

Đối diện nỗi lo dân số già

● Nỗi lo già hóa dân số đang ám ảnh các nền kinh tế lớn tại châu Á. (Nguồn: depositphotos)

Trang: 4+5+6+7+8

PHÁT HÀNH CHỦ NHẬT HÀNG TUẦN TRÊN TOÀN QUỐC - GIÁ: 7.300Đ

“Balo di cư” trang bị kiến thức, kỹ năng cho người có mong muốn di cư

Tham gia cuộc thi “Sáng kiến truyền thông của thanh niên thúc đẩy di cư an toàn và phòng, chống mua bán người” do IOM và Trung ương Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam tổ chức, nhóm bạn trẻ nhiệt huyết Tôn Nữ Thiên Nga (Đại học Văn hóa Hà Nội), Nguyễn Mai Nhật Minh (Đại học Kinh tế TP HCM), Đặng Thị Hồng Thắm (Đại học Sài Gòn) đã cùng nhau sáng tạo, triển khai dự án phi lợi nhuận “Balo di cư” với mục tiêu nâng cao nhận thức về di cư an toàn và phòng, chống mua bán người, cũng như trang bị kiến thức, kỹ năng cần thiết cho những ai có mong muốn di cư.

Theo 3 bạn trẻ, với mục tiêu dự án hướng đến là đồng hành cùng bạn trên từng bước đường di cư, từ những thông tin cơ bản, hữu ích nhất về di cư cho đến các lời khuyên thiết thực để bạn có thể hòa nhập tốt với môi trường mới, nên đối tượng truyền thông của “Balo di cư” là mọi đối tượng. Kết quả sau một thời gian vận hành cho thấy có 75,1% nữ và 24,9% nam theo dõi Fanpage “Balo di cư”, trong đó độ tuổi 18 - 24 chiếm tỷ lệ nhiều nhất (ở đối tượng nam thì độ tuổi 25 - 34 chiếm phần trăm lớn nhất). Quảng Bình và Nghệ An là hai tỉnh nằm trong top 6 tỉnh, thành phố có số đối tượng tiếp cận nhiều nhất.

Hiệu quả truyền thông cho thấy, 3 sản phẩm truyền thông “Balo mách nhỏ” nhận được số lượt quan tâm nhiều nhất là: Balo mách nhỏ số 1 nhận được 31.143 tổng lượt tương tác (bài viết cung cấp kiến thức về những nguồn thông tin chính thống mà người di cư cần biết); Balo mách nhỏ số 7 nhận được 3.050 tổng lượt tương tác (bài viết cung cấp thông tin về những chiêu trò lừa đảo việc làm mà người lao động cần phải tránh); Balo mách nhỏ số 2 nhận được 1.880 tổng lượt tương tác (bài viết cung cấp thông tin về thủ tục, một số giấy tờ quan trọng mà bạn nên chú ý khi di cư).

Không dừng lại ở thông tin trên môi trường mạng, ngày 8/4/2024, dự án “Balo di cư” đã tổ chức thành công cuộc thi “Rung chuông vàng - Tìm hiểu kiến thức về di cư an toàn và phòng, chống mua bán người” tại Trường THPT Đào Duy Từ, TP Đồng Hới, tỉnh Quảng Bình với tổng 72 học sinh tham dự đến từ 16 lớp và 500 khán giả. “Balo di cư” là dự án thuộc top 6 sáng kiến xuất sắc nhất của cuộc thi “Sáng kiến truyền thông của thanh niên thúc đẩy di cư an toàn và phòng, chống mua bán người” do IOM tại Việt Nam và Trung ương Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam phối hợp tổ chức trong khuôn khổ chiến dịch truyền thông “Nghĩ trước, bước sau” với sự tài trợ kinh phí từ Chính phủ Vương quốc Anh.

Theo thống kê của Tổ chức Di cư Quốc tế (IOM), trong số 281 triệu người di cư quốc tế, khoảng 11,3% là người dưới 24 tuổi. Tại Việt Nam, có hơn 22 triệu người trẻ trong độ tuổi từ 16 đến 30 và nhiều bạn trẻ đã, đang cân nhắc việc rời khỏi quê hương để có cơ hội làm việc và học tập tốt hơn. Từ đó, tội phạm mua bán người có xu hướng lợi dụng các nền tảng trực tuyến để “giăng bẫy” lao động trẻ.

● Đại diện Cục Cảnh sát hình sự, Bộ Công an, Cục An ninh mạng và phòng, chống tội phạm công nghệ cao, Bộ Công an, Ban Tuyên giáo TƯ Đoàn TNCS HCM chia sẻ những phương thức, thủ đoạn của tội phạm mua bán người.

Đặng Thị Hồng Thắm (Đại học Sài Gòn) đại diện cho 3 bạn trẻ cho biết, thực hiện dự án, nhóm mong muốn góp sức lực nhỏ bé của mình để chia sẻ các câu chuyện truyền cảm hứng, giúp người trẻ có thêm động lực và niềm tin trên con đường chinh phục ước mơ và tạo dựng một cộng đồng di cư cởi mở, thân thiện, các thành viên có thể kết nối, chia sẻ và hỗ trợ lẫn nhau, giảm thiểu tình trạng dễ bị tổn thương, tăng cường khả năng tự bảo vệ bản thân trước nguy cơ của mua bán người.

Người kiến tạo sự thay đổi

Trước bối cảnh tội phạm mua bán người có xu hướng lợi dụng các nền tảng trực tuyến để “giăng bẫy” lao động trẻ, thì để người trẻ không rơi vào “bẫy” cần phải hỗ trợ để họ trở thành “người kiến tạo sự thay đổi” (changemaker). Với sự năng động, sáng tạo và nhanh nhạy với công nghệ, các bạn trẻ có khả năng phát triển các giải pháp sáng tạo nhằm chống lại nạn mua bán người trong thời đại kỹ thuật số.

Ngày 2/8/2024 vừa qua, trong khuôn khổ chuỗi hoạt động hưởng ứng Ngày toàn dân phòng, chống mua bán người của Việt Nam, diễn ra từ ngày 1/7 đến ngày 30/9/2024, lần đầu tiên cuộc đối thoại giữa thanh niên và lãnh đạo về chủ đề phòng, chống mua bán người đã được Trung ương Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam và IOM trong khuôn khổ hợp tác với Chính phủ Vương quốc Anh tổ chức. Hơn 200 sinh

viên từ các trường đại học và cao đẳng tại Hà Nội và những gương mặt trẻ tài năng từ cuộc thi sáng kiến truyền thông của thanh niên thúc đẩy di cư an toàn và phòng, chống mua bán người đã cùng tham gia đối thoại và cùng trao đổi với lãnh đạo từ các cơ quan Chính phủ, tổ chức quốc tế và doanh nghiệp nhằm kêu gọi phối hợp hành động toàn diện để trao quyền cho thanh, thiếu niên đóng góp vào công cuộc phòng, chống mua bán người.

Bà Park Mi-Hyung, Trưởng Phái đoàn IOM Việt Nam cho biết, thế hệ thanh niên ngày nay phải đối mặt với thực tế có nhiều lợi hại đan xen trong cuộc chiến chống mua bán người. Với gần 2.4 tỷ thanh niên toàn cầu, đây là thế hệ lớn nhất trong lịch sử. Trong số 281 triệu người di cư quốc tế, khoảng 11,3% là người dưới 24 tuổi. Tại Việt Nam, có hơn 22 triệu người trẻ trong độ tuổi từ 16 đến 30 và nhiều bạn trẻ đã và đang cân nhắc việc rời khỏi quê hương để có cơ hội làm việc và học tập tốt hơn.

“Những kẻ mua bán người có xu hướng lợi dụng các nền tảng trực tuyến để “giăng bẫy” lao động trẻ, những người hoạt động sôi nổi trên không gian mạng. Tuy nhiên, chính những người trẻ cũng nắm giữ sức mạnh để kiến tạo thay đổi. Với sự năng động, sáng tạo và nhanh nhạy với công nghệ, các bạn trẻ có khả năng phát triển các giải pháp sáng tạo nhằm chống lại nạn mua bán người

Theo IOM, trên thế giới, trung bình cứ 3 nạn nhân của mua bán người thì có 1 nạn nhân là trẻ em - ở một số khu vực, tỷ lệ này còn cao hơn rất nhiều và nạn nhân là trẻ em có nguy cơ phải đối mặt với bạo lực cao hơn gấp đôi so với người trưởng thành. Nghiên cứu của IOM chỉ ra rằng không có nhóm tuổi, giới tính hay quốc tịch nào miễn nhiễm với nguy cơ bị mua bán. Hơn 50% các trường hợp mua bán trẻ em có sự tham gia của các thành viên trong gia đình hoặc bạn bè. Những kẻ mua bán người cũng đang tận dụng triệt để các nền tảng trực tuyến không ngừng phát triển để dễ dàng tiếp cận trẻ em.

trong thời đại kỹ thuật số. Do đó, việc đầu tư vào thế hệ trẻ sẽ khuyến khích các bạn hành động để bảo vệ bạn bè đồng trang lứa và phát huy triệt để tiềm năng để xây dựng một thế giới an toàn và kiên cường hơn”, theo bà Park Mi-Hyung.

Cùng quan điểm, bà Pauline Tamesis, Điều phối viên thường trú của Liên hợp quốc tại Việt Nam, bà Pauline Tamesis nhấn mạnh: “Trong nỗ lực hợp tác chặt chẽ để giải quyết hiệu quả những thách thức do mua bán người gây ra, chúng ta cần tạo điều kiện để thanh, thiếu niên trực tiếp tham gia xây dựng thông điệp vận động cho các chiến dịch phòng, chống mua bán người. Chúng ta cần hành động ngay bây giờ để tạo ra một môi trường cởi mở hơn nữa cho các hoạt động truyền thông, vận động do thanh, thiếu niên dẫn đầu nhằm thúc đẩy thay đổi hành vi, đồng thời hỗ trợ người trẻ phát huy hết tiềm năng của mình”.

Có thể nói, dù đã có nhiều nỗ lực để giải quyết, song vẫn nạn mua bán người, đặc biệt là mua bán trẻ em vẫn hoành hành

do các yếu tố xã hội, kinh tế, môi trường và chính trị bất ổn dẫn đến các hành vi bóc lột và phân biệt đối xử. Đấu tranh chống mua bán người cần được coi là ưu tiên trên toàn cầu, đồng thời cần nhắc các biện pháp phù hợp với bối cảnh của từng quốc gia và với sự giao thoa phức tạp của các yếu tố cá nhân, cộng đồng và xã hội.

Bà Park Mi-Hyung, Trưởng Phái đoàn IOM Việt Nam nhận định, những nỗ lực chỉ đạo của Việt Nam nhằm thúc đẩy hiệu quả di cư an toàn và phòng, chống mua bán người, đặc biệt là nỗ lực của Chính phủ trong công tác hoàn thiện Luật Phòng, chống mua bán người sửa đổi năm 2011, là những mốc đáng chú ý và thể hiện cam kết mạnh mẽ của Việt Nam trong công cuộc đấu tranh với loại tội phạm này. Việc sửa đổi luật sẽ đặt nền tảng vững chắc hơn để giải quyết các xu hướng ngày càng phức tạp của nạn mua bán người vốn đang trở nên phức tạp hơn do những thách thức về kinh tế - xã hội.

HỒNG MINH

Bất bình đẳng giới vẫn “ẩn mình len lỏi”

Vừa qua, tại Tọa đàm “Không gian định giới và giải mã các bất bình đẳng giới trong gia đình và nơi làm việc”, TS. Phạm Quốc Lộc - Hiệu trưởng Trường Đại học Thái Bình Dương nhận định, trong xã hội hiện nay sự bất bình đẳng giới không còn bộc lộ rõ ràng mà len lỏi trong tư duy, cách hành xử...

Đã thật sự có bình đẳng giới tại nơi làm việc?

Ông Lê Quang Bình - Giám đốc ECUE, đại diện UNWOMEN và DFAT một tổ chức tham gia chương trình Investing in Women nhận định, vấn đề bình đẳng giới ở nơi làm việc rất quan trọng nhưng chưa được quan tâm tương ứng.

Theo ông Phạm Quốc Lộc, khi nói giới là kiến tạo xã hội, ta đang đề cập đến quan điểm cho rằng giới và giới tính không phải là những đặc điểm cố định và tự nhiên do sinh học quyết định, mà là những sản phẩm được hình thành và thay đổi bởi xã hội. Sự phân biệt và kỳ thị bấy giờ không còn bộc lộ rõ ràng bằng ngôn từ như ngày xưa, nhưng điều đó vẫn còn len lỏi trong tư duy, cách con người nhìn thế giới và cách tổ chức xã hội.

Câu chuyện về bình đẳng giới từ lâu đã xuất hiện ở khắp mọi nơi, trong cuộc sống, trong trường học, trong doanh nghiệp... Tại Việt Nam, đặc biệt là trong mỗi doanh nghiệp, bình đẳng giới được cho là điều kiện để giúp khai thác nguồn nhân lực nữ giới, qua đó đóng góp vào sự đa dạng và thành công cho công ty. Hiện nay, lao động nữ chiếm khoảng 47,7% lực lượng lao động, vậy nhưng bình đẳng giới chưa đạt được trong khi các doanh nghiệp vẫn còn khoảng cách rõ rệt giữa lao động nữ và nam trong các vấn đề tuyển dụng, tiền lương, đào tạo chuyên môn, vị trí việc làm...

Ông Lê Quang Bình nhận định, bình đẳng giới về kinh tế là một trong những vấn đề thách thức vì nó không chỉ đơn giản ở tỷ lệ nam nữ trong lực lượng lao động hoặc trong lãnh đạo, mà nó còn là công bằng trong trả lương, trong môi trường làm việc an toàn không có quấy rối hoặc kỳ thị. Điều này liên quan đến văn hóa và giá trị của công ty. Mặc dù vậy, hiện không có nhiều tổ chức hiểu sâu sắc về giới trong môi trường làm việc để có thể giúp công ty đưa ra giải pháp cụ thể và hữu hiệu.

Bình diện chung, trong cùng

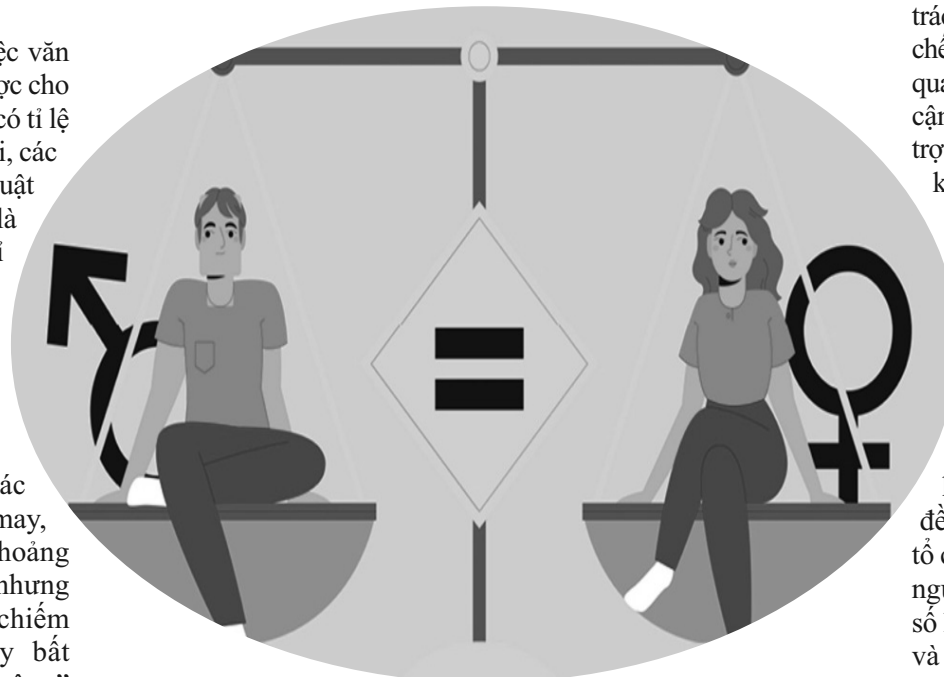
● Nhóm nghiên cứu “Bình đẳng giới tại nơi làm việc - những câu chuyện và giải pháp trong khu vực Việt Nam và trên thế giới” tại Tọa đàm. (Ảnh: ECUE)

một công ty, các công việc văn phòng, dịch vụ thường được cho là phù hợp với nữ hơn và có tỉ lệ phụ nữ cao hơn. Ngược lại, các công việc mang tính kỹ thuật và quản lý lại được coi là phù hợp với nam và có tỉ lệ nam giới cao hơn. Theo chiều dọc thì càng lên nấc thang quản lý cao hơn thì tỉ lệ phụ nữ lại giảm đi, kể cả ở các doanh nghiệp có đa số tỉ lệ là nữ.

Đơn cử, trong các doanh nghiệp ngành dệt may, mặc dù tỉ lệ nữ chiếm khoảng 70% lực lượng lao động nhưng tỉ lệ nữ làm quản lý chỉ chiếm khoảng 30%. Điều này bất bình đẳng vì sự “phân công” này không chỉ giới hạn lựa chọn của cả hai giới, mà nó còn gây thiệt thòi cho phụ nữ vì các công việc văn phòng thường có lương thấp hơn công việc quản lý và kỹ thuật.

TS. Phạm Quốc Lộc chia sẻ, nhiều nghiên cứu đã chỉ ra việc quản trị thường nhấn mạnh vào tính “hiệu quả”, “chuyên nghiệp”, “khoa học”, “logic”, “lý trí” tương như trung dung về giới nhưng thực ra lại ngầm định lĩnh vực quản lý là lĩnh vực của nam giới vì nó phù hợp với nam tính. Một ví dụ dễ thấy triết lý quản trị đã tạo ra phân biệt giới theo chiều ngang đó là quá trình “nữ tính hóa” một số công việc, ví dụ như thư ký cần sự “tỉ mỉ”, “nhẹ nhàng”, “biết lắng nghe”, “tinh tế”. Ngược lại, các hình mẫu nhân viên xuất sắc hoặc các tiêu chí để cất nhắc, thăng tiến lại được nam tính hóa, ví dụ như “cam kết”, “cống hiến”, “dám làm”, “quyết đoán”, “có tầm nhìn”. Đây chính là các tiến trình tinh vi, vô hình làm cho sự bất bình đẳng giới vẫn được duy trì và tái sản xuất trong môi trường doanh nghiệp.

Ở góc độ khác, theo ông Lê Quang Bình, pháp luật có vai trò

● Ảnh minh họa.

rất quan trọng trong thúc đẩy quyền bình đẳng giới. Việc sửa đổi, bổ sung Luật Bình đẳng giới dựa trên kinh nghiệm quốc tế chính là nền tảng quan trọng để thúc đẩy bình đẳng giới tại nơi làm việc của, tạo môi trường lao động bình đẳng, công bằng, văn minh. Pháp luật lao động đã đưa ra những quy định để bảo đảm bình đẳng giới tại nơi làm việc, tuy nhiên vẫn còn thiếu sự cụ thể, rõ ràng, dẫn đến quá trình thực thi quy định trong thực tế còn gặp nhiều khó khăn. Điều này đang cản trở lao động nữ

cạnh tranh bình đẳng với lao động nam trong môi trường việc làm. Ngoài vấn đề bình đẳng giữa lao động nam - nữ, người lao động là đồng tính (LGBT) cũng đang cần sự bảo vệ của pháp luật bình đẳng giới, đặc biệt là bình đẳng giới tại nơi làm việc.

Làm sao để gỡ rối triệt để?

Để gỡ rối được những “nút thắt” này, TS. Phạm Quốc Lộc và Doanh nghiệp xã hội ECUE đã chia sẻ kinh nghiệm quốc tế về việc sử dụng pháp luật thúc đẩy bình đẳng giới ở nơi làm việc. Đồng thời, đưa ra các

Dù không thể phủ nhận bình đẳng giới sẽ giúp các doanh nghiệp khai thác được nguồn nhân lực nữ giới đóng góp vào sự đa dạng và thành công của tổ chức, từ đó giúp tăng năng suất, tăng lợi nhuận tài chính của doanh nghiệp. Nhưng chỉ có một số doanh nghiệp đã bắt đầu triển khai những hoạt động thúc đẩy bình đẳng giới. Phần lớn các doanh nghiệp xếp bình đẳng giới vào mức độ ưu tiên thấp và họ cho rằng không cần phải thực thi các giải pháp bình đẳng giới tại nơi làm việc như một phần trách nhiệm.

Nhiều nhà lãnh đạo doanh nghiệp không tin có bất bình đẳng giới tại doanh nghiệp của họ vì họ không hề đề cập đến “giới tính” trong quảng cáo tuyển dụng và giới tính không phải là điều kiện thăng tiến. Nói cách khác, sự không đề cập thường được hiểu là không có phân biệt và không có phân biệt được hiểu là không có bất bình đẳng. Trên chuỗi lập luận đó, bình đẳng giới được xếp vào mức độ ưu tiên thấp và nhiều doanh nghiệp cho rằng họ không cần phải thực thi các giải pháp thúc đẩy bình đẳng giới.

nghiên cứu cụ thể cũng như đề xuất sửa đổi, bổ sung quy định của Luật Bình đẳng giới dựa theo kinh nghiệm quốc tế.

Theo đó, nghiên cứu đề ra các nội dung đề xuất sửa đổi, bổ sung Luật Bình đẳng giới tại Việt Nam dựa theo kinh nghiệm quốc tế về sử dụng pháp luật thúc đẩy bình đẳng giới tại nơi làm việc, gồm: Cấm tất cả các hành vi, chính sách, biểu hiện có phân biệt đối xử trên cơ sở giới; Cấm phân biệt đối xử trong tuyển dụng, sa thải, giảm lương, giảm phúc lợi, giới hạn đề bạt, đánh giá công việc; Có cơ chế khiếu nại, khiếu kiện rõ ràng, xây dựng quy chế, quy định, xác định đơn vị phụ trách, tiến hành các hoạt động nâng cao nhận thức, xây dựng hệ thống nhận báo cáo vụ việc, quy trình điều tra, xử lý tranh chấp kịp thời...

Cấm các hành vi quấy rối tình dục tại nơi làm việc đối với cả lao động nam, lao động nữ và LGBT, đề xuất người lao động phải xây dựng các biện pháp cụ thể để chống quấy rối tình dục tại nơi làm việc, xác định đơn vị phụ trách, quy trình điều tra, xử lý, cơ chế bảo mật thông tin cá nhân liên quan đến hỗ trợ nạn nhân nữ tiếp cận hỗ trợ pháp lý cũng như hỗ trợ tâm lý; xây dựng các chế tài, kể cả chế tài hình sự bảo đảm nghiêm minh.

Chống sa thải nhân viên nữ trung và cao tuổi: Yêu cầu báo cáo về cấu trúc tuổi của lao động nữ đối với các tổ chức, doanh nghiệp nhà nước, ngoài nhà nước, tư nhân sử dụng nhiều lao động nữ. Khắc phục vấn đề lương không công bằng: Các tổ chức có số nhân viên trên 100 người thực hiện báo cáo các chỉ số liên quan đến lương giữa nam và nữ. Tăng tỷ lệ nữ làm lãnh đạo/quản lý: Tăng tỷ lệ lãnh đạo từ cấp phòng/vụ/ban, trong hội đồng quản trị và lãnh đạo chủ chốt; xây dựng chính sách tuyển dụng chủ động cho quản lý cấp trung; các chương trình hỗ trợ nội bộ cho cán bộ nữ tiềm năng...

Thực tế Việt Nam đã gia nhập một số công ước quốc tế cơ bản về bình đẳng giới và bình đẳng giới tại nơi làm việc, ví dụ: Công ước về xóa bỏ mọi hình thức phân biệt đối xử với phụ nữ (CEDAW) năm 1980, Công ước số 100 của Tổ chức Lao động quốc tế về trả lương bình đẳng năm 1997, Công ước số 111 của Tổ chức lao động về trả lương bình đẳng năm 1997. Ngoài ra, UNWOMEN và Tổ chức Hiệp ước Toàn cầu Liên Hợp quốc (United Nations Global Compact) cũng đã xây dựng và ban hành nguyên tắc trao quyền cho phụ nữ từ năm 2010. Đó cũng là cơ sở pháp lý cơ bản, nền tảng để xây dựng bình đẳng giới tại nơi làm việc.

Bên cạnh đó, xã hội Việt Nam đang dần chấp nhận những sự thay đổi này, thể hiện qua việc đề xuất xây dựng dự án Luật Chuyển đổi giới tính trong Quốc hội. **UYÊN NA**

ĐỐI DIỆN NỖI LO DÂN SỐ GIÀ

Cần sẵn sàng cho một xã hội già hóa

Như vậy, thời gian tăng gấp đôi tỷ lệ NCT dự kiến chỉ là 27 năm (2011 - 2038), Việt Nam thuộc nhóm quốc gia già hóa nhanh nhất thế giới (Trung Quốc 26 năm, Thái Lan 22 năm, Brazil 21 năm...). Quá trình già hóa dân số ở các nước như Pháp là 115 năm, Thụy Điển 85 năm, Úc 73 năm ... Điều này cho thấy, thời gian chuẩn bị cơ sở vật chất, tâm lý xã hội cho dân số già của Việt Nam ngắn hơn rất nhiều so với các nước đã phát triển.

GS.TS Nguyễn Đình Cử, nguyên Viện trưởng Viện Dân số và các vấn đề xã hội Trường Đại học Kinh tế Quốc dân chia sẻ, với thời gian “già hóa” quá ngắn, nền kinh tế còn đang phát triển, Việt Nam chưa kịp chuẩn bị các mạng lưới an sinh xã hội phù hợp để đón một xã hội nhiều người già.

GS. Nguyễn Đình Cử cho biết, theo nghiên cứu cho thấy NCT nước ta có một số đặc điểm sau. Thứ nhất, NCT là nữ chiếm số đông. Năm 2019, trong tổng số hơn 11,4 triệu NCT thì có tới trên 6,6 triệu cụ bà (chiếm 58%), còn lại là 4,7 triệu cụ ông (chiếm 42%). Nói khác đi, cứ 100 cụ ông thì có tới 139 cụ bà.

“Cần chú ý rằng, tuổi càng cao thì số cụ bà càng nhiều hơn số cụ ông. Từ tuổi 85 trở lên, số cụ bà gấp hơn 2 lần số cụ ông. Năm 2019, tỷ lệ nam giới cao tuổi đang có vợ là 88% nhưng đối với nữ cao tuổi đang kết hôn chỉ có 53,3%. Đặc biệt, cả nước có hơn 474.000 cụ ông góa vợ thì có tới trên 2,7 triệu cụ bà góa chồng, nhiều gấp 5,7 lần so với cụ ông. Rõ ràng, già hóa, chủ yếu là già hóa nữ và phụ nữ khi về già thường thiệt thòi hơn nam giới: sống đơn côi và có thể vẫn phải tiếp tục thực hiện trách nhiệm với cha mẹ già và những đứa con chưa trưởng thành.

Từ phân tích trên, chúng ta có thể rút ra kết luận là chính sách đối với NCT, hoạt động của Hội NCT cần chú ý nhóm nữ, nhất là nhóm nữ góa chồng”, GS. Nguyễn Đình Cử nhấn mạnh.

Thứ hai, NCT ở nước ta chủ yếu sống ở nông thôn, đa số không có thu nhập thường xuyên. Tổng điều tra dân số năm 2019 cho thấy 67,2% NCT sống ở nông thôn. Cư trú ở nông thôn, nên thể hệ cao tuổi ngày nay phần lớn làm nông nghiệp, là nông dân, hầu hết không có lương hưu. Hiện nay chỉ có khoảng 23% NCT hưởng lương hưu hoặc trợ cấp từ nguồn Quỹ Bảo hiểm xã hội, số còn lại sống dựa vào hỗ trợ của con cháu/người thân hoặc tự lao động mưu sinh... Theo dự báo đến năm 2060 cũng chỉ có 10 triệu người hưởng lương hưu,

Theo Tổng cục Thống kê, tỷ lệ người cao tuổi (NCT) của nước ta năm 2011 đạt 10%, nghĩa là bắt đầu bước vào quá trình già hóa và sẽ trở thành nước có dân số già vào năm 2038, khi có hơn 22 triệu NCT chiếm 20% tổng số dân...

● **Việt Nam đang ở топ già hóa dân số nhanh nhất thế giới.** (Ảnh minh họa: H.Ái)

chiếm 31,8% NCT. Như vậy, thu nhập của NCT không chỉ là thách thức lớn hiện nay mà còn cả trong tương lai xa.

Cùng với đó, người dân cần chủ động lên kế hoạch từ trước để chuẩn bị cho tuổi nghỉ hưu, già hóa của mình cả về vật chất lẫn tâm lý. Thực tế hiện nay số lượng NCT tăng nhanh, tuổi thọ tăng cao nhưng chất lượng đời sống của NCT Việt Nam còn rất kém. Do đó, để sẵn sàng cho một xã hội già hóa, Việt Nam cần nhanh chóng xây dựng mạng lưới an sinh xã hội tốt, có hệ thống chăm sóc sức khỏe cho NCT để nâng cao chất lượng sống cho họ.

Từng thực hiện một cuộc khảo sát về “Mức độ sẵn sàng cho cuộc sống về già của người Việt Nam” với hơn 2.000 người đại diện cho dân số 30 - 44 tuổi trên cả nước đã công bố vào năm 2022, GS.TS Giang Thanh Long, chuyên gia cao cấp về dân số và phát triển của Trường Đại học Kinh tế Quốc dân cho biết, khoảng 67% người được phỏng vấn mong muốn độc lập khi về già, không phụ thuộc vào ai.

Các yếu tố họ không muốn phụ thuộc đó là về sức khỏe, tài chính và các quyết định của mình trong cuộc sống. Thế nhưng, tỉ lệ đã lên kế hoạch cho tuổi già chỉ chưa đầy 30%. Điều

● **GS.TS Nguyễn Đình Cử, nguyên Viện trưởng Viện Dân số và các vấn đề xã hội (Trường Đại học Kinh tế Quốc dân) (trái) trong một chuyến công tác tại Vũng Tàu.** (Ảnh: FBNV)

đó có nghĩa là 2/3 số người mong muốn nhưng chỉ 1/3 đã lập kế hoạch.

Với cuộc sống hiện nay nhiều người trung niên, thậm chí trẻ tuổi xác định tương lai sau này sẽ vào trung tâm dưỡng lão ở nếu con cái không có điều kiện chăm sóc. Muốn vậy phải chuẩn bị tài chính trong nhiều năm và nên lo cho tuổi già từ khi còn trẻ.

Ngoài vấn đề tài chính, các chuyên gia cũng cho rằng người trẻ cũng nên chuẩn bị sức khỏe cho tuổi già khi còn trẻ. Từ thực tế các bệnh lý tim mạch, ung thư, huyết áp, đột quỵ... ngày càng trẻ hóa, GS Nguyễn Đình Cử nêu vấn đề nếu tuổi trẻ không có ý thức giữ gìn, nâng cao sức khỏe bằng việc thay đổi lối sống, hạn chế sử dụng các chất kích thích thì có khi chỉ 30 - 40 tuổi đã gặp các vấn đề về sức khỏe và đối mặt với nguy cơ bệnh tật.

Khuyến sinh - không đặt gánh nặng lên vai gia đình trẻ

Đồng thời, những năm gần đây, mức sinh ở Việt Nam đã thấp nhất trong lịch sử. Cũng theo Tổng cục Thống kê, tổng tỉ suất sinh năm 2023 Việt Nam là 1,95 con/phụ nữ, giảm so với năm 2022 (2,01 con) và dưới kế hoạch mức sinh thay thế 2,1 con.

GS.TS Nguyễn Đình Cử lo ngại nếu mức sinh tiếp tục xuống thấp, Việt Nam nhanh chóng đối mặt với “hội chứng 4-2-1” giống như Trung Quốc hiện nay, tức cứ 4 người già (ông bà nội, ngoại) mới có 2 con và 1 cháu. Gánh nặng chăm sóc, nuôi dưỡng người già (người phụ thuộc) sẽ đè nặng lên giới trẻ nếu chúng ta không làm tốt vấn đề an sinh xã hội.

Bên cạnh đó, về hậu quả xã hội ít trẻ con, nhiều người già, GS. Nguyễn Đình Cử phân tích xã hội toàn người già thì lực lượng lao động giảm, đồng thời kéo theo nhiều người phải bỏ thời gian, công sức chăm sóc, nuôi dưỡng người già. Như vậy, xã hội thiếu lao động, tăng hệ thống an sinh, “thu ít mà chi nhiều”.

Năm 2021, chỉ có gần 46% NCT có thu nhập thường xuyên (lương hưu, trợ cấp bảo hiểm xã hội, trợ cấp hưu trí xã hội) với mức hưởng còn thấp. Đa số NCT mắc bệnh mãn tính và chủ yếu sống cùng con. Bối cảnh này, nếu không có sự hỗ trợ từ phía Nhà nước, xã hội, thì các gia đình trẻ sẽ gặp khó khăn lớn trong việc đảm đương “vai trò kép” vừa phụng dưỡng cha mẹ già, vừa chăm sóc trẻ nhỏ. Do đó, họ sẽ lựa chọn sinh ít con.

Rõ ràng, già hóa dân số lại trở thành một trong những nguyên nhân dẫn đến mức sinh

thấp. Vì vậy, tăng cường an sinh xã hội cho NCT là một trong những giải pháp nâng cao mức sinh, đảm bảo “duy trì mức sinh thay thế”.

Để tăng mức sinh hiện nay, GS.TS Nguyễn Đình Cử cho rằng, việc đề các cặp vợ chồng được quyết định số con, khoảng cách giữa các lần sinh là phù hợp khi Việt Nam đạt được mục tiêu “mỗi gia đình chỉ có 2 con” một cách vững chắc. Tuy nhiên, nhiều nghiên cứu cho thấy mức sinh không chỉ phụ thuộc chính sách, luật pháp mà cơ bản phụ thuộc trình độ phát triển. Việt Nam đang phát triển mạnh về kinh tế - xã hội, tạo ra điều kiện thuận lợi và hỗ trợ mạnh mẽ xu hướng giảm sinh. Quan trọng hơn, với tư cách là quốc gia thành viên của Liên hợp quốc, Việt Nam đã tham gia ký Công ước về “Xóa bỏ mọi hình thức phân biệt đối xử với phụ nữ”. Theo đó, quyền tự do và trách nhiệm như nhau khi quyết định về số con, khoảng cách giữa các lần sinh và có quyền tiếp cận thông tin, giáo dục và các biện pháp để thực hiện những quyền này.

Nghị quyết 21-NQ/TW khóa XII yêu cầu: “Rà soát, điều chỉnh hoặc bãi bỏ một số quy định về xử lý vi phạm trong công tác dân số; đồng thời đề cao tính gương mẫu của cán bộ, đảng viên trong việc thực hiện chính sách dân số, xây dựng gia đình văn hóa, hạnh phúc”. Đối với lĩnh vực sinh sản, có thể bãi bỏ quy định “mỗi cặp vợ chồng sinh một hoặc hai con” và xử lý vi phạm sinh con thứ 3 trở lên. Có cơ sở để khẳng định rằng, việc bãi bỏ những quy định này không làm dân số “bùng nổ”, theo GS. Nguyễn Đình Cử.

Và nếu việc sinh con không chỉ mang lại lợi ích cho cặp vợ chồng, cho gia đình mà còn mang lại lợi ích cho xã hội, cung cấp nguồn nhân lực cho xã hội, “là yếu tố quan trọng hàng đầu trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” thì đương nhiên, việc nuôi dạy trẻ em không thể chỉ là trách nhiệm của gia đình. Đặc biệt là khi “chi phí nuôi dạy con” ngày càng lớn so với thu nhập của vợ chồng trẻ. Vì vậy, Nhà nước, gia đình và xã hội cần “chung tay nuôi, dạy trẻ”, cần đa dạng hóa các hình thức chia sẻ “chi phí nuôi, dạy con” với các cặp vợ chồng, như: Trợ cấp một lần, trợ cấp hằng năm; giảm thuế thu nhập cá nhân; miễn, giảm nghĩa vụ đóng góp trong cộng đồng khi nuôi con nhỏ; miễn giảm học phí... Đa dạng hóa chế độ nghỉ việc có lương khi mang thai, sinh đẻ, con ốm; cặp vợ chồng đang nuôi con nhỏ cần được hưởng chế độ làm việc linh hoạt như: Giảm giờ làm, đi muộn, về sớm; nghỉ không lương, làm việc tại nhà,...

NGUYỆT THƯƠNG

ĐỐI DIỆN NỖI LO DÂN SỐ GIÀ

VIỆT NAM BƯỚC VÀO GIAI ĐOẠN GIÀ HÓA DÂN SỐ:

Xây dựng Luật Dân số theo hướng thích ứng

Việt Nam là quốc gia có tốc độ già hóa dân số nhanh so với thế giới, điều này đã và đang có ảnh hưởng, tác động toàn diện đến tình hình phát triển kinh tế - xã hội. Trong khi đó, Pháp lệnh Dân số hiện hành đã bộc lộ nhiều hạn chế, đòi hỏi phải xây dựng Luật Dân số nhằm đáp ứng yêu cầu công tác dân số trong thời tình hình mới, đặc biệt trong bối cảnh Việt Nam chuyển từ xã hội “già hóa” sang xã hội “già”.

● Báo cáo tại Hội thảo chuyên đề công tác dân số năm 2024 cho thấy công tác dân số còn nhiều khó khăn, hạn chế, tác động trực tiếp đến phát triển bền vững của đất nước. (Nguồn: Cục DS)

●Tốc độ già hóa dân số nhanh sẽ phát sinh rất nhiều vấn đề an sinh xã hội. (Ảnh: Raconteur)

Đối diện với chỉ số già hóa tăng nhanh

Theo Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), người cao tuổi là người từ 70 tuổi trở lên, một số nước quy định người cao tuổi từ 65 tuổi trở lên. Theo Quỹ dân số Liên hợp quốc (UNFPA), một quốc gia sẽ bước vào giai đoạn “bắt đầu già” khi dân số cao tuổi chiếm 10% tổng số dân và giai đoạn “già” khi người cao tuổi chiếm 20% tổng số dân. Đến 2050, có 64 quốc gia “siêu già”.

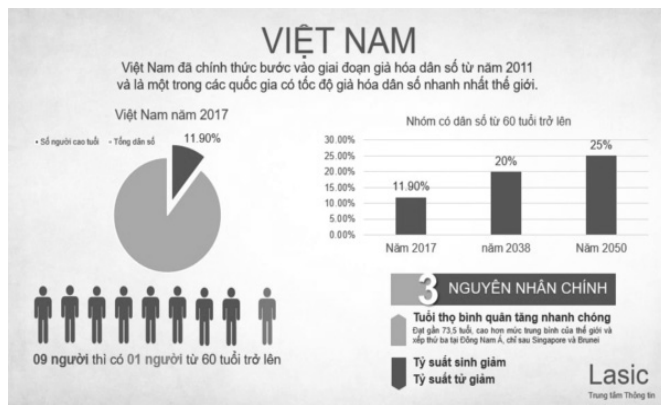
Bên cạnh việc gia tăng tuổi thọ trung bình là đánh dấu thành tựu của quá trình phát triển, thì gia tăng tuổi thọ trong bối cảnh mức sinh thay thế không được duy trì bền vững dẫn đến xu thế già hóa dân số nhanh là một tất yếu. Già hóa dân số đang là một trong những vấn đề trọng tâm của các quốc gia trên thế giới.

Tại Việt Nam, Luật Người cao tuổi quy định người cao tuổi từ đủ 60 tuổi trở lên. Việt Nam là một trong các quốc gia có tốc độ già hóa dân số nhanh nhất thế giới. Theo cơ sở dữ liệu dân cư do Bộ Công an cung cấp, đến ngày 9/2/2023 cả nước có 16.179.824 công dân từ 60 tuổi trở lên, chiếm gần 17% số dân, trong đó từ 60 đến

dưới 70 tuổi là 9.417.924 người, từ 70 đến dưới 80 tuổi là 4.189.640 người, từ 80 đến dưới 90 tuổi là 1.907.991 người, từ 90 đến dưới 100 tuổi là 623.221 người, từ 100 tuổi trở lên là 41.048 người. Điều đáng lưu ý là, quá trình quá độ từ già hóa dân số đến dân số già của Việt Nam chỉ trong vòng 20 năm, trong khi các quốc gia phát triển nêu trên kéo dài hàng trăm năm.

Giai đoạn 2009 - 2019, dân số tăng bình quân 1,14%/năm, trong khi dân số cao tuổi tăng bình quân 4,35%/năm, bình quân tăng 400 nghìn người cao tuổi/năm, nhưng từ 2019 - 2021, bình quân tăng 600 nghìn người cao tuổi/năm. Chỉ số già hóa (số người cao tuổi trên 100 trẻ em dưới 15 tuổi) tăng nhanh từ 2009, xu hướng già hóa dân số ở Việt Nam đang diễn ra nhanh chóng. Đến năm 2036, Việt Nam bước vào thời kỳ dân số già, chuyển từ xã hội “già hóa” sang xã hội “già”.

Nguyên Tổng Thư ký Liên hợp quốc Ban Ki-moon từng nói: “Ảnh hưởng về kinh tế và xã hội của hiện tượng già hóa dân số có ý nghĩa vô cùng quan trọng, không chỉ tác động tới cá nhân người cao tuổi và gia đình họ, mà còn có tác động

● Việt Nam là một trong các quốc gia có tốc độ già hóa dân số nhanh nhất thế giới. (Nguồn: Bộ LĐTBXH)

rộng hơn tới toàn xã hội và cộng đồng toàn cầu theo những cách thức chưa từng có”. Thật vậy, cơ cấu dân số thay đổi theo xu hướng già hóa sẽ tác động mạnh mẽ, toàn diện tới đời sống kinh tế - xã hội cũng như việc duy trì nguồn lực phát triển trong tương lai ở các khía cạnh như: ổn định tình hình chính trị; kinh tế; quản lý, bảo đảm an sinh xã hội; văn hóa; bảo vệ quốc phòng - an ninh. Quá trình già hóa dân số tại Việt Nam có nhiều tác động tiêu cực, dự báo trực tiếp làm giảm 2,6 điểm phần trăm GDP vào năm 2030 và 5,4 điểm phần trăm GDP vào năm 2045...

Tạo cơ sở pháp lý cao nhất để thể chế hóa chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng về công tác dân số

Để có thể chủ động ứng phó tốt với tình trạng già hóa dân số đang diễn ra nhanh chóng tại Việt Nam, hướng tới phát triển bền vững, cần thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp, trong đó có giải pháp về chính sách, pháp luật.

Pháp lệnh Dân số được Ủy ban Thường vụ Quốc hội ban hành năm 2003, sửa đổi Điều 10 năm 2008. Qua 20 năm thực hiện, Pháp lệnh Dân số đã bộc lộ những hạn chế, chưa đáp ứng được yêu cầu của thực tiễn đặt ra, đơn cử như các vấn đề dân số và kinh tế, xã hội hiện nay đã có những thay đổi khác biệt so với thời điểm ban hành Pháp lệnh (tại thời điểm ban hành Pháp lệnh Dân số, Việt Nam chưa đạt mức sinh thay thế (đạt từ năm 2006); vấn đề mất cân bằng giới tính khi sinh chưa nổi lên và ở mức nghiêm trọng (bắt đầu từ những năm 2006 - 2007); chưa xuất hiện cơ cấu dân số vàng (từ năm 2007) và bước vào giai đoạn già hóa dân số (từ năm 2011).

Bên cạnh đó, nhiều văn bản pháp luật

Coi người cao tuổi là nguồn lực để ứng phó già hóa dân số

Phát biểu chỉ đạo tại buổi gặp mặt các đại biểu về dự Đại hội VI Hội Người cao tuổi Việt Nam vào tháng 1/2022, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nhấn mạnh: “Trong tình hình mới hiện nay, quá trình già hóa dân số nước ta đang diễn ra nhanh chóng, cùng với tuổi thọ bình quân ngày càng cao; lực lượng người cao tuổi ngày càng nhiều hơn, đông hơn; đó là phúc lớn cho dân tộc”. Trước thực tế nêu trên, Chính phủ cần chỉ đạo xây dựng các chính sách và chương trình, trong đó coi người cao tuổi là nguồn lực, trên cơ sở tôn trọng quyền chứ không phải là gánh nặng trong quá trình phát triển bền vững. Cần đẩy mạnh công tác tuyên truyền, xóa bỏ định kiến xã hội về người cao tuổi; xác định vị thế, vai trò và nguồn lực người cao tuổi tại Việt Nam, là đối tượng có đóng góp quan trọng vào tiến trình phát triển kinh tế - xã hội cũng như duy trì vững chắc thể chế, chế độ chính trị và bảo vệ quốc phòng - an ninh. Nghiên cứu, sửa đổi, bổ sung, ban hành các chính sách phù hợp, toàn diện nhằm đề cao và phát huy vai trò nguồn lực người cao tuổi; Khai thác, tận dụng tối đa cơ hội, giảm thiểu các thách thức do tình trạng già hóa dân số đem lại trong phát triển bền vững đất nước thông qua bố trí công việc phù hợp với điều kiện chuyên môn, sức khỏe để người cao tuổi phát huy hết khả năng, truyền lại các kiến thức, kinh nghiệm quản lý, sản xuất cho thế hệ sau...

mới được ban hành, đòi hỏi phải thay đổi quan điểm, mục tiêu, biện pháp điều chỉnh các vấn đề dân số và bảo đảm cho các quy định về dân số phù hợp, thống nhất, đồng bộ với hệ thống pháp luật hiện hành (ví dụ quy định “Tuyên truyền và tư vấn về kế hoạch hoá gia đình” theo Điều 11 Pháp lệnh Dân số không còn phù hợp khi chuyển trọng tâm chính sách dân số từ kế hoạch hóa gia đình sang dân số và phát triển)...

Theo Bộ Y tế, cần thiết phải xây dựng Luật Dân số thay thế Pháp lệnh Dân số nhằm tạo cơ sở pháp lý cao nhất để thể chế hóa các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng về công tác dân số trong tình hình mới, trực tiếp là Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nghị quyết số 21-NQ/TW; có các biện pháp giải quyết xu hướng già hoá dân số trong thời gian tới, tận dụng lợi thế của thời kỳ cơ cấu dân số vàng phục vụ sự phát triển bền vững của đất nước; hướng đến năm 2045 Việt Nam là nước có dân số chất lượng tốt, lực lượng lao động đông đảo, thu nhập cao... nâng cao vai trò, vị trí của Việt Nam trên thế giới.

Luật Dân số cần khắc phục một số hạn chế, bất cập của Pháp lệnh Dân số, đó là: còn nhiều nội dung chưa phù hợp khi thể chế hoá quan điểm của Đảng chuyển trọng tâm chính sách dân số từ kế hoạch hóa gia đình sang dân số và phát triển; giải quyết toàn diện, đồng bộ các vấn đề về quy mô dân số, cơ cấu dân số, phân bố dân số, chất lượng dân số; thiếu quy định cụ thể về quyền, trách nhiệm và cơ chế thực hiện của các chủ thể trong thực hiện các biện pháp công tác dân số; thiếu quy định cụ thể về chính sách ưu tiên, đối tượng ưu tiên, mức ưu tiên, biện pháp thực hiện đối với một số đối tượng đặc thù trong sử dụng các dịch vụ dân số; đối với vùng có điều kiện kinh tế, xã hội khó khăn và đặc biệt khó khăn trong việc thực hiện các biện pháp công tác dân số... **HOA BÙI**

Dự kiến tháng 12/2024 trình Chính phủ dự án Luật Dân số

Ngày 2/8/2024, Cục Dân số, Bộ Y tế tổ chức Hội thảo chuyên đề công tác dân số năm 2024. Báo cáo cho thấy, tuy đã đạt được một số kết quả, song công tác dân số còn nhiều khó khăn, hạn chế, tác động trực tiếp đến phát triển bền vững của đất nước như: xuất hiện xu hướng mức sinh xuống thấp, tốc độ gia tăng tỉ số giới tính khi sinh bước đầu đã được khống chế nhưng hiện vẫn còn ở mức cao; nguồn lực đầu tư cho công tác dân số ở các cấp đều bị cắt giảm nhiều... Kết quả sơ kết 5 năm thực hiện Nghị quyết 21-NQ/TW cho thấy nhiều nhóm mục tiêu, chỉ tiêu đạt thấp và sẽ không đạt được mục tiêu đề ra đến năm 2030. Trước thực tế đó, Bộ Y tế đã đề ra nhiệm vụ trọng tâm đến hết năm 2024 và định hướng năm 2025. Theo đó, Cục Dân số sẽ là đầu mối phối hợp với các Bộ, ngành liên quan và tập trung vào hoàn thiện thể chế, cụ thể là chỉnh lý, hoàn thiện hồ sơ Dự án Luật Dân số để trình Bộ Tư pháp thẩm định vào tháng 10; trình Chính phủ vào tháng 12/2024. Đồng thời, phối hợp với Văn phòng Chính phủ hoàn thiện và trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Chỉ thị của Thủ tướng về tăng cường thực hiện công tác dân số trong tình hình mới...

ĐỐI DIỆN NỖ LO DÂN SỐ GIÀ

Nỗ lực khuyến sinh để kìm chế già hóa dân số

● **Cải thiện mức sinh là trọng tâm trong truyền thông dân số trên địa bàn TP HCM.** (Ảnh cắt từ video - Nguồn: Chi cục Dân số - Kế hoạch hóa gia đình TP HCM)

Tuổi kết hôn tăng, tỷ lệ kết hôn giảm và xu hướng sinh con muộn hay thậm chí ngại sinh con đang là những yếu tố chính khiến Việt Nam có nguy cơ không đạt được mục tiêu duy trì mức sinh thay thế. Đứng trước tốc độ già hóa dân số nhanh và nỗi lo Việt Nam sớm trở thành quốc gia dân số già, những nỗ lực khuyến sinh đã và đang được triển khai.

Báo động mức sinh thấp từ xu hướng của giới trẻ

Ngại sinh con, ngại kết hôn là tâm lý chung của nhiều bạn trẻ hiện nay, M.Ngọc (26 tuổi, Hà Nội) cho biết, đến nay cô và các bạn đồng trang lứa chưa có kế hoạch lập gia đình. “Dù đã ra trường được 4 năm và có công việc ổn định nhưng tôi vẫn chưa nghĩ đến chuyện kết hôn, hưởng chi sinh con. Những người trạc tuổi tôi cũng vậy. Có lẽ thế hệ trẻ đang ngày càng tập trung vào phát triển sự nghiệp và tận hưởng cuộc sống cá nhân hơn là vội vã bước vào cuộc sống gia đình”, M.Ngọc bày tỏ. Cùng với đó, gánh nặng kinh tế, mức sống cao và chi phí đầu tư nuôi dạy con cái cũng là những yếu tố khiến người trẻ chần chừ trong việc quyết định kết hôn, sinh con.

Theo Cục Dân số, Bộ Y tế, ước tính, tổng tỷ suất sinh năm 2023 của Việt Nam là 1,95 con/phụ nữ, tiếp tục giảm so với năm 2022 (2,01 con/phụ nữ) và ở dưới mức sinh thay thế. Kết quả này không đạt kế hoạch đề ra (2,1 con/phụ nữ). Dẫu biết rằng giảm sinh là xu hướng toàn cầu nhưng Việt Nam đang chứng kiến quá trình giảm sinh diễn ra rất nhanh và rõ nét.

Nếu như trước đây, mỗi phụ nữ ở thành thị sinh trung bình hơn 1,7 con, nhưng trong hai năm trở lại, con số này giảm xuống dưới 1,7. Là một trong 21

tỉnh, thành có mức sinh thấp của cả nước, từ năm 2000 đến nay, tỷ suất sinh của TP HCM liên tục giảm. Nếu như năm 2000, tỷ suất sinh là 1,76 con/phụ nữ trong độ tuổi sinh đẻ thì đến năm 2023, con số này chỉ còn 1,32.

Thông tin từ Chi cục Dân số - Kế hoạch hóa gia đình TP HCM, xu hướng ngại kết hôn và ngại sinh con đang dần trở nên phổ biến tại thành phố này. Có nhiều nguyên nhân dẫn đến việc phụ nữ ngại sinh con, nhất là sinh con thứ hai. Nhiều cặp vợ chồng chọn kết hôn muộn và sinh ít con để tập trung tài chính, thời gian và sức khỏe cho việc chăm sóc và nuôi dạy con cái. Ngoài ra, việc học tập và phát triển sự nghiệp cũng ảnh hưởng đến quyết định sinh con của nhiều người.

Chị M.Anh (31 tuổi, TP HCM) chia sẻ rằng gia đình chị có ý định dừng lại ở một con để có thể chăm sóc và nuôi dạy tốt nhất. Chị cho biết: “Xã hội ngày càng phát triển, nhu cầu của một đứa trẻ cũng vì thế mà đa dạng hơn, đồng nghĩa với đó là vô vàn chi phí. Với mức lương hiện tại, tôi và chồng tính toán và thấy rằng chỉ có thể đảm bảo một cuộc sống tốt nhất cho một đứa trẻ. Nếu có thêm con, chúng tôi e rằng sẽ không đủ khả năng tài chính cũng như bảo đảm sự quan tâm cần có dành cho con”.

Không chỉ giảm mạnh ở các đô thị phát triển, ở nông thôn,

tỷ lệ sinh năm 2024 cũng dự kiến giảm xuống dưới mức sinh thay thế. Chưa kể mức sinh còn chênh lệch đáng kể giữa các vùng, đối tượng, sự chênh lệch này chưa được thu hẹp rõ rệt. Khu vực kinh tế, xã hội nhiều khó khăn có mức sinh cao, thậm chí có nơi rất cao hơn 2,5 con/phụ nữ. Trong khi ở một số vùng đô thị, kinh tế, xã hội phát triển, mức sinh đã xuống thấp, có nơi thấp hơn nhiều so với mức sinh thay thế.

Có thể thấy, những yếu tố trên đang đặt ra những thách thức trong việc duy trì vững chắc mức sinh thay thế trên phạm vi cả nước. Trên thực tế, việc giới trẻ ngại kết hôn và sinh con không còn là chuyện của cá nhân nữa mà sẽ gây ra nhiều hệ lụy lâu dài cho xã hội. Theo Bộ Y tế, trong điều kiện kinh tế tiếp tục tăng trưởng, đô thị hóa ngày càng nhanh, sự hội nhập quốc tế ngày càng sâu, rộng, xu hướng này càng được củng cố, lan rộng. Mức sinh thấp kéo dài sẽ để lại nhiều hệ lụy như già hóa dân số nhanh, thiếu hụt lao động, ảnh hưởng đến an sinh xã hội...

Nỗ lực đảo ngược xu hướng

Năm 2024, tròn 30 năm thực hiện Chương trình hành động của Hội nghị quốc tế về dân số và phát triển, Việt Nam đã đạt nhiều thành tựu trong công tác dân số như: tốc độ gia tăng dân số đã

được khống chế thành công, nước ta bước vào thời kỳ dân số vàng từ 2007; tuổi thọ trung bình tăng nhanh, tâm vóc, thể lực, chất lượng cuộc sống của nhân dân được cải thiện về nhiều mặt. Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu, công tác dân số trong thời gian tới có nhiều khó khăn, thách thức, trong đó, Việt Nam đang đứng trước nguy cơ không đạt được mục tiêu duy trì mức sinh thay thế trên phạm vi toàn quốc.

Mới đây, tại Hội thảo “Góp ý, hoàn thiện chính sách trong Luật Dân số và gợi ý chính sách chuyển đổi nhân khẩu học của các nền kinh tế châu Á - Thái Bình Dương”, ông Lê Thanh Dũng, Cục trưởng Cục Dân số nhận định, tỷ lệ giảm sinh tại Việt Nam chưa đến mức báo động nhưng nếu không can thiệp ngay sẽ trở thành một vấn đề quan trọng. Theo quy định mỗi cặp vợ chồng chỉ sinh từ 1 - 2 con đã áp dụng trong nhiều năm nay. Tuy nhiên, mỗi thời kỳ chính sách dân số lại cần có sự thay đổi phù hợp với thực tế, đến thời điểm này việc xử phạt sinh con thứ 3 do vi phạm quy định về chính sách dân số đã không còn phù hợp.

Bên cạnh việc bỏ quy định chỉ sinh từ 1 - 2 con, theo các chuyên gia, để chạm được mục tiêu duy trì vững chắc mức sinh thay thế trên phạm vi cả nước, Chính phủ cũng cần đầu tư thêm cho chính sách khuyến sinh. Trên thực tế, nỗ lực khuyến sinh bắt đầu từ Quyết định 588 được Chính phủ ban hành tháng 4/2020, phê duyệt Chương trình Điều chỉnh mức sinh phù hợp các vùng, đối tượng đến năm 2030. Thế

nhưng, sau 4 năm triển khai, kết quả khuyến sinh vẫn chưa đạt được nhiều tiến triển đáng kể.

Một trong những nguyên nhân chính là nguồn tài chính để thực hiện chương trình quan trọng này vẫn chưa được quan tâm đầy đủ. Để thực hiện hiệu quả, cần có thêm những chính sách khen thưởng thiết thực đối với những người trẻ trong độ tuổi kết hôn đã kết hôn và sinh đủ con theo quy định. Khuyến sinh là phải khuyến sinh đúng nghĩa, ví dụ chính sách hỗ trợ, miễn giảm các loại thuế phí, các loại chi phí, học phí, viện phí khi lao động nữ mang thai trong các lần đi khám thai kỳ và sinh con; hỗ trợ mua nhà ở xã hội cho các gia đình, để bảo đảm họ có đủ điều kiện nuôi dưỡng và giáo dục con cái,...

Đồng thời, tiếp tục tập trung tuyên truyền để thay đổi nhận thức của giới trẻ. Ngoài việc truyền thông về lợi ích của việc sinh con phù hợp với phát triển kinh tế, xã hội và nuôi dạy con tốt, xây dựng gia đình hạnh phúc. Công tác tuyên truyền cũng cần cung cấp thông tin cho giới trẻ về yếu tố bất lợi của việc kết hôn, sinh con quá muộn, sinh con ít với xã hội nói chung và với gia đình, chăm sóc bố mẹ khi về già...

Tại TP HCM, nơi có tỷ suất sinh đang ở mức rất thấp, nỗ lực giải quyết tình trạng trên là một trong những nội dung chính trong kế hoạch hoạt động công tác dân số năm 2024. Trong năm nay, thành phố đặt chỉ tiêu duy trì tổng tỷ suất sinh ở mức 1,36 con/phụ nữ. Để làm được điều đó, TP HCM thực hiện các chính sách dân số khuyến sinh với những cân nhắc thận trọng, tham khảo ý kiến của các chuyên gia trong lĩnh vực dân số, đặc biệt là xuất phát từ nhu cầu và nguyện vọng chính đáng của người dân.

Bắt đầu từ hoạt động cơ bản nhất, ngành y tế TP HCM phối hợp cùng các ban ngành, đoàn thể tổ chức chiến dịch truyền thông lồng ghép với cung cấp dịch vụ nâng cao chất lượng dân số tại vùng có mức sinh thấp năm 2024. Chiến dịch được triển khai thực hiện tại 159 phường, xã, thị trấn trên địa bàn thành phố Thủ Đức và 21 quận, huyện từ ngày 1/7 đến 31/8/2024. Các hoạt động của chiến dịch nhằm giúp người dân thành phố được tiếp cận các dịch vụ nâng cao chất lượng dân số có chất lượng, an toàn và hiệu quả.

Cụ thể, với tình trạng mức sinh thấp, TP HCM tuyên truyền về lợi ích của việc sinh đủ hai con. Vận động không kết hôn muộn, không sinh con muộn và sinh đủ hai con. Đối tượng tác động chủ yếu là nam, nữ thanh niên chưa kết hôn và các cặp vợ chồng chưa sinh đủ hai con. Rà soát, điều chỉnh các quy định không còn phù hợp liên quan đến mục tiêu giải quyết tình trạng mức sinh thấp. **LINH CHI**

Bộ Y tế đang được giao chủ trì xây dựng dự án Luật Dân số và đang trong quá trình xây dựng, hoàn thiện các chính sách. Trong đó, đáng chú ý, Bộ Y tế đề xuất quy định quyền quyết định của cặp vợ chồng, cá nhân trong việc sinh con, thời gian sinh con, số con và khoảng cách giữa các lần sinh, nhằm duy trì vững chắc mức sinh thay thế trên phạm vi cả nước. Theo Bộ Y tế, quy định trao quyền quyết định số con của cặp vợ chồng, cá nhân phù hợp với Hiến pháp năm 2013 về quyền con người, quyền công dân. Việc không quy định số con sẽ phù hợp với các cam kết chính trị Việt Nam đã đưa ra tại các diễn đàn đa phương và tác động tốt với dư luận quốc tế.

ĐỐI DIỆN NỖI LO DÂN SỐ GIÀ

QUYỀN QUYẾT ĐỊNH SỐ CON TRONG GIA ĐÌNH:

Giải pháp để đối phó với già hóa dân số?

Tháng 5/2024, tại Kỳ họp thứ 7, Quốc hội khóa XV khi đại biểu Quốc hội cho ý kiến về thực hiện các mục tiêu quốc gia về bình đẳng giới năm 2023, đã bày tỏ lo ngại trước con số tỷ lệ sinh của Việt Nam năm 2023 đã xuống tới mức thấp nhất từ 1975 đến nay, vấn đề về tình trạng già hóa dân số đang diễn ra rất nhanh và cần có các chính sách để ứng phó với tình trạng này.

● Ảnh minh họa.

Quyền quyết định số con của cặp vợ chồng, cá nhân phù hợp với Hiến pháp năm 2013

Tại Hội thảo “Góp ý, hoàn thiện chính sách trong Luật Dân số và gợi ý chính sách chuyển đổi nhân khẩu học của các nền kinh tế châu Á - Thái Bình Dương” ngày 6/8 do Cục Dân số, Bộ Y tế và các đối tác phối hợp thực hiện, theo Bộ Y tế, vấn đề dân số có liên quan mật thiết đến quyền con người, quyền công dân được quy định trong Hiến pháp 2013 nên cần phải quy định ở cấp độ luật những nội dung liên quan đến quyền con người trong thực hiện chính sách dân số, đồng thời phù hợp với sự biến đổi của cơ cấu dân số. Quy định quyền quyết định số con của cặp vợ chồng, cá nhân phù hợp với Hiến pháp năm 2013 về quyền con người, quyền công dân; phù hợp với điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên liên quan đến công tác dân số, các cam kết chính trị mà Việt Nam đã đưa ra tại các diễn đàn đa phương về quyền sinh sản. Việc quy định quyền, nghĩa vụ của mỗi cặp vợ, chồng trong việc sinh con ở Luật Dân số sẽ giúp bảo đảm tính hợp hiến, hợp pháp, thống nhất của chính sách với hệ thống pháp luật. Tuy nhiên, cũng cần nhấn mạnh hiện nay Pháp lệnh Dân số vẫn còn hiệu lực, cơ sở pháp lý cao nhất vẫn là luật hiện hành và các quy định nói lòng mới chỉ là đề xuất.

Cần chính sách phù hợp trước nguy cơ già hóa dân số

Theo Quỹ Dân số Liên hợp quốc (UNFPA), Việt Nam là một trong các quốc gia có tốc độ già hóa dân số nhanh nhất thế giới. Già hóa dân số đặt ra những cơ hội và thách thức về mặt kinh tế - xã hội, đặc biệt dẫn đến tình trạng thiếu lao động trong tương lai cũng như nhu cầu an sinh xã hội ngày càng tăng ở người cao tuổi.

Tại Kỳ họp thứ 7, Quốc hội khóa XV vào tháng 5/2024, đề cập về vấn đề tỷ lệ sinh của Việt Nam năm 2023 đã xuống tới mức thấp, đại biểu Quốc hội Nguyễn Thiện Nhân nhấn mạnh đây là dấu hiệu cần đặc biệt được quan tâm và đề nghị Chính phủ sớm có sơ kết đề cập nhật các giải pháp đã nêu trong Nghị quyết 21/2017 của Trung ương về công tác dân số trong thời kỳ mới, để từ đó có những chính sách phù hợp nhằm bảo đảm phát triển về lao động, dân số, ứng phó với tình trạng già hóa dân số. Dẫn chứng bài học kinh nghiệm từ các quốc gia phát triển như Hàn Quốc, Nhật Bản có tỷ lệ sinh hiện nay rất thấp, dẫn đến những hệ lụy về phát triển kinh tế - xã hội, ông Nhân đề nghị cần chuyển đổi nhận thức để đất nước đạt 2,1 con/phụ nữ; đồng thời Chính phủ cần có hướng dẫn mức sinh phù hợp cho các địa phương.

Cũng đề cập về vấn đề tỷ lệ sinh con hiện nay, Đại biểu Quốc hội Phạm Khánh Phong Lan cho rằng mỗi chính sách đều đúng trong một thời điểm, một giai đoạn. Trước đây, việc hạn chế người dân sinh không quá 2 con là phù hợp với tình trạng gia tăng dân số lúc đó, nhưng hiện nay trước nguy cơ già hóa dân số, không có lao động thay thế, cần xem xét chính sách này.

Trước tình trạng dân số già rất nhanh như hiện nay và tỷ suất sinh không đồng đều giữa các địa phương, các chuyên gia cho rằng Việt Nam cần đưa ra nhiều chính sách để tác động nhằm tăng mức sinh. Các chuyên gia đã xác định mức sinh thay thế tốt nhất ở nước ta là 2,1 con/phụ nữ, nhưng mức sinh ở nhiều địa phương lại khác nhau. Vì vậy, cần có một kế hoạch thống nhất để khuyến khích các cặp vợ chồng trẻ sinh đủ 2 con. Tại dự thảo Luật Dân số, Bộ Y tế cho biết, thực hiện mục tiêu của Nghị quyết số 21-NQ/TW, đến năm 2030 duy trì vững chắc mức sinh thay thế (bình quân mỗi phụ nữ trong độ tuổi sinh đẻ có 2,1 con), quy mô dân số 104 triệu người; giảm 50% chênh lệch mức sinh giữa nông thôn và thành thị, miền núi và đồng bằng; 50% số tỉnh đạt mức sinh thay thế, dự thảo Luật đề xuất quy định các cặp vợ chồng, cá nhân có quyền quyết định tự nguyện, bình đẳng và có

trách nhiệm về thời gian sinh con, số con, khoảng cách giữa các lần sinh phù hợp với lứa tuổi, tình trạng sức khỏe, điều kiện học tập, lao động, thu nhập và nuôi dạy con tốt. Mỗi cặp vợ chồng, cá nhân nên có hai con.

Bộ Y tế đề xuất 2 phương án quy định quyền, nghĩa vụ của mỗi cặp vợ chồng, cá nhân trong việc thực hiện cuộc vận động dân số và kế hoạch hóa gia đình. Tại phương án 1, Bộ Y tế đề xuất: Quyền của mỗi cặp vợ chồng, cá nhân không tách rời nghĩa vụ trong việc thực hiện cuộc vận động dân số và kế hoạch hóa gia đình. Mỗi cặp vợ chồng và cá nhân có quyền: Quyết định tự nguyện, bình đẳng và có trách nhiệm về thời gian sinh con, số con, khoảng cách giữa các lần sinh phù hợp với độ tuổi, tình trạng sức khỏe,

điều kiện học tập, lao động, thu nhập và cùng Nhà nước thực hiện duy trì mức sinh thay thế; bình đẳng trong lựa chọn, quyết định sử dụng biện pháp kế hoạch hóa gia đình, chăm sóc sức khỏe sinh sản.

Tại phương án 2, Bộ Y tế đề xuất quy định: Quyết định tự nguyện, bình đẳng và có trách nhiệm về thời gian sinh con, khoảng cách giữa các lần sinh phù hợp với độ tuổi, tình trạng sức khỏe, điều kiện học tập, lao động, thu nhập và nuôi dạy con tốt. Bình đẳng trong lựa chọn, quyết định sử dụng biện pháp kế hoạch hóa gia đình, chăm sóc sức khỏe sinh sản và thực hiện các nghĩa vụ khác liên quan đến kế hoạch hóa gia đình. Sinh một hoặc hai con, trừ 7 trường hợp được quy định cụ thể trong luật.

Chủ trương của Đảng về chính sách dân số trong tình hình mới

Dự thảo Luật Dân số cũng nêu rõ nghĩa vụ của cặp vợ chồng, cá nhân: thực hiện chính sách, pháp luật về dân số; bảo đảm trách nhiệm chăm sóc và nuôi dạy con tốt; bình đẳng trong thực hiện các nghĩa vụ khác liên quan đến chăm sóc sức khỏe sinh sản, kế hoạch hóa gia đình; khuyến khích mỗi cặp vợ chồng và cá nhân tự nguyện thực hiện các cuộc vận động của Đảng và Nhà nước về công tác dân số phù hợp với từng thời kỳ.

Về chủ trương của Đảng về chính sách dân số, ngày 22/3/2005, Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 47-NQ/TW về tiếp tục đẩy mạnh thực hiện chính sách dân số và kế hoạch hóa gia đình, nhấn mạnh: “Xử

lý nghiêm những cán bộ, đảng viên vi phạm chính sách dân số và kế hoạch hóa gia đình theo Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 và Chỉ thị số 50-CT/TW ngày 06/3/1995 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khóa VII)”. Đến ngày 25/10/2017, Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết 21 về công tác dân số trong tình hình mới, khẳng định: “Tiếp tục chuyển trọng tâm chính sách dân số từ kế hoạch hóa gia đình sang dân số và phát triển”; “Đề cao tính gương mẫu của cán bộ, đảng viên trong việc thực hiện chính sách dân số, xây dựng gia đình văn hoá, hạnh phúc” (nội dung 2 Mục III)...

Ngày 15/11/2017, Bộ Chính trị - Ban Chấp hành Trung ương Đảng ban hành Quy định 102-QĐ/TW quy định về xử lý kỷ luật đảng viên vi phạm. Khoản 1 Điều 27 Quy định 102 nêu: “Đảng viên vi phạm một trong các trường hợp sau gây hậu quả ít nghiêm trọng hoặc vi phạm trong trường hợp sinh con thứ ba (trừ trường hợp pháp luật có quy định khác) thì kỷ luật bằng hình thức khiển trách”.

Ngày 06/7/2022, Bộ Chính trị ban hành Quy định 69-QĐ/TW quy định về xử lý kỷ luật đảng viên vi phạm, thay thế Quy định 102/2017/QĐ/TW và ngày 22/11/2022, Ủy ban Kiểm tra Trung ương ban hành Văn bản 05 hướng dẫn thực hiện một số điều trong Quy định số 69-QĐ/TW. Theo đó, Điều 52 Quy định 69/2022 nêu: “Đảng viên vi phạm một trong các trường hợp sau gây hậu quả ít nghiêm trọng thì kỷ luật bằng hình thức khiển trách: Can trở, cưỡng bức thực hiện kế hoạch hoá gia đình; tham gia các hoạt động xét nghiệm, chẩn đoán để xác định giới tính thai nhi trái quy định; Vi phạm chính sách dân số”.

Có thể thấy, theo quy định mới đã không còn liệt kê các hành vi đảng viên sinh con thứ 3, 4, 5 bị kỷ luật mà thay vào đó quy định hành vi “vi phạm chính sách dân số”. Vậy, có phải Quy định 69-QĐ/TW năm 2022 đã bỏ quy định kỷ luật đảng viên sinh con thứ 3, 4, 5?

Tại nội dung 1 Mục III, Nghị quyết 21-NQ/TW năm 2017 quy định về nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu trong chính sách dân số trong tình hình mới, có nêu quan điểm: “Đề cao tính tiên phong, gương mẫu của mỗi cán bộ, đảng viên trong việc thực hiện chủ trương, chính sách về công tác dân số, nhất là sinh đủ 2 con, chú trọng nuôi dạy con tốt, gia đình hạnh phúc, tạo sức lan tỏa sâu rộng trong toàn xã hội”. Như vậy, theo Nghị quyết 21-NQ/TW thì việc đề cao tính gương mẫu trong việc thực hiện chính sách dân số, xây dựng gia đình văn hoá, hạnh phúc vẫn rất cần thiết ở mỗi cán bộ, đảng viên.

HỒNG MINH

ĐỐI DIỆN NỖI LO DÂN SỐ GIÀ

Làm gì trước dân số vàng nhưng đang già?

●Cần chuẩn bị chính sách cho lao động người cao tuổi. (Ảnh minh họa trong bài: H.Ái)

Việt Nam bước vào thời kỳ cơ cấu dân số vàng từ năm 2007. Tuy nhiên, sự suy giảm tỷ lệ sinh và hạn chế mức sinh đang khiến cho quá trình già hóa dân số diễn ra nhanh, dự báo Việt Nam sẽ trở thành quốc gia có dân số già vào năm 2038...

Chưa tận dụng được “giàu trước khi già”

Dân số Việt Nam đã vượt qua mốc 100 triệu dân vào tháng 4/2023, thuộc nhóm 15 quốc gia đông dân trên thế giới, đứng thứ 8 ở châu Á và thứ 3 khu vực Đông Nam Á. Việt Nam cũng đang ở trong thời kỳ cơ cấu dân số vàng với gần 70% dân số trong độ tuổi lao động, là cơ hội lớn để tận dụng nguồn nhân lực có chất lượng cho tăng trưởng kinh tế và phát triển bền vững của đất nước.

Tuy nhiên, xu hướng già hóa dân số cũng đang diễn ra nhanh, dự báo đến năm 2038, Việt Nam sẽ bước vào thời kỳ dân số già. Do đó, thời kỳ dân số vàng là cơ hội “có một không hai” để các quốc gia phát triển kinh tế - xã hội. Nhưng muốn phát huy được cơ hội vàng đó, nguồn lao động này phải “vàng” về tri thức, kỹ năng và tay nghề thì mới biến giấc mơ “hóa rồng” thành hiện thực.

Theo các nhà nhân khẩu học, cơ cấu dân số vàng là thời kỳ mà tỷ lệ những người từ 15 tuổi đến 64 tuổi (những người có thể có khả năng lao động) chiếm 66% tổng số dân trở lên. Đây là cơ cấu rất hiếm gặp được đánh giá quý và hiếm như vàng.

GS.TS Nguyễn Đình Cừ, nguyên Viện trưởng Dân số và Các vấn đề xã hội (Trường Đại học Kinh tế quốc dân) đánh giá giai đoạn cơ cấu dân số vàng của Việt Nam kéo dài từ 30 đến 35 năm. Hiện tỷ lệ người từ 15 đến 64 tuổi của nước ta là 67,5%, như vậy với quy mô khoảng 100 triệu dân, số người có khả năng lao động tương ứng là 67,5 triệu. Đây là dư lợi lớn về lao động do cơ cấu dân số vàng mang lại, tạo cơ hội

cho tăng trưởng kinh tế nhanh. Nhiều nước như Nhật Bản, Hàn Quốc... đã có bước phát triển kinh tế “thần kỳ” trong thời kỳ cơ cấu dân số vàng.

Tuy nhiên, cơ cấu dân số vàng mới chỉ mang lại cơ hội cho tăng trưởng kinh tế, phát triển đất nước. Để tận dụng được cơ hội này, những người trong độ tuổi lao động phải khỏe mạnh, đủ sức làm việc và phải đủ trình độ. Những người đủ sức làm việc phải có việc làm và những người có việc làm phải làm việc với năng suất cao.

Hiện nay, lao động trong khu vực nông, lâm, ngư nghiệp chiếm khoảng 30%, cao hơn rất nhiều so với các nước phát triển (khoảng 3% đến 4%). Bên cạnh đó, tỷ lệ lao động được đào tạo chuyên môn, kỹ thuật còn thấp, là một trong những nguyên nhân quan trọng dẫn đến năng suất lao động của Việt Nam chưa cao... Vì vậy, nâng cao năng suất lao động đang là thách thức lớn nhất để đưa nền kinh tế của nước ta đột phá tăng trưởng nhanh hơn nữa, sớm trở thành nền kinh tế có thứ hạng cao trên thế giới, tương xứng với quy mô dân số.

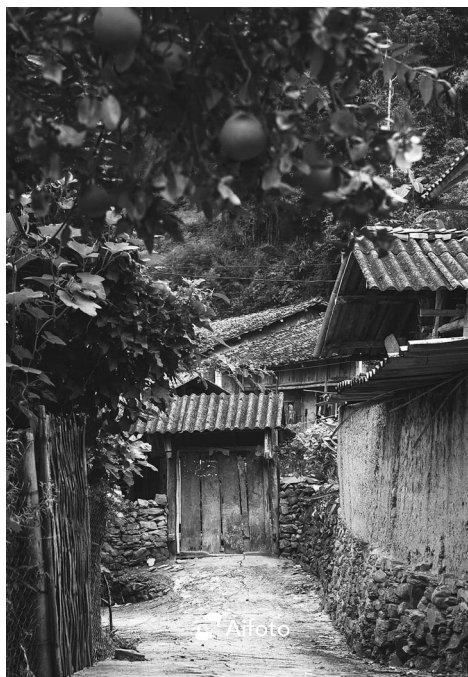
Theo báo cáo của Tổng cục Thống kê, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, tính đến cuối năm 2022, cả nước có 51,7 triệu người trong độ tuổi lao động. Tuy nhiên, có tới 73,8% số người trong độ tuổi lao động không có trình độ chuyên môn kỹ thuật; chỉ 26,2% lao động có chuyên môn kỹ thuật (trình độ sơ cấp, trung cấp, cao đẳng, đại học). Tính đến quý I/2023, trong số 52,2 triệu người thuộc lực lượng lao động, vẫn có khoảng 38,1 triệu lao động chưa qua đào tạo. Điều này càng đặt ra những vấn

đề cấp bách khi đất nước muốn ứng dụng công nghệ cao để tăng tốc phát triển.

Cũng theo đánh giá của nhiều chuyên gia, Việt Nam chưa khai thác được hiệu quả lợi thế của cơ cấu dân số vàng. Nguyên nhân là do chất lượng nguồn nhân lực cũng như năng suất lao động còn hạn chế. Chúng ta chưa tận dụng được nguồn lao động dồi dào mà chủ yếu là khai thác lao động giá rẻ và lao động giản đơn, hiện 33,2% việc làm kỹ năng thấp, chỉ có 11,2% việc làm kỹ năng cao (trung bình các nước phát triển trên thế giới là 20%).

Có thể nói, dân số trẻ, quy mô lớn, nhưng mức thu nhập vẫn chỉ là trung bình thấp. Vậy làm thế nào để tận dụng hai yếu tố “trẻ và lớn” để nâng cao mức thu nhập cho người lao động đang là bài toán cần tìm lời giải. Theo GS.TS Giang Thanh Long, Trường Đại học Kinh tế quốc dân, nếu nhìn về cơ cấu, độ tuổi trong khoảng 100 triệu dân hiện nay, chúng ta có thể tận dụng được những tinh túy của dân số vàng hay không, đó là vấn đề cần phải bàn. Dân số vàng nhưng đồng thời cũng đang già.

Đơn cử, một người đang ở tuổi 35 - 40, có nghĩa là khoảng hơn 20 năm nữa sẽ xếp vào khu vực dân số già. Nếu thời điểm này vẫn đang chung chiêng về nghề nghiệp thì gần như không có nguồn lực để lo tuổi già. Do đó, cần phát triển hệ thống y tế, giáo dục để thúc đẩy phát triển nhân lực, thể lực, trí lực, giúp người lao động Việt Nam được ra ở tuyến đầu và tuyến cuối của chuỗi sản xuất toàn cầu. Nếu nằm ở giữa chuỗi thì sẽ mãi thu nhập thấp, năng suất sẽ không tăng lên như kỳ vọng...

●Phần lớn người già sống ở các miền quê không có lương hưu.

Thích ứng dân số già - đào tạo, chuyển đổi nghề cho người cao tuổi

Với quy mô dân số 100 triệu người và đang ở thời kỳ dân số vàng, Việt Nam rõ ràng có lợi thế trong hội nhập kinh tế quốc tế để phát triển kinh tế - xã hội, thực hiện khát vọng đặt ra tại Nghị quyết XIII của Đảng là Việt Nam trở thành nước đang phát triển, có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao vào năm 2030 - năm kỷ niệm 100 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam; trở thành nước phát triển, thu nhập cao vào năm 2045 - kỷ niệm 100 năm thành lập nước. Trước mắt, vào năm 2025, kỷ niệm 50 năm giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước, trở thành nước đang phát triển, có công nghiệp theo hướng hiện đại, vượt qua mức thu nhập trung bình thấp. Do đó, để tận dụng cơ cấu dân số vàng trong bối cảnh công nghiệp 4.0, đòi hỏi phải nâng cao chất lượng nguồn nhân lực bắt đầu ngay từ khâu đào tạo, nâng cao trình độ tay nghề.

Bên cạnh đó, cần tích cực thực hiện tốt các giải pháp tăng năng suất lao động kết hợp với các chính sách khuyến khích tăng tỷ lệ tham gia lao động. Đặc biệt là tỷ lệ tham gia lao động ở nhóm người cao tuổi (NCT), góp phần tạo thêm thu nhập, giúp giảm thiểu “thâm hụt vòng đời kinh tế” nhằm tận dụng lợi tức nhân khẩu học thứ hai cho quá trình tăng trưởng và phát triển bền vững. Đây là chia sẻ của ông Lê Thanh Dũng - Cục trưởng Cục Dân số trong Lễ mít tinh kỷ niệm Ngày Dân số thế giới 11/7 diễn ra tại Hà Nội.

Còn theo GS.TS Nguyễn Đình Cừ, Việt Nam cần thực hiện nhiều giải pháp để đa dạng hóa nguồn thu nhập của NCT, đặc biệt là tăng tỷ lệ NCT có lương hưu; tăng tỷ lệ NCT có việc làm (nếu có khả năng và có nhu cầu), tăng tỷ lệ NCT được hưởng trợ cấp xã hội, có chính sách hỗ trợ để giảm chi phí khi vào các trung tâm dưỡng lão.

Hiện cứ 100 NCT thì có 38 người tham gia lực lượng lao động. Theo Tổng điều tra dân số 2019, khoảng 4,41 triệu NCT tham gia lực lượng lao động, chiếm 7,9% lực lượng lao động của cả nước và bằng 38% số NCT. Hàng triệu NCT đang hoạt động kinh tế vừa phản ánh khả năng, vừa phản ánh nhu cầu có việc làm của NCT, đồng thời là đóng góp lớn cho nền kinh tế. Tuy nhiên, các thống kê cũng cho thấy phần lớn NCT tham gia lực lượng lao động gặp khó khăn trong tiếp cận việc làm. Để giải quyết vấn đề này, Nhà nước cần đa dạng chính sách thu hút, khuyến khích, hỗ trợ NCT và doanh nghiệp sử dụng lao động cao tuổi. Gia đình và xã hội ủng hộ NCT tiếp tục làm việc phù hợp khả năng sức khỏe, chuyên môn; chú trọng đào tạo nghề và đào tạo chuyển đổi nghề cho NCT.

Thực tế về tốc độ già hóa dân số nhanh chóng, mới đây Bộ Y tế đã trình đề nghị xây dựng Luật Dân số, trong đó đề xuất nhiều giải pháp liên quan đến thích ứng với dân số già. Với thích ứng già hóa dân số, Bộ Y tế đề xuất xây dựng quy trình, hướng dẫn chuyên môn nghiệp vụ về chăm sóc sức khỏe, chăm sóc dài hạn cho NCT. Có những gói dịch vụ chăm sóc sức khỏe cho NCT, hệ thống chăm sóc dài hạn cho NCT phù hợp với đặc điểm về giới, độ tuổi, học vấn, văn hóa, kinh tế - xã hội, phù hợp các vùng miền và địa phương.

Đặc biệt, xây dựng các chương trình và dự án đào tạo, chuyển đổi nghề nghiệp cho người lao động trước khi là NCT phù hợp với nhu cầu, sức khỏe, trình độ, năng lực và nhu cầu thị trường. Xây dựng, tạo môi trường làm việc thân thiện với NCT.

Thực hiện các chương trình và dự án đào tạo, chuyển đổi nghề nghiệp cho người lao động trước khi là NCT; tổ chức đào tạo, bồi dưỡng phát triển nguồn nhân lực về chăm sóc dài hạn cho NCT,...

Những đề xuất này được các chuyên gia đánh giá phù hợp với tình hình già hóa dân số tại Việt Nam. Tuy nhiên, để thực hiện được cần có nguồn ngân sách hỗ trợ và sự vào cuộc quyết liệt của các Bộ, ban, ngành khi thời gian già hóa đang trở thành tương lai gần ở nước ta... **NGUYỄN MỸ**

ĐỐI DIỆN NỖI LO DÂN SỐ GIÀ

Chăm sóc người cao tuổi - cả xã hội chung tay

Quá trình già hóa dân số đang diễn ra nhanh chóng, mang đến nhiều thách thức cho xã hội. Việc chăm sóc sức khỏe người cao tuổi không chỉ là trách nhiệm của từng cá nhân hay gia đình mà còn là trách nhiệm của toàn xã hội. Điều này mở ra cơ hội cho các doanh nghiệp tư nhân tham gia vào việc cung cấp dịch vụ chăm sóc người cao tuổi.

Trách nhiệm chăm sóc là của toàn xã hội

Công tác chăm sóc sức khỏe người cao tuổi (NCT) là một trong ba trụ cột của công tác NCT, bên cạnh công tác bảo vệ và phát huy vai trò của NCT. Đây đều là những chính sách lớn được Đảng và Nhà nước đặc biệt quan tâm. Theo đó, việc hiến định trong Hiến pháp, quy định trong các Luật, Nghị định và văn bản của Nhà nước là cơ sở pháp lý để các cấp chính quyền, các ngành, các cấp Hội NCT và toàn xã hội cùng chung tay làm tốt công tác chăm sóc sức khỏe cho NCT.

Cụ thể, Hiến pháp 2013 quy định “NCT được Nhà nước, gia đình và xã hội tôn trọng, chăm sóc và phát huy vai trò trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”. Luật NCT 2009 dành một chương quy định về phụng dưỡng, chăm sóc NCT. Luật Hôn nhân và Gia đình 2014 quy định: “Con có nghĩa vụ và quyền chăm sóc, nuôi dưỡng cha mẹ, đặc biệt khi cha mẹ mất năng lực hành vi dân sự, ốm đau, già yếu, khuyết tật; trường hợp gia đình có nhiều con phải cùng nhau chăm sóc, nuôi dưỡng cha mẹ”. Luật Bảo vệ chăm sóc sức khỏe nhân dân 1989 quy định: “NCT được ưu tiên khám, chữa bệnh, được tạo điều kiện thuận lợi để đóng góp cho xã hội phù hợp với sức khỏe của mình”.

Bên cạnh đó, nhiều chủ trương, chính sách ưu đãi dành cho NCT đã được ban hành trong những năm qua, thể hiện rất rõ quan điểm nhân văn, khoa học, tiến bộ của các nhà làm luật, nhà quản lý đối với công tác trợ giúp, chăm sóc NCT trong gia đình và cộng đồng. Đơn cử, Nghị định số 20/2021/NĐ-CP quy định chính sách trợ giúp xã hội đối với đối tượng bảo trợ xã hội, bao gồm cả NCT. Ngoài ra, Quyết định 544/QĐ-TTg ngày 25/4/2014 quy định lấy tháng 10 hàng năm là tháng hành động vì NCT nhằm

● Ứng dụng điện thoại giúp người cao tuổi và gia đình theo dõi sức khỏe trực tuyến. (Ảnh: S-Health)

nâng cao nhận thức của NCT về quyền lợi của mình và huy động cả cộng đồng chăm lo cho NCT; Quyết định số 2156/QĐ-TTg ngày 21/12/2021 phê duyệt Chương trình hành động quốc gia về NCT Việt Nam giai đoạn 2021 - 2030.

NCT là nguyên khí quốc gia, là nguồn lực vô giá với nhiều kinh nghiệm sống và nguồn tri thức vô tận. Họ đã dành tuổi trẻ, sức lực, tâm huyết đóng góp cho công cuộc xây dựng, bảo vệ và phát triển đất nước tạo nên nền tảng cho đất nước của ngày nay. Vì vậy, việc quan tâm chăm lo sức khỏe và đời sống vật chất, tinh thần của NCT vừa là trách nhiệm của thế hệ hiện tại đối với những bậc tiền bối, cũng vừa là quyền lợi của mỗi con người khi bước vào giai đoạn phát triển cuối đời. Trong bối cảnh xu hướng già hóa dân số nhanh, kéo theo nhiều vấn đề xã hội, hoạt động chăm sóc sức khỏe NCT còn cần được chú trọng hơn bao giờ hết nhằm bảo đảm tất cả NCT được hỗ trợ, đáp ứng đầy đủ các nhu cầu cơ bản hằng ngày, bao gồm cả việc tiếp cận các hệ thống dịch vụ y tế và chăm sóc xã hội (hỗ trợ pháp lý, tâm lý, chăm sóc tại nhà...) một cách dễ dàng.

Thực tế đó đòi hỏi cần có các chính sách và chương trình ứng phó kịp thời với vấn đề già hóa dân số, trên cơ sở tôn trọng quyền chứ không phải gánh nặng trong quá trình phát triển bền vững. Đáng nói, Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng đã đề ra mục tiêu đến năm 2030 “bảo đảm 100% NCT có thể bảo hiểm y tế; được quản lý sức khỏe, khám, chữa bệnh, chăm sóc tại gia đình, cộng đồng, cơ sở chăm sóc tập trung”. Như vậy, bên cạnh nỗ lực của các cơ quan chức năng, điều quan trọng là cần tăng cường phát huy vai trò của toàn xã hội trong công tác chăm sóc NCT nhằm phát triển hệ thống chăm sóc toàn diện,

● Xã hội hóa chăm sóc sức khỏe NCT giúp họ nhận được sự chăm sóc toàn diện hơn. (Ảnh minh họa - Nguồn: CIH)

bao gồm cả chăm sóc tập trung và chăm sóc cộng đồng.

Khuyến khích cộng đồng, doanh nghiệp tham gia

Việc phát huy vai trò cộng đồng trong chăm sóc NCT không chỉ giải quyết hiệu quả các vấn đề liên quan đến già hóa dân số mà còn bảo đảm lợi ích và an sinh xã hội cho NCT. Hướng đi này phù hợp với văn hóa cộng đồng, truyền thống tôn trọng người già và điều kiện vật chất hiện tại của Việt Nam, đồng thời giúp giảm bớt gánh nặng cho gia đình và hệ thống y tế. Thực tế, chăm sóc sức khỏe tại cộng đồng có sự tham gia của nhiều chuyên gia y tế và xã hội, tạo nên sự hỗ trợ và hợp tác chặt chẽ. Phương pháp này giúp nâng cao sức khỏe tổng thể của NCT thông qua các dịch vụ y tế và xã hội kết hợp, từ đó hình thành các hình thức chăm sóc cá nhân hóa hơn. Việc chăm sóc tại nhà, dù giúp giảm bớt gánh nặng cho người chăm sóc và mang lại sự thoải mái cho NCT, nhưng lại đòi hỏi nguồn lực và chi phí lớn. So với các phương thức khác, chăm sóc sức khỏe tại cộng đồng không chỉ đa dạng và hiệu quả, mà còn giúp NCT cảm thấy gần gũi, gần bó hơn, đồng thời giảm bớt chi phí và áp lực cho gia đình

cũng như hệ thống y tế. Điều này đặc biệt quan trọng trong bối cảnh quá tải bệnh nhân cao tuổi.

Bên cạnh đó, khu vực tư nhân có vai trò quan trọng trong hệ thống chăm sóc, bảo đảm NCT được chăm sóc chu đáo và toàn diện. Các doanh nghiệp tư nhân mang đến giải pháp sáng tạo, cải thiện chất lượng dịch vụ và ứng dụng công nghệ số giúp theo dõi sức khỏe hiệu quả, thuận lợi cho chăm sóc từ xa, góp phần giảm bớt gánh nặng cho hệ thống y tế công, đồng thời tạo ra nhiều lựa chọn cho NCT và gia đình họ. Một trong những cách thức rõ ràng nhất mà khu vực tư nhân đóng góp là thông qua việc xây dựng và vận hành các cơ sở dưỡng lão ngoài công lập. Các doanh nghiệp tư nhân đầu tư vào việc tạo ra môi trường sống thoải mái, an toàn và chăm sóc chuyên nghiệp cho NCT. Điển hình, Làng Dưỡng Lão Bình Mỹ (TP HCM) là mô hình cơ sở dưỡng lão tư nhân cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe toàn diện cho NCT, bao gồm dịch vụ chăm sóc y tế, dinh dưỡng và các hoạt động giải trí, giúp NCT duy trì sức khỏe và tinh thần lạc quan.

Ngoài ra, nhiều doanh nghiệp tư nhân cũng đã bắt đầu cung cấp dịch vụ chăm sóc tại nhà, giúp NCT có thể nhận được sự chăm

sóc cần thiết mà không cần rời khỏi nhà mình, với các gói dịch vụ rất đa dạng, từ chăm sóc y tế cơ bản, hỗ trợ sinh hoạt hàng ngày đến chăm sóc đặc biệt cho các bệnh nhân mắc bệnh mãn tính. Hơn nữa, công nghệ số đang ngày càng được ứng dụng rộng rãi trong việc chăm sóc sức khỏe NCT, giúp theo dõi và quản lý sức khỏe một cách hiệu quả. Chẳng hạn như ứng dụng S-Health cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe từ xa, cho phép NCT và gia đình theo dõi sức khỏe hàng ngày, đặt lịch khám bệnh và nhận tư vấn y tế trực tuyến, giúp giảm thiểu việc di chuyển và tiết kiệm thời gian.

Do vậy, nhiều ý kiến cho rằng Chính phủ cần xây dựng và triển khai các chính sách hỗ trợ cộng đồng và tư nhân tham gia chăm sóc NCT hiệu quả. Đơn cử, các chính sách khuyến khích phát triển các cơ sở dưỡng lão ngoài công lập giúp giảm áp lực lên hệ thống y tế công cộng và cung cấp cho NCT nhiều dịch vụ đa dạng, chất lượng cao hơn. Các ưu đãi về thuế, hỗ trợ tài chính và tạo môi trường pháp lý thuận lợi cũng rất quan trọng, đặc biệt khi các doanh nghiệp đang được khuyến khích và hỗ trợ ứng dụng công nghệ số nhiều hơn trong mọi mặt của bộ máy vận hành. Ngoài ra, các chương trình, chiến lược nâng cao nhận thức cộng đồng về vai trò và quyền lợi của NCT cũng giúp họ nhận được sự chăm sóc tốt hơn và phát huy vai trò trong xã hội. Các nhóm dễ bị tổn thương như dân tộc thiểu số, người khuyết tật và nạn nhân của bạo lực gia đình đều được chú trọng, đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan nhà nước và các tổ chức phi lợi nhuận, doanh nghiệp tư nhân. Bởi vậy, việc ban hành Chiến lược quốc gia về công tác NCT cũng rất cần thiết để xây dựng hệ sinh thái hỗ trợ NCT trong bối cảnh phát triển mới. Chiến lược này sẽ giúp định hướng rõ ràng các chính sách và chương trình hành động, bảo đảm chăm sóc toàn diện và bền vững cho NCT.

Việc xã hội hóa chăm sóc NCT là một trong những giải pháp toàn diện để đối phó với xu hướng già hóa dân số, bảo đảm NCT được sống vui, khỏe và hạnh phúc trong môi trường an toàn và thân thiện. Kinh nghiệm quốc tế cũng cho thấy sự cần thiết của việc thu hút, tận dụng và phát huy vai trò của toàn xã hội trong công tác chăm sóc sức khỏe NCT. Các chính sách và biện pháp cụ thể có thể kể tới phát triển hệ thống chăm sóc sức khỏe cộng đồng, tăng cường hoạt động của các tổ chức xã hội, phát triển dịch vụ chăm sóc liên tục, xây dựng nguồn lực xã hội, xác định tiêu chuẩn chất lượng, và phát triển hệ thống bảo hiểm chăm sóc dài hạn. **ĐỖ TRANG**

Khanh thường có thói quen ngủ muộn. Ngày nào cũng thế, khi trả hết trẻ vào buổi chiều, cô lại bắt đầu kèm thêm một vài ca buổi tối môn nghệ thuật mà cô yêu thích. Dạy piano cho bọn trẻ là lúc tâm hồn cô thư thái vô cùng.

Chiều nay cũng vậy, Khanh nhận buổi dạy đầu tiên cho Ngân Hoa, cô bé học lớp nhà trẻ nơi cô dạy học nên việc làm quen với cô bé đã rất dễ dàng. Mỗi chiều dắt xe ra cổng Khanh vẫn thường thấy con bé đứng chờ bố mẹ đến đón. Đa phần là muộn mằn. Nhưng con bé có vẻ quen với nỗi đợi đó, nó ngồi bên bậc thềm, di di mũi giày vào giữa khe hở của những viên gạch lát như hấn đó là trò chơi mà nó yêu thích.

Câu chuyện dạy kèm cho Ngân Hoa bắt đầu từ một buổi chiều, Khanh nhận được cuộc gọi, của bố Ngân Hoa.

- Cho tôi hỏi cô có phải là cô giáo nhận dạy piano tại gia không ạ?

- Dạ vâng ạ. Anh cần kèm cho bé ạ?

- Vâng cô giáo, nhưng chắc phải sau 7h tối ạ, vì bố con tôi thường về muộn.

Một tiếng cười đầy ái ngại vang lên phía bên kia khiến cô bật cười.

- Dạ không sao, tôi cũng phải trả trẻ hết ở nhà trẻ rồi mới tới được, chắc cũng ở tầm đó.

- Thế ra cô là giáo viên mầm non ạ?

- Tôi dạy Trường Ban Mai.

- Ô, thế hay quá, bé con của tôi cũng học trường đó.

Ngân Hoa chờ cô ở cổng. Con bé ngơ ngác hết nhìn cô rồi lại nhìn ra ngoài đường tự nhiên thấy thương vô cùng. Bây giờ mỗi chiều có ca học là cô kết hợp đưa nó về nhà luôn khỏi phải đợi bố đến đón, nhưng cô không hề hay biết trong lòng Ngân Hoa còn bao nỗi băn khoăn khó tả.

Khanh ái ngại với người đàn ông đó. Cô vẫn thường nhìn anh vào mỗi chiều muộn. Anh không

Tiếng gió trong vườn khuya

Truyện ngắn của TRẦN QUỲNH NGÀ

Tranh minh họa: Nguyễn Văn Học.

cuống quýt vô vấp, xin lỗi con mỗi khi đến muộn nhưng anh không phải là một người lạnh lùng. Cô cảm nhận thấy điều đó trong đôi mắt anh, hình như anh cố nén đi những cảm xúc đó để tránh làm con anh yếu mềm hơn. Sau này, khi đã tiếp xúc vài ba lần anh mới dám bộc bạch. Anh sợ Ngân Hoa khóc, lo sợ cảm giác yêu đuối đó sẽ làm con bé đắm chìm mãi trong những bi thương...

- Cô ơi, cô về nhà con ạ?

- Ừ nha - Khanh cười

- Con không thích cô ở nhà con đâu ạ - Con bé nói nhanh như

sợ mọi thứ sẽ thay đổi không như mong muốn của nó.

- Cô không ở nhà con, cô chỉ đến dạy đàn cho con rồi cô về thôi - Khanh cười - cô có nhà của cô mà, hôm nào rảnh cô sẽ mời con đến nhà cô chơi nhé.

- Cô hứa nhé - con bé reo như vui

Khanh theo địa chỉ mà bố Ngân Hoa gửi. Căn biệt thự rộng rãi ngay nơi phố chính khiến cô trầm trồ. Hình như đã được dọn đồ từ trước, người giúp việc chạy ra mở cổng đón đã đón khách.

- Cậu chủ bảo cô đến để dạy đàn cho Ngân Hoa?

- Dạ vâng ạ

- Ngân Hoa, vào bác tắm rửa trước rồi vào học nhé - Người giúp việc mở rộng cửa để cô dắt xe vào rồi đóng cửa cổng - phiền cô vào chờ ở phòng khách, nước mát tôi đã chuẩn bị sẵn, tôi tắm vù cho bé rồi học. Đây! chơi suốt một ngày, mồ hôi mồ kê nhễ nhại ra đây - Bà vừa dắt cô bé đi trước vừa mắng yêu.

- Nhưng cháu muốn học liền với cô Khanh cơ - tiếng Ngân Hoa lanh lảnh.

- Bậy nào, vào học đàn là phải thật thơm tho, xinh đẹp.

Khanh nhìn theo bóng bác cháu đi vào phòng tắm, một cảm giác quen thuộc trào dâng trong lòng. Ngày bé, trước khi ngồi vào đàn piano, mẹ cô cũng đều tắm rửa cho cô sạch sẽ, cột tóc gọn gàng, mặc thật đẹp. Mẹ bảo, con gái bất kì tình huống nào cũng phải giữ được thần thái sang trọng, phong thái tốt sẽ đi cùng bạn suốt đời. Đến lúc già đi, những đẹp đẽ thời tuổi trẻ dần không còn nữa nhưng khí chất thì vẫn còn, thậm chí còn mạnh mẽ và đầy sức hấp dẫn.

Khanh nhớ mãi phong thái ung dung của mẹ cho đến khi nhà có biến cố và mẹ mất. Trong một căn nhà lá ngoài ngoại ô. Mẹ nằm trên chiếc ghế bập bênh, đắp hờ một chiếc chăn mỏng. Mái tóc búi gọn sau gáy. Khanh không thấy những lúc vận mình đau đớn vì khối u của mẹ, chỉ thấy mẹ điềm nhiên, nhắm mắt rồi thở ra một hơi thở mỏng.

Sau ngày mẹ mất, ba bán hết cả gia sản trả nợ để làm lại từ đầu, chỉ để lại chiếc đàn cho Khanh theo lời mẹ dặn. Ngày cô theo cậu lên phố, nhà chật, cậu dọn lại tầng áp mái làm nơi đặt đàn và chỗ ngủ.

Ngân Hoa như một con búp bê xinh xắn đứng trước mặt cô lí lắc dắt cô lại chiếc đàn piano đặt ngay trong gian vòm phòng khách rộng nhìn ra phía bể cá koi đang bơi. Không gian đẹp và sang trọng, được thiết kế cầu kì chứng tỏ chủ nhân ngôi nhà là một người rất có gu. Chiếc đàn piano acoustic lớn thuộc dòng đàn cơ với âm độ khỏe khoắn, giàu âm vực và là cây đàn tuyệt vời để biểu diễn những bài sonat hay concert được đặt trong không gian này không chê vào đâu được.

Khanh ngồi xuống ghế, trong lúc chờ đợi Ngân Hoa, cô chọn mở màn bằng Serenade của Schubert. Đó là một bài nhạc quen thuộc, quen đến mức cô như hòa vào nó ngay từng phím đàn.

TIẾNG LÒNG

Một con đường khác

Ảnh minh họa (Nguồn: NT)

Thường thì những ngày nghỉ tôi hay cùng bạn bè đến một nơi chốn nào đó, gọi là thư giãn sau một tuần làm việc. Nhưng bây giờ tôi đi theo đoàn bác sĩ tình nguyện đi Vũng Tàu khám bệnh cho các hộ nghèo vùng sâu, vùng xa, ai cũng ngạc nhiên. Cuộc sống bây giờ khác xưa lắm rồi, tuổi trẻ luôn năng động và huyền ảo, còn tôi thì dường như đã dừng lại phía sau những ồn ã đó, những rộn ràng đó mà đi về một con đường khác, một con đường vắng tanh, chẳng có bàn tay nào để nắm.

Tôi đã yêu và được yêu, nhưng trên thế gian này đâu phải mối tình nào cũng kết thúc bằng một hôn lễ. Mọi người bảo rằng tại sao tôi lại cứ ôm mãi một mối tình xa biệt, để trùng trùng con sóng đã vỗ bờ, để bao nhiêu mùa lá chao rụng xuống những thênh thang. Làm sao tôi hiểu được? Bởi quanh tôi có rất nhiều cô gái thay tình như thay áo, mới yêu người này, mai đã thay đổi người khác giống như thay chiếc áo đẹp trong những buổi tiệc vui. Còn tôi thì mãi chung thủy với một bóng hình.

Tôi chọn học nghề điều dưỡng cũng bởi vì người đó. Trong thăm sâu của trái tim mình, tôi tin rằng tôi sẽ không lạc mất anh, nhưng đã 15 năm rồi. Thời gian ấy đủ cho một cây trồng ven đường cao lên và tỏa bóng mát, đủ cho một cánh rừng mọc nhiều dây leo ngăn chặn lối đi và đủ cho bao nhiêu lãng quên. Chính bản thân tôi cũng không hiểu tại sao, bởi Tùng đã biến mất trong đám đông của tôi từ 15 năm trước.

Chuyến đi của chúng tôi ngoài thuốc men, còn mang theo nhiều mì gói, quần áo cũ do nhiều nhà tài trợ quyên góp. Các bác sĩ ở bệnh viện thành phố cho biết khi tới Vũng Tàu sẽ được một đoàn bác sĩ từ Mỹ về, hiện ở sẵn đó, cùng nhập đoàn để khám bệnh phát thuốc. Bác sĩ Du, Trưởng đoàn nói: "Lần này mình đi Xuyên Mộc. Đây là huyện nghèo, mình sẽ đến Láng Sim, Phước An, Phước Bửu và sẽ ngủ lại ở chùa".

Cả một ngày làm việc dẫu mệt nhọc nhưng thật vui. Khi đem sự yêu thương chia cho mọi người thì không ai còn nhớ đến bản thân mình, cả tôi

cũng vậy. Bác sĩ Du dẫu 45 tuổi nhưng hiện còn đang độc thân theo nghĩa thật sự. Bởi nghe nói anh cũng đã trải qua một cuộc tình, đã kết hôn, nhưng đó là một mối tình ngắn ngủi vì chỉ sau một năm thì vợ anh qua đời. Bác sĩ Du làm ở Bệnh viện Nhi, là một bác sĩ khá nổi tiếng trong ngành y. Khi về chùa, sau một ngày công tác khá mệt, bác sĩ Du rủ tôi xuống phố uống một ly cà phê.

Xuyên Mộc buổi tối đường vắng bóng người, nơi ngôi chùa chúng tôi ở càng vắng hơn, phải đi một đoạn khá xa mới gặp phố. Chúng tôi gặp một quán cà phê trên đường, quán cà phê không rõ tên gì, giăng đèn nhấp nháy như một dấu hiệu báo cho mọi người biết sự hiện diện của mình, dường như nơi này dành cho các cặp tình nhân chọn để cùng bên nhau hơn là uống cà phê. Nhưng chúng tôi không có chọn lựa, Du tìm một chiếc bàn cạnh quầy lễ tân. Tôi kêu cho mình ly cà phê đen.

Trong buổi tối ở Xuyên Mộc ấy tôi đã vỡ òa cảm xúc sau 15 năm cũ ấy, tưởng chừng chỉ mãi mãi là quá khứ.

Dưới ngón tay mềm mại lướt phím, buổi chiều như êm ả trôi. Cô như nghe được cả tiếng gió khe khẽ run trên những tàng lá lấp lánh nắng chiều bên một khúc quanh của dòng sông nào đó thời thơ ấu mà cô không nhớ nữa. Không biết là sự thật hay trong giấc mơ, hình ảnh mẹ cô trong chiếc váy màu vàng ô liu ngồi bên chiếc dương cầm đang đàn bản nhạc này và cô, lúc đó, một đứa trẻ 10 tuổi đang kéo violon đầy mê đắm. Lúc đó cô đã lắng nghe được tiếng đàn của mẹ nửa như thiết tha, nửa như nuối tiếc và đôi mắt u buồn như buổi chiều tà của mẹ.

Sau lần đó, giấc mơ biến mất chỉ để lại cô trên cõi đời với một nỗi hoang mang vô tận...

Khanh đã không biết Ngân Hoa và người đàn ông đã đứng bên cạnh tự bao giờ. Cả hai lặng đi. Và khi âm nhạc vừa dứt, tiếng Ngân Hoa òa khóc:

- Mẹ... của mẹ...
Người đàn ông ôm chầm lấy đứa con gái vội vàng

- Nó có một sự yêu thích ngạc nhiên với Schubert bởi mẹ nó trước đây cũng từng yêu thích Schubert.

- Trước đây? - Khanh vội vàng rời khỏi cây đàn.

- Ừ - Người đàn ông lặng lẽ đi ra phía cửa - cô ấy đã mất.

Khanh lặng lẽ ngồi xuống ghế. Cô hết nhìn theo bóng lưng người đàn ông đi lại bên phía cửa sổ lại nhìn những hạt nước lấp lánh bám ngoài thành cốc đã bắt đầu chảy dài thành vệt xuống mặt bàn. Hình ảnh chuyến xe biển mất trong sương mù, sự đổ vỡ, đứt gãy, hụt hẫng, chịu đựng, kiên cường phút chốc nằm lại trong đôi mắt người đàn ông đang ngồi đối diện cô. Không thể chối cãi, cô nhận thấy sự cô đơn tột cùng và cả sự hoang mang của những năm tháng ấu thơ dang dở của cô trong bóng hình Ngân Hoa. Như một sự đồng cảm, hơn cả sự đồng cảm, một niềm yêu thương vô bờ khiến cô ôm lấy Ngân Hoa nghẹn ngào:

- Rồi một ngày nào đó, con sẽ đàn bản nhạc mà mẹ yêu thích để tặng mẹ.

Ngân Hoa ngược đôi mắt to tròn đắm nước mắt nhìn cô đầy ngạc nhiên. Giống như từ lâu lắm con bé không có được những cử chỉ ân cần và động viên đến thế. Con người ta, có thể một đời sống trong lựa là, găm vóc nhưng cảm giác đủ đầy đôi khi không phải ở đó mà chính là ở sự ân cần chạm đến trái tim của người đồng cảm.

Ngân Hoa tiến bộ rất nhanh. Nhảy cảm âm nhạc khiến cho cô bé say sưa không dứt. Khanh đã dạy nhiều đứa trẻ cùng lứa nhưng để tìm ra một đứa trẻ có niềm say mê đặc biệt để dạy nó đôi khi là một điều may mắn trong đời.

Thật ra, sở thích hồi thơ bé của Khanh khi bằng Ngân Hoa không phải là piano mà là violin. Điều cô bé Khanh thời thơ ấu còn nhớ mãi là những ngày được mẹ cô đệm đàn hướng dẫn cho cô hoàn thành những bản concert. Nhưng rồi một ngày khi Khanh 13 tuổi, cô quyết định chú tâm vào piano. Cô muốn hòa vào hình bóng của mẹ, muốn giữ mãi những cảm xúc đẹp để đó, bởi cô nghĩ, sau này, dẫu có qua bao nhiêu niềm vui hay nỗi buồn thì hình bóng mẹ vẫn là nguồn động lực khiến cô không chùn bước.

Khanh giữ mãi cảm xúc đẹp để đó truyền lại cho Ngân Hoa như một món quà. Khi tâm hồn của những đứa trẻ cô đơn chạm vào nhau, bù đắp cho nhau bằng âm nhạc thì những buổi tối của hai người không còn là những buổi dạy và học đơn thuần nữa mà nó đã trở thành một buổi biểu diễn.

Đêm nay, là một đêm đặc biệt khi Khanh đã dè dặt xin phép anh được kết thúc buổi dạy sớm từ chiều.

- Cô có việc bận à?

- Dạ không? Đêm nay là sinh nhật tôi. Tôi muốn cùng Ngân Hoa hòa tấu một bản nhạc.

- Không sao, cô cứ tự nhiên. Con bé chắc cũng thích được như thế.

Vị khán giả vẫn thường xuyên ngồi thưởng thức những giai điệu lúc êm đềm, lúc rộn rã, lúc vui tươi và cả những ngắt quãng bởi những tràng cười của hai người vì bị lệch phím đàn đêm nay đột nhiên đạo mạo đến lạ. Anh ngồi lặng yên trên sô pha, gọi một ly café rồi lim dim như đang thưởng thức một buổi hòa nhạc. Hoa và nền nhảy nhót, chiếc bánh kem nhỏ xinh tinh tế có đính những hạt ngọc trai và hình công chúa elsa do chính con gái anh chọn để thưởng. Mùi café thoảng bay, đàn cá lặng lẽ bơi trong ánh đèn vàng hơi trầm dịu xen lẫn bóng tối tỏa ra từ những chiếc lá trầu bà lá xẻ đầy mê hoặc. Trong không gian đó, anh ngắm nhìn khuôn mặt con bé đầy hào hứng, ngắm nhìn nụ cười cô gái vừa thánh thiện ngây thơ lại phảng phất nét buồn tự nhiên nhận ra từ lâu lắm rồi anh không có được cảm giác ấm áp và an lòng đến thế.

- Sau đây là bản hòa tấu violin của cô Mai Khanh cùng pianist Ngân Hoa!

Giọng thánh thót tự tin kéo dài của con bé khiến anh xúc động thật sự. Hình như, con bé đã vượt được qua nỗi cô đơn của mình để cùng hòa vào âm nhạc. Bản nhạc Serenade của Schubert đã làm không gian như mệnh mông dản trải. Anh hết nhìn hai người kia, một cảm giác triu mến đến lạ. Ngân Hoa, đứa con gái bé bỏng và đáng thương của anh như một cánh bướm nhẹ nhàng tung ra khỏi vô kén và mê mãi bay lên giữa cánh đồng chiều đầy hương sắc. Và cô gái đó như một bông hoa lặng thầm tỏa hương.

Trong cơn đắm say đó, anh lặng lẽ đi lại phía cửa, anh muốn mở tung các cánh cửa để nghe được cả tiếng gió xào xạc trong vườn khuya như cùng hòa nhịp tiếng đàn. Anh muốn chia sẻ cảm giác đó, một cảm giác thiêng liêng, hòa hợp giữa ba con người, ba nỗi cô đơn đã tìm được đến nhau trong cuộc đời đầy sóng gió này... **T.Q.N**

Người đàn ông ấy cũng đến quán cà phê cùng với một người bạn. Anh ta đến bàn của chúng tôi: “Chào bác sĩ Du. Tôi là bác sĩ...”. Tôi nhận ra anh ngay, thật nhanh, tôi gọi khẽ: “Anh Tùng phải không?” Trong mờ mờ vậy đó anh đã thấy tôi, thấy rõ ràng: “Trời ơi, Huyền”.

Trời ơi, Huyền - vậy mà đã trùng trùng ngàn con sông vô. Đã bao buổi chiều vàng vọt trên những con đường, đã những con đàu nằm vùi trong căn phòng một mình, nghe tiếng quạt máy quay đều và ngó con thạch sùng cứ rình mò những con muỗi.

Tùng nói trong đêm vỡ òa của Xuyên Mộc: “Anh đi tìm em đến mỗi cả đôi chân”. Còn tôi thì luyến quỳnh như cô gái 18 tuổi lần đầu hẹn hò với tình nhân. Tùng kéo ghế ngồi sát bên tôi và tôi biết đó là đêm dài nhất trong cuộc đời mình. Tùng hỏi: “Em giờ sống ra sao?”. Tôi trả lời: “Dạ vẫn một mình”. Anh nói nhỏ rất nhỏ nhưng đất trời nghe thấy: “Anh vẫn một mình, anh đã nhiều lần về nước để tìm em”...

Hai đứa tôi lạc mất nhau vào mùa hoa phượng đỏ 15 năm trước. Một tuần lễ quen nhau cũng trong một hội trại, khi ấy anh mới vừa đậu vào y khoa, còn tôi thì mới tốt nghiệp. Đó cũng là những ngày cuối cùng anh ở Việt Nam, vì anh vừa nhận được một học bổng du học tại Pháp. Hai đứa đã đi hết chiều dài của con phố, ăn hết ổ bánh mì và uống cạn ly nước mía. Rồi anh ngỏ lời tỏ tình khi đưa tôi trả lại căn phòng trọ: “Anh rất yêu em”. Để đêm thành phố như có cơn gió nhẹ đang trôi về mang đầy hương thơm tình yêu. Sáng hôm sau, tôi chỉ kịp ra sân bay, vội bàn tay nhỏ của mình để anh đi vào trong đám đông, anh lên chiếc máy bay xa biệt. Đến khi Tùng lìa xa, hai đứa mới giật mình là không hề cho nhau địa chỉ, chẳng hề cho nhau số điện thoại.

Tôi không yêu ai được nữa sau chuyến bay mù xa đưa anh rời xa tôi hôm đó. Tôi đợi một viễn vông, để tuổi thanh xuân của mình cuộn trôi xa. Tôi đã cố tình đi tìm danh sách các bác sĩ ở các bệnh viện, tôi tin

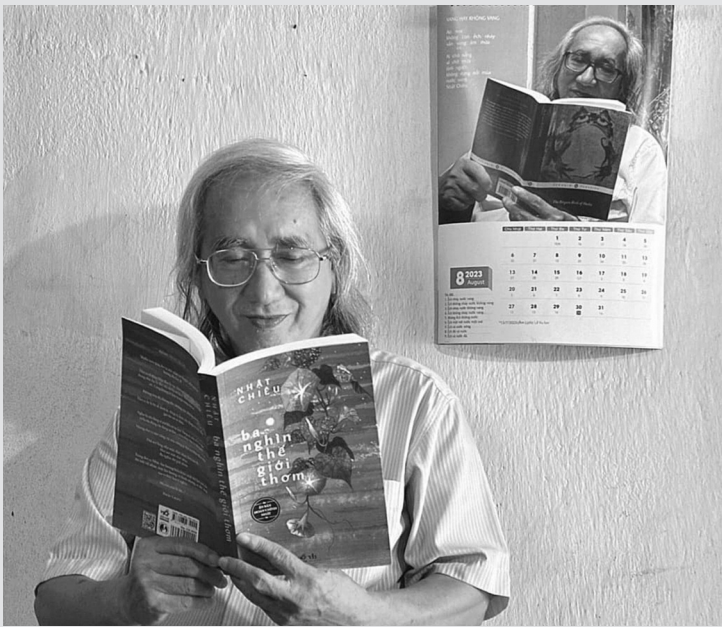
sau khi ra trường anh sẽ về nước. Tôi tin trong mệnh mông của cuộc đời này, sẽ có một lần tôi và anh sẽ lại chạm vào nhau. Nhưng biết đâu anh đã có gia đình, có một cô vợ mà anh trút lòng yêu thương, anh quên mất bàn tay vẫy nhỏ xíu xiu ở sân bay? Nhưng thôi kệ, trái tim yêu thì phải đành lòng chấp nhận.

Một tuần sau đó tôi và Tùng kết hôn. Mọi người bảo như thế là quá nhanh. Tôi bảo đã 15 năm cho cuộc hành trình yêu thương này. Trong tiệc cưới có một quả địa cầu để ngay nơi khách bước vào, khách dự tiệc sẽ ký tên trên quả địa cầu đó. Quả địa cầu ấy sẽ để trong phòng ngủ của hai vợ chồng tôi. Quả địa cầu nhắc nhở rằng đất trời có rộng bao la, thì khi đã có tình yêu thì đất trời ấy cũng chỉ nghiêng về một phía. Bạn bè hỏi: “Vậy tuần trăng mật hai người đi đâu”? Tôi trả lời: “Sẽ là một tuần trăng mật khác thường, hai vợ chồng tôi sẽ có một chuyến đi khám bệnh miễn phí cho người nghèo”...

KHUÊ VIỆT TRƯỜNG

ĐỌC SÁCH

Ba nghìn thế giới thơm

● Dịch giả Nhật Chiêu và Ba nghìn thế giới thơm. (Ảnh: N.Nam)

Nhật Bản là xứ sở của cái đẹp và như thế có nghĩa là xứ sở của thi ca, của ca đạo. Haiku trao tặng cho ta một niềm vui lặng lẽ, như một làn hương nhẹ bay đi. Trong thơ ca Nhật, làn hương biểu hiện cách thế kết nối các thi ảnh với nhau, một làn hương vô hình nhưng có thể sáng tạo ra biết bao ý nghĩa.

Ba nghìn thế giới thơm gồm hai phần. Phần I mang tên “Con đường thơ ca”, khởi đi từ những huyền thoại về thơ ca, những biểu tượng, hình thể nguyên sơ xuất hiện trong thơ ca Nhật Bản và kết thúc bằng những bài thơ từ trái tim trần thơ đại của một trong những thi sĩ lớn nhất trong thế giới haiku: Kobayashi Issa. Phần II là “Ba nghìn thế giới thơm”, có tổng cộng 27 chương với 09 chương mới hoàn toàn được bổ sung trong lần tái bản này. Cuốn sách mang đến một cái nhìn sâu sắc và phong phú về nền thi ca Nhật Bản, đặc biệt là thể haiku. Bằng việc phân tích những tác phẩm của các thi sĩ vĩ đại qua nhiều thời kỳ, Nhật Chiêu dẫn dắt độc giả khám phá nền văn hóa của đất nước Mặt Trời mọc, nơi mà thơ ca được xem là sở hữu “một năng lực linh thiêng”.

Nhật Chiêu không chỉ dịch và giới thiệu thơ ca, mà còn lồng ghép những phân tích sâu sắc về lịch sử, văn hóa, cảm thức thiên nhiên, triết lý cũng như những lý tưởng thẩm mỹ của người Nhật, giúp người đọc hiểu rõ hơn về ngữ cảnh và ý nghĩa của từng bài thơ, hơn nữa còn hiểu rõ về sự phát triển và biến đổi của thơ ca Nhật Bản qua các thời kỳ khác nhau.

Một điểm đáng chú ý là cuốn sách không chỉ dịch, giới thiệu các bài cú, bài thơ, giải thích những ẩn dụ và biểu tượng trong thơ ca Nhật Bản; mà còn đào sâu hơn các quy tắc và phong cách sáng tác của những thể loại thơ truyền thống như tanka, haiku, và renga... Điều này không chỉ giúp người đọc thưởng thức thế giới thơ mộng và tinh tế của thơ ca mà còn có kiến thức nền tảng để hiểu và cảm nhận sâu sắc hơn về nghệ thuật này.

Từ hình ảnh hoa anh đào đến cảnh vật mùa thu, từ nỗi buồn man mác đến niềm vui nhẹ nhàng, tất cả đều được Nhật Chiêu khai thác một cách tỉ mỉ và tinh tế. Bên cạnh đó, phong cách viết của Nhật Chiêu không chỉ mang tính học thuật mà còn rất đậm chất thơ, khiến cho mỗi trang sách trở thành một trải nghiệm thẩm mỹ quý giá và đầy ắp về tinh thần.

Hương về chân không nhưng trái tim vẫn thuộc về thế gian này, đó là điều mà ta có thể nghiệm thấy ở tác phẩm “Ba nghìn thế giới thơm”.

“Thơ ca cổ điển Nhật Bản là vậy. Không hoành tráng, thênh thang như đại lộ thơ của nhiều xứ khác. Không giống tổ, sấm sét. Cũng không lệ luật, trang trọng như ai. Không tiêu đề, không đối, không vần, không cầu kỳ.

Thơ ca ấy là lối đi dưới lá. Hoặc là một cửa động cô tịch. Bạn gọi thì nó sẽ thưa. Nghĩa là cửa động sẽ mở khi có tri âm: Vòng ơi, mở ra!”.

“Ba nghìn thế giới thơm” không chỉ giúp người đọc hiểu thêm về thơ ca truyền thống mà còn truyền tải những giá trị văn hóa và triết lý sống sâu sắc của người Nhật Bản. Cuốn sách không chỉ làm phong phú thêm kiến thức mà còn gợi mở những cảm xúc và suy nghĩ sâu sắc, là một nguồn tài liệu tham khảo quý giá và một món quà tinh thần đáng trân trọng.

MIỀN THẢO

Thư giãn tinh thần nhờ bơi lội

Với khí hậu ẩm áp, nhiều sông suối, bãi biển đẹp, mùa hè ở Việt Nam rất phù hợp để bơi lội. Hiện nay, không ít người dân lựa chọn bộ môn bơi để nâng cao sức khỏe, thư giãn tinh thần.

● Khi đi bơi nên chọn bể đảm bảo an toàn, vệ sinh cho người tập. (Ảnh minh họa, nguồn: hellobacsi)

● Bơi lội đem lại nhiều lợi ích cho cơ thể. (Ảnh minh họa, nguồn: 24hsport.vn)

Khỏe đẹp sau mỗi chặng bơi

Chị Nguyễn Phương Thanh (40 tuổi, Đống Đa, Hà Nội) tính đến nay đã tập bơi được hai năm, từ một người phụ nữ tròn trịa, mắc bệnh thoát vị đĩa đệm, mỡ máu, hiện nay chị đã gọn gàng, khỏe mạnh hơn. Chị tâm sự: “Trước đây, tôi không thích tập thể thao. Nhưng khi có tuổi, sức khỏe của tôi suy giảm mạnh. Tôi từng tập nhiều môn thể thao, như gym, yoga, pilates,... Tuy nhiên, tôi không duy trì được lâu. Cuối cùng, nghe lời con gái khuyên, tôi thử đăng ký tập bơi tại một bể gần nhà”. Ban đầu, chị Thanh tập bơi rất khó khăn, không thể thở sâu, nửa tháng trời không “đứng nước” nổi. Nhìn các em học sinh chỉ cần vài tuần đã biết bơi mà chị “thèm” vô cùng.

May mắn, sau mỗi buổi tập bơi, chị lại thấy cơ thể thoải mái hơn. Chị Thanh nói: “Tập bơi được một tuần, cả cơ thể của tôi như được kéo giãn ra. Hơi thở cũng sâu hơn, các cơ bắp khỏe khoắn, tinh thần sáng khoái. Tại bể bơi, tôi quen được nhiều người bạn mới đủ mọi lứa tuổi khác nhau. Từ các cháu thiếu nhi mới 10, 12 tuổi đến các em sinh viên, ông bà cụ, chúng tôi cùng hướng đến mục tiêu thành thạo các kỹ năng bơi lội, nâng cao sức khỏe”.

Cuối cùng, sau một năm kiên trì tập bơi với huấn luyện viên, học hỏi kinh nghiệm từ những người đi trước, hiện tại, chị Thanh đã bơi ếch được hai vòng liên tục quanh bể. Con đau ở thắt lưng, cơ thể tròn trịa, mũm mĩm của chị đã được cải thiện.

Thực tế, giống với những bộ môn thể thao như chạy bộ, tập gym, yoga,... đi bơi tác dụng rất

nhiều lên cơ thể. Những môn như bơi ếch, bơi sải, bơi bướm, bơi ngửa,... đều yêu cầu cơ thể toàn thân phải vận động, từ tay, chân, cơ vai, cơ bụng, hông, hơi thở, thể lực. Đặc biệt, bơi còn tác dụng rất mạnh vào hệ thống tim mạch, phổi.

Nguyễn Hương Thảo (16 tuổi, Hoàng Hoa Thám, Hà Nội) tâm sự, em đang là học sinh cấp III, đã bơi được gần một năm. Thảo cho biết, sau một năm học bơi, em đã tăng được 5cm chiều cao. Mỗi tuần, đều đặn mùa đông cũng như hè, Thảo dành ra ba buổi đi bơi. Ban đầu, bố mẹ cho Thảo học bơi để cải thiện sức khỏe, vóc dáng có phần mũm mĩm, đầy đặn của em. Hiện nay, nhờ tập luyện chăm chỉ, Thảo không những giảm được 4kg, mà bệnh về hô hấp cũng thuyên giảm.

Em chia sẻ: “Từ nhỏ, em đã có tiền sử bệnh xoang mũi. Cứ mỗi khi thay đổi thời tiết, em thường xuyên bị khó thở, sổ mũi phải mang theo thuốc. Sau một thời gian tập bơi, hiện tại, hơi thở của em cũng sâu hơn, trong các tiết tập chạy đường dài, đánh cầu lông trên trường không còn bị mệt và hụt hơi”. Nhận thấy lợi ích của việc tập bơi, Hương Thảo cho biết, em sẽ duy trì đều đặn bộ môn này.

Theo BS.CKII. Đinh Thị Thanh Nhân, Khoa Y học cổ truyền - Phục hồi chức năng, Bệnh viện Nhân dân 115 cho biết, bơi lội đem lại những tác dụng rất tốt cho cơ thể. Khi tập bơi cần thở sâu, cơ hoành vận động giúp máu truyền đầy đủ dinh dưỡng tới xương. Đồng thời giúp giữ lượng máu lưu thông đến cột sống, đĩa đệm lâu hơn, nhiều hơn để bổ sung dưỡng chất và tiếp nhận chất thải. Động tác thở ra kéo cơ hoành về vị trí

Bơi lội đem lại những tác động rất tích cực cho người luyện tập. Tuy nhiên, cần phải thận trọng khi tập bơi. Điều đầu tiên, phải lựa chọn bể bơi đảm bảo về vệ sinh an toàn nước để tránh mắc các bệnh da liễu, hô hấp,... Điều tiếp theo, cần phải thận trọng tham gia luyện tập, nên bơi theo sự hướng dẫn của các huấn luyện viên, quy định của bể tránh bị tai nạn đuối nước, chấn thương khi tập. Cuối cùng, lựa chọn bộ môn bơi phù hợp với thể lực, khả năng, tránh tập quá sức dẫn đến suy kiệt cơ thể.

bình thường, máu cùng chất thải lại trở về tim và được thanh lọc. Ngoài ra, bơi lội giúp tăng cường độ săn chắc của cơ bụng và cơ lưng, giúp ổn định cột sống và giảm khả năng thoát vị.

Giải tỏa căng thẳng trong cuộc sống

Không chỉ đem lại cơ thể khỏe mạnh, bơi lội còn giúp người tập thư giãn tinh thần. Ông Nguyễn Minh Tâm (65 tuổi, Cầu Giấy, Hà Nội) cho biết, sau khi nghỉ hưu, ông bị bệnh đãng trí, mất tập trung. Ông nói: “Nghỉ hưu được hai năm, tôi thường hay quên những điều vặt vãnh trong cuộc sống thường nhật. Ví dụ như quên khóa cửa khi ra ngoài, quên tắt bếp ga, làm mất chìa khóa nhà,...”. Để cải thiện tình trạng sức khỏe, ông đăng ký gói tập bơi, sau hai năm luyện tập trí nhớ của ông được cải thiện rất nhiều, không còn tình trạng mất tập trung như trước nữa.

Ông Tâm nói: “Bơi cũng giống như thiền định, đòi hỏi người tập phải tập trung, hít thở, quạt nước, đạp chân phối hợp nhịp nhàng đúng kỹ thuật mới có thể bơi hết một chặng đường dài”. Đặc biệt, sau một thời gian bơi lội, để cải thiện tốc độ bơi, ông Tâm thường lên mạng tra cứu tài liệu, video dạy bơi. Nhờ đam mê học hỏi, tìm tòi, mà ông có thêm niềm vui mới trong cuộc sống.

Ông tâm sự, các con của ông rất vui, khi bố tìm được niềm đam mê lành mạnh. Sau mỗi buổi đi bơi về, ông cảm thấy tinh thần sáng khoái, thư thái, nụ cười xuất hiện nhiều hơn trên khuôn mặt. Ông kể: “Vào cuối tuần, tôi còn vận động cả gia đình năm người cùng nhau đến bể tập bơi. Sau khi bơi xong, cả nhà sẽ đi ăn, đi dã ngoại. Cũng nhờ vậy, chúng tôi có thời gian kết nối, thắt chặt tình cảm gia đình”.

Theo một nghiên cứu của Tiến sĩ Howard Carter ở Trường Đại học Tây Úc (trường học về Khoa học Thể thao) về tác động của bơi lội đến não bộ cho ra kết quả rất tích cực. Khi bơi lội, con người có sự tập trung cao độ, gần như bằng với việc thiền định. Trong lúc tập bơi, chức năng não bộ được cải thiện thông qua một quá trình được gọi là tế bào thần kinh trong vùng

hải mã (hippocampal neurogenesis), thay thế các tế bào bị mất do bơi căng thẳng gây ra. Đắm mình xuống nước sẽ giúp người tập cải thiện tâm trạng ngay lập tức, vứt bỏ đi sự mệt mỏi và buồn chán.

Vào năm 1992, một công trình nghiên cứu khoa học tại Mỹ đã công bố tác động thay đổi tâm trạng của bơi lội và yoga là tương tự nhau. Chính vì vậy, các nhà nghiên cứu cho biết hồ bơi là nơi tuyệt vời để người tập có thể xả stress và “ngắt kết nối” với phần thể giới còn lại để thư giãn. Khi đi bơi, chúng ta giống như được nước massage, “ru vỗ”, hòa mình vào không gian tâm tĩnh lặng, để hệ thần kinh nghỉ ngơi.

Ngoài ra, tập thể thao cũng giúp mọi người kết nối với nhau. Bơi lội đã giúp nhiều người mở rộng mối quan hệ, có thêm những người bạn mới cùng nhau chia sẻ niềm đam mê. Từ đó, bộ môn bơi trở thành một thú vui lâu dài của nhiều người.

Hiện nay, không ít thanh niên lựa chọn bộ môn bơi lội để thư giãn sau một ngày làm việc, học tập vất vả. Nguyễn Chí Thành (24 tuổi, Tây hồ, Hà Nội) cho biết, ba năm nay, anh đã tập bơi lội mỗi ngày. Anh chia sẻ: “Tôi rất thích tập thể dục, bơi lội là bộ môn yêu thích của tôi. Mỗi ngày tôi bơi khoảng một tiếng đồng hồ”. Anh Thành tâm sự, hòa mình vào dòng nước mát lạnh, bơi dọc theo bể vài vòng, khiến mọi phiền muộn, mệt mỏi sau một ngày làm việc của anh dường như tan biến.

Anh nói: “Hôm nào mệt, tôi bơi ếch. Những hôm khỏe khoắn, muốn đua cùng bạn bè “đồng môn” tôi bơi sải. Với những ngày cơ thể cần thư giãn, tôi bơi ngửa thả trôi theo dòng nước”. Nhờ việc chăm chỉ luyện tập, anh đã làm quen được nhiều bạn mới cùng chung đam mê bơi lội. Anh cho biết: “Vào mùa hè, đến cuối tuần, tôi và các anh, chị em yêu thích bơi lội lại cùng nhau đến biển ở Nha Trang, Đà Nẵng hoặc ra đảo tập bơi. Nhờ có tinh thần đồng đội, chúng tôi chia sẻ kinh nghiệm bơi dai sức, bơi đúng kỹ thuật và thúc đẩy nhau nâng cao thành tích bơi lội”.

Thực tế, một số nghiên cứu quy mô nhỏ đến từ Đại học Queensland (Úc) cho thấy việc tập thể dục giúp mọi người kết nối với nhau nhiều hơn. Các kết nối này không phân biệt lứa tuổi, quốc gia, trình độ học vấn, sắc tộc. Vì vậy, nhờ yêu thích tập thể thao mà có những người khác biệt nhau, lại gặp gỡ và trở thành bạn bè thân thiết.

HƯƠNG NGỌC

CÔNG TY LUẬT TNHH MỘT THÀNH VIÊN ĐĂNG DƯƠNG

Địa chỉ trụ sở: 232/10 Tô Hiệu, phường Hiệp Tân, quận Tân Phú, Thành phố Hồ Chí Minh

Lĩnh vực hành nghề: Tham gia tố tụng theo quy định của pháp luật; Tư vấn pháp luật Đại diện ngoài tố tụng để thực hiện các công việc có liên quan đến pháp luật Thực hiện các dịch vụ pháp lý khác theo quy định của pháp luật

Giám đốc công ty luật : Họ và tên: Nguyễn Hữu Mạnh
Địa chỉ: 254 Hoà Bình, phường Hiệp Tân, quận Tân Phú, thành phố Hồ Chí Minh.

Chứng chỉ hành nghề Luật sư số: 15006/TP/LS-CCHN
Số Giấy đăng ký hoạt động: 41.02.4556/TP/ĐKHĐ do Sở Tư Pháp TP. HCM cấp ngày 16/7/2024

Thập kỷ dân số già và gánh nặng an sinh

Theo UNFPA, các khu vực trên thế giới đều sẽ ghi nhận sự gia tăng về số lượng và tỷ lệ người cao tuổi trong cơ cấu dân cư. Nhật Bản là quốc gia có tỷ lệ dân số già cao nhất thế giới, với hơn 28% dân số trên 65 tuổi. Chính phủ Nhật Bản đã triển khai nhiều biện pháp nhằm giảm thiểu tác động của già hóa dân số, bao gồm tăng tuổi nghỉ hưu, khuyến khích người cao tuổi tham gia lao động và đầu tư vào công nghệ chăm sóc sức khỏe. Tuy nhiên, các biện pháp này vẫn chưa đủ để giải quyết triệt để vấn đề khi số người phụ thuộc vào hệ thống an sinh xã hội ngày càng tăng.

Tại châu Âu, Đức là một ví dụ điển hình về sự đối mặt với già hóa dân số. Theo Viện Thống kê Đức, tỷ lệ người trên 65 tuổi ở nước này đã tăng từ 20% năm 2010 lên 22% năm 2020. Để ứng phó, chính phủ Đức đã tăng cường các chính sách hỗ trợ người cao tuổi, như mở rộng các dịch vụ chăm sóc tại nhà và tăng cường đào tạo lực lượng lao động trong ngành chăm sóc sức khỏe. Dù vậy, Đức vẫn phải đối mặt với thách thức lớn về tài chính và nguồn lực để duy trì các chính sách này.

Tại Trung Quốc, già hóa dân số đang diễn ra nhanh chóng do chính sách một con kéo dài hàng thập kỷ. Đến năm 2050, Trung Quốc dự kiến sẽ có khoảng 487 triệu người trên 60 tuổi, chiếm 35% dân số. Như các quốc gia khác, chính phủ Trung Quốc cũng phải áp dụng nhiều biện pháp nhằm đối phó, bao gồm tăng cường hệ thống an sinh xã hội, khuyến khích sinh con và mở rộng các dịch vụ chăm sóc người cao tuổi. Dù vậy, với quốc gia tỉ dân, hạn chế về nguồn lực vẫn là vấn đề nan giải trước gánh nặng quá lớn của hàng trăm triệu người già.

Hoa Kỳ cũng có tỷ lệ người trên 65 tuổi dự kiến tăng từ 16% năm 2018 lên 23% năm 2060. Chính phủ Hoa Kỳ đã triển khai nhiều chương trình hỗ trợ người cao tuổi, như Medicare và Social Security, nhưng các chương trình này đang gặp áp lực lớn về tài chính. Theo báo cáo của Trung tâm Nghiên cứu Pew, số người hưởng lợi từ các chương trình này sẽ tăng mạnh trong những

DÂN SỐ GIÀ:

Thách thức toàn cầu và giải pháp an sinh

Quỹ Dân số Liên hợp quốc (UNFPA) dự báo đến năm 2050, số người trên 60 tuổi sẽ tăng gần gấp đôi, vượt quá 2 tỷ, chiếm hơn 20% dân số toàn cầu, so với khoảng 12% hiện nay. Tốc độ già hóa nhanh chóng đặt ra nhiều vấn đề nghiêm trọng về kinh tế, y tế và xã hội, đòi hỏi các chính phủ phải đưa ra các chính sách pháp luật và an sinh xã hội phù hợp.

● **Nhật Bản là quốc gia có tỷ lệ dân số già cao nhất thế giới.** (Ảnh: AFP)

năm tới, gây áp lực lên ngân sách liên bang.

Dù châu Phi luôn được biết đến là lục địa có dân số trẻ và tỉ lệ sinh cao nhưng một số quốc gia ở Bắc Phi như Tunisia, Algeria, và Morocco cũng đang bắt đầu trải qua sự già hóa dân số. Tại Tunisia, tỷ lệ sinh ở Tunisia đã giảm mạnh từ thập niên 1960, và tuổi thọ trung bình đã tăng lên. Theo Liên hợp quốc, tỷ lệ người từ 65 tuổi trở lên ở Tunisia đang tăng từ mức khoảng 5% vào năm 2000 lên 9% vào năm 2020 và sẽ tiếp tục tăng trong các thập kỷ tới. Còn tại Algeria, tỉ lệ sinh đã giảm đáng kể, từ hơn 7 trẻ em/phụ nữ vào thập niên 1960 xuống còn dưới 3 trẻ em/phụ nữ vào những năm gần đây. Điều này, kết hợp với tuổi thọ ngày càng tăng, đã dẫn đến tình trạng dân số già hóa ở quốc gia này.

Già hóa dân số là một thách thức toàn cầu đòi hỏi các quốc gia phải có những chính sách pháp luật và an sinh xã hội phù hợp.

Các chính phủ trên thế giới đã và đang nỗ lực không ngừng để thích ứng và đưa ra các chính sách phù hợp nhằm bảo đảm rằng mọi người, bất kể tuổi tác, đều có cơ hội sống một cuộc sống khỏe mạnh và hạnh phúc.

Các quốc gia nỗ lực cải tiến chính sách an sinh

Trong bối cảnh dân số già, các chính sách an sinh xã hội cần được cải cách để bảo đảm tính bền vững và hiệu quả. Một trong những giải pháp được nhiều quốc gia áp dụng là tăng cường hợp tác công - tư trong việc cung cấp các dịch vụ chăm sóc sức khỏe và xã hội. Tại Thụy Điển, chính phủ đã hợp tác với các tổ chức phi lợi nhuận và doanh nghiệp tư nhân để mở rộng dịch vụ chăm sóc người cao tuổi, giúp giảm bớt gánh nặng cho ngân sách nhà nước.

Ngoài ra, việc áp dụng công nghệ trong chăm sóc sức khỏe cũng là một hướng đi. Nhật Bản và Hàn Quốc đã đầu tư mạnh vào

nghiên cứu và phát triển các công nghệ như robot chăm sóc, trí tuệ nhân tạo và IoT (Internet of Things) để hỗ trợ người cao tuổi. Những công nghệ này không chỉ giúp cải thiện chất lượng cuộc sống của người cao tuổi mà còn giảm bớt áp lực cho lực lượng lao động trong ngành chăm sóc sức khỏe.

Giải pháp khác là khuyến khích người cao tuổi tiếp tục làm việc và tham gia vào các hoạt động kinh tế - xã hội. Tại Singapore, chính phủ đã triển khai chương trình “Silver Support Scheme”, cung cấp hỗ trợ tài chính cho người cao tuổi có thu nhập thấp, đồng thời khuyến khích họ tham gia vào các hoạt động tình nguyện và công việc bán thời gian. Chính sách này không chỉ giúp cải thiện đời sống của người cao tuổi mà còn tận dụng được kinh nghiệm và kỹ năng của họ để đóng góp cho xã hội.

Cải cách hệ thống giáo dục và đào tạo nghề cũng là một yếu tố quan trọng trong việc đổi mới

với già hóa dân số. Tại Canada, chính phủ đã tăng cường đầu tư vào các chương trình đào tạo nghề cho người lao động lớn tuổi, giúp họ nâng cao kỹ năng và tiếp tục tham gia vào thị trường lao động. Điều này không chỉ giúp giảm bớt gánh nặng cho hệ thống an sinh xã hội mà còn tăng cường khả năng cạnh tranh của nền kinh tế.

Trong khi đó, việc bảo đảm chất lượng chăm sóc người cao tuổi cũng là một vấn đề quan trọng. Nhiều quốc gia đã đặt ra các tiêu chuẩn nghiêm ngặt về chất lượng dịch vụ chăm sóc và tăng cường giám sát các cơ sở cung cấp dịch vụ. Tại Úc, chính phủ đã thành lập Ủy ban Chăm sóc Người cao tuổi (Aged Care Quality and Safety Commission) để giám sát và bảo đảm chất lượng dịch vụ chăm sóc người cao tuổi. Ủy ban này có nhiệm vụ kiểm tra, đánh giá và xử lý các cơ sở không đáp ứng tiêu chuẩn chất lượng, bảo đảm người cao tuổi được chăm sóc tốt nhất.

Ở một góc độ khác, hầu hết các chính sách an sinh xã hội đều đối mặt với thách thức lớn nhất là bảo đảm tính bền vững tài chính. Nhiều quốc gia đã phải đối mặt với tình trạng thâm hụt ngân sách do chi phí chăm sóc người cao tuổi tăng cao. Để giải quyết vấn đề này, một số quốc gia như Pháp đã thực hiện các biện pháp tăng thuế hoặc cắt giảm các khoản trợ cấp không cần thiết. Tuy nhiên, khi chính phủ Pháp tăng thuế lao động và cắt giảm các khoản trợ cấp để bảo đảm nguồn tài chính cho hệ thống an sinh xã hội, chính sách này đã vấp phải sự phản đối quyết liệt từ người dân và các tổ chức xã hội.

Bên cạnh đó, do già hóa dân số là vấn đề toàn cầu nên việc tăng cường hợp tác quốc tế nhằm giải quyết vấn đề ngày càng quan trọng hơn. Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD) đã đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy hợp tác quốc tế và hỗ trợ các quốc gia phát triển các chính sách an sinh xã hội bền vững. Thông qua các chương trình hợp tác, diễn đàn trao đổi, các quốc gia có thể học hỏi kinh nghiệm và chia sẻ các thực tiễn tốt nhất trong việc xây dựng và triển khai các chính sách an sinh xã hội. **ĐIỀU BẢO**

THÔNG BÁO

Về việc không có người tham gia đấu giá, trả giá hoặc bán đấu giá không thành (Lần 1)

Căn cứ Điều 104 Luật thi hành án dân sự (được sửa đổi, bổ sung năm 2014);

Căn cứ Bản án số: 197/2022/DSST ngày 09 tháng 9 năm 2022 của Tòa án nhân dân huyện Nhà Bè, thành phố Hồ Chí Minh;

Căn cứ Quyết định thi hành án số: 839 và 840/QĐ-CCTHADS ngày 08 tháng 12 năm 2022 của Chi cục trưởng Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa;

Căn cứ Quyết định cưỡng chế thi hành án số: 58/QĐ-CCTHADS ngày 15 tháng 4 năm 2024 của Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa;

Căn cứ biên bản kê biên, xử lý tài sản ngày 25 tháng 4 năm 2024 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa;

Căn cứ kết quả thẩm định giá theo chứng thư thẩm định giá số: 24712/CT-TĐG ngày 14 tháng 5 năm 2024 của Công ty TNHH thẩm định giá NOVA;

Căn cứ thông báo bán đấu giá tài sản số: 210/TB-ĐG ngày 19 tháng 6 năm 2024 của Công ty Đấu giá hợp danh Tiên Phong;

Căn cứ thông báo bán đấu giá số: 485/TB-CCTHADS ngày 26 tháng 6 năm 2024 của Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa;

Căn cứ công văn số: 627/24/TP-CV ngày 30 tháng 7 năm 2024 của Công ty đấu giá hợp danh Tiên Phong về việc không có người tham gia đấu giá, trả giá hoặc bán đấu giá không thành;

Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa thông báo cho:

Người được thi hành án: Ngân hàng TMCP đầu tư và phát triển Việt Nam, địa chỉ: Tháp BIDV, số 194 Trần Quang Khải, phường Lý Thái Tổ, quận Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội

Người phải thi hành án: ông Bùi Quốc Bảo – sinh năm 1996, địa chỉ: ấp Mối 1, xã Mỹ Hạnh Nam, huyện Đức Hòa, tỉnh Long An

Nội dung: Công văn số: 627/24/TP-CV ngày 30 tháng 7 năm 2024 của Công ty đấu giá hợp danh Tiên Phong về việc không có người tham gia đấu giá, trả giá và bán đấu giá không thành đối với tài sản kê biên gồm: Quyền sử dụng đất tại thửa số 44, tờ bản đồ số 32, diện tích 1374 m2, loại đất ONT theo mảnh trích đo địa chính của Công ty TNHH do đặc bản đồ Phước Lộc, được Chi nhánh văn phòng đăng ký đất đai tại huyện Đức Hòa duyệt ngày 29/11/2023.

Tài sản của trên của ông Bùi Quốc Bảo (được Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa cưỡng chế kê biên để đảm bảo thi hành án).

Trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được Thông báo này các bên có quyền thỏa thuận về mức giảm giá tài sản (đối với trường hợp tài sản đưa ra bán đấu giá lần đầu) hoặc người được thi hành án có quyền nhận tài sản để trừ vào số tiền được thi hành án (đối với lần giảm giá thứ hai trở đi). Nếu các bên không thỏa thuận hoặc thỏa thuận không được về mức giảm giá hoặc người được thi hành án không đồng ý nhận tài sản để trừ vào số tiền được thi hành án thì Chấp hành viên sẽ quyết định giảm giá tài sản để tiếp tục bán đấu giá.

Vậy, thông báo để ông Bùi Quốc Bảo, người được thi hành án và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan biết./.

CHI CỤC THADS HUYỆN ĐỨC HÒA, TỈNH LONG AN

THÔNG BÁO

Về việc không có người tham gia đấu giá, trả giá hoặc bán đấu giá không thành (Lần 5)

Căn cứ Điều 104 Luật thi hành án dân sự (được sửa đổi, bổ sung năm 2014);

Căn cứ Quyết định số: 141/2021/QĐST-DS ngày 17 tháng 3 năm 2021 của Tòa án nhân dân quận Phú Nhuận, thành phố Hồ Chí Minh;

Căn cứ Quyết định thi hành án số: 1545/QĐ-CCTHADS ngày 02 tháng 6 năm 2022 của Chi cục trưởng Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa;

Căn cứ Quyết định thi hành án số: 1544/QĐ-CCTHADS ngày 02 tháng 6 năm 2022 của Chi cục trưởng Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa;

Căn cứ Quyết định cưỡng chế thi hành án số: 66/QĐ-CCTHADS ngày 09 tháng 11 năm 2022 của Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa;

Căn cứ kết quả thẩm định giá theo chứng thư thẩm định giá số: 23197/CT-TĐG ngày 07 tháng 4 năm 2023 của Công ty TNHH thẩm định giá NOVA;

Căn cứ thông báo bán đấu giá tài sản số: 108/TB-ĐG ngày 02 tháng 4 năm 2024 của Công ty Đấu giá hợp danh Tiên Phong.

Căn cứ thông báo bán đấu giá số: 484/TB-CCTHADS ngày 26 tháng 6 năm 2024 của Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa;

Căn cứ công văn số: 626/24/TP-CV ngày 30 tháng 7 năm 2024 của Công ty đấu giá hợp danh Tiên Phong về việc không có người

tham gia đấu giá, trả giá hoặc bán đấu giá không thành;

Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa thông báo cho:

Người được thi hành án: Ngân hàng TMCP Đông Nam Á, địa chỉ: số 25 phường Phan Chu Trinh, quận Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội

Người phải thi hành án: ông Mai Xuân Hiếu – sinh năm 1990, địa chỉ: Thôn 2, xã Cư Ebur, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk.

Nội dung: Công văn số: 626/24/TP-CV ngày 30 tháng 7 năm 2024 của Công ty đấu giá hợp danh Tiên Phong về việc không có người tham gia đấu giá, trả giá và bán đấu giá không thành đối với tài sản kê biên là “Quyền sử dụng đất tại thửa số 02, tờ bản đồ số 32, diện tích 1.000 m2 loại đất ONT, tọa lạc tại xã Tân Phú, huyện Đức Hòa, tỉnh Long An”.

Trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được Thông báo này các bên có quyền thỏa thuận về mức giảm giá tài sản (đối với trường hợp tài sản đưa ra bán đấu giá lần đầu) hoặc người được thi hành án có quyền nhận tài sản để trừ vào số tiền được thi hành án (đối với lần giảm giá thứ hai trở đi). Nếu các bên không thỏa thuận hoặc thỏa thuận không được về mức giảm giá hoặc người được thi hành án không đồng ý nhận tài sản để trừ vào số tiền được thi hành án thì Chấp hành viên sẽ quyết định giảm giá tài sản để tiếp tục bán đấu giá.

Vậy, thông báo để ông Mai Xuân Hiếu, người được thi hành án và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan biết./.

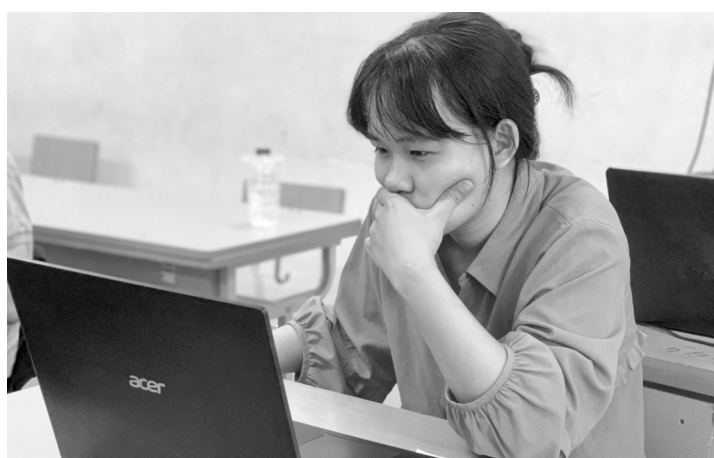
CHI CỤC THADS HUYỆN ĐỨC HÒA, TỈNH LONG AN

Người trẻ “lười” sinh con

Áp lực kinh tế, công việc bận rộn và sự phát triển nhanh chóng, phức tạp của xã hội hiện đại khiến người trẻ hiện nay ngại sinh con. Nhiều người lựa chọn cuộc sống độc thân hoặc kết hôn nhưng không sinh con để tập trung cho sự nghiệp, cuộc sống riêng tư và có sự chuẩn bị kỹ lưỡng hơn trước khi có con...

● **Mỗi người có một quan niệm riêng về hạnh phúc.** (Ảnh: Ngọc Thúy bên gia đình, nguồn: NVCC)

● **Bộn bề áp lực cuộc sống khiến người trẻ ngần ngại khi sinh con.** (Ảnh: Phương Linh đang chuẩn bị bài giảng trước khi lên lớp, nguồn: NVCC)

● **Dù không sinh con, nhưng họ vẫn có trách nhiệm cho xã hội.** (Ảnh minh họa, nguồn: Pinterest)

Bộn bề áp lực

Nguyễn Trần Phương Linh (Long Biên, Hà Nội) đã gần ba mươi tuổi, nhưng vẫn chưa nghĩ tới kết hôn, có con. Cô cho biết, mỗi dịp nghỉ lễ, Tết đều bị người thân, bạn bè giới thiệu cho các đối tượng xem mắt nhưng cô chỉ “cười trừ” bỏ qua. Phương Linh chia sẻ lý do: “Tôi là một giáo viên, rất yêu trẻ con. Nhưng mỗi ngày chứng kiến áp lực thành tích, xã hội, gia đình đổ dồn lên vai những đứa trẻ khiến tôi không có can đảm sinh con”. Ngoài ra, vì tính chất công việc bận rộn, cô chưa nghĩ đến việc kết hôn, sinh con để tập trung dạy học trên trường tốt nhất.

Phương Linh cho biết thêm với đồng lương bấp bênh như hiện giờ của người trẻ, một thanh niên mới ra trường đi làm được bốn, năm năm như cô chưa có đủ điều kiện kinh tế để lo cho một gia đình nhỏ. Cô tâm sự: “Khác với bố mẹ, ông bà thời xưa, ngày nay nuôi một đứa trẻ cần có rất nhiều sự quan tâm sát sao, để định hướng đúng đắn cho các con. Nếu hai vợ chồng kết hôn khi chưa có điều kiện kinh tế, trẻ con sẽ là người khổ nhất”.

Đồng tình với quan điểm của Phương Linh, Nguyễn Hải Linh (25 tuổi, Đội Cấn, Hà Nội), chia sẻ, tuổi “nghề” của thế hệ trẻ ngày càng ngắn. Hiện nay, ngoài 35 tuổi, đi xin việc, đổi một nghề mới vô cùng khó khăn. Vì vậy, Hải Linh dành phần lớn thời gian để phát triển sự nghiệp. Cô hiện đang là một quản lý bậc trung ở công ty phát hành sách tư nhân. Linh cho biết, ngoài 8 tiếng làm việc ở cơ quan, cô dành hầu hết

các buổi tối ở nhà xử lý những công việc tồn đọng. Cuối tuần, Hải Linh dành hai ngày nghỉ đi học thêm nâng cao trình độ chuyên môn, kiến thức. Đến thời gian hẹn hò, cô cũng không có, đừng bàn đến việc kết hôn, sinh con.

Hải Linh chia sẻ: “Tình trạng ly hôn ở Việt Nam hiện nay ngày càng cao. Người trẻ kết hôn phải đối mặt quá nhiều rủi ro, đặc biệt là người phụ nữ. Việc kết hôn, sinh con ảnh hưởng đến công việc, khi chúng tôi mất thời gian nghỉ thai sản chăm sóc con cái. Đặc biệt, áp lực từ gia đình nhà chồng, xã hội, có thể khiến cuộc hôn nhân tan vỡ, người chịu thiệt thòi nhiều nhất vẫn là phụ nữ và trẻ em”. Vì vậy, theo Hải Linh, để bảo đảm cuộc sống an toàn, bình yên, hạnh phúc nhiều người trẻ từ chối kết hôn, sinh con. Họ tập trung gây dựng, phát triển sự nghiệp. Vào những ngày có thời gian rảnh rỗi, các “nam thanh, nữ tú” sẽ tụ họp bạn bè đi du lịch, tập thể thao hoặc đầu tư nâng cao kiến thức, trình độ.

Không chỉ những người độc thân, không ít cặp đôi trẻ đã kết hôn cũng lựa chọn không sinh con. Nguyễn Ngọc Thúy (28 tuổi, Quảng Nam) chia sẻ, cô và chồng đã kết hôn được gần ba năm nhưng hai người thống nhất không sinh con. Sinh ra và lớn lên ở Hà Nội, sống trong một gia đình nề nếp, truyền thống, nên Ngọc Thúy đã chứng kiến sự vất vả của các mẹ, các dì từ bé. Cô tâm sự: “Phụ nữ sau khi kết hôn phải gánh vác rất nhiều trọng trách “đảm việc nước, giỏi việc nhà”. Ngoài đi làm 8 tiếng /ngày, các chị em còn phải chăm

Theo số liệu từ Tổng cục Thống kê công bố trong báo cáo kết quả khảo sát mức sống dân cư Việt Nam năm 2022 được công bố đầu tháng 4/2024, thu nhập bình quân đầu người/tháng khoảng 4,67 triệu đồng. Cũng theo số liệu của Tổng cục Thống kê vào năm 2020, cho thấy số tiền các gia đình chi trả cho giáo dục của một học sinh rơi vào khoảng 7 triệu đồng ở nông thôn và hơn 10 triệu đồng tại các thành phố. Điều này cho thấy, để bảo đảm cho trẻ em được đi học đầy đủ, phụ huynh cần rất nỗ lực, cố gắng.

chồng, chăm con thật khéo không sẽ bị chê đoảng. Hơn nữa, chúng tôi kết hôn vì yêu thương nhau, mong muốn cùng nhau khám phá bản thân, khám phá thế giới nên chưa có ý định sinh con”.

Ngọc Thúy cho biết, nuôi một đứa trẻ hiện nay đi kèm với trách nhiệm và sự hy sinh. Cô nói: “Làm bố, làm mẹ là một trọng trách thiêng liêng, cao cả. Đòi hỏi người phụ nữ phải đánh đổi sức khỏe, thậm chí mạng sống. Còn người đàn ông phải mang theo gánh nặng “cơm áo gạo tiền”. Chúng tôi đã bàn bạc kỹ lưỡng với nhau và với hai bên gia đình, cảm thấy suy nghĩ của bản thân còn thiếu chín chắn, khả năng kinh tế chưa ổn định. Đặc biệt, chúng tôi không thể chắc chắn có thể nuôi dạy em bé một cách tốt nhất”. Vì vậy, thay vì cố gắng sinh con để hoàn thành “nghĩa vụ”, hai vợ chồng Ngọc Thúy đầu tư thời gian phát triển sự nghiệp, tận hưởng cuộc sống và tham gia các hoạt động công ích xã hội.

Và những góc nhìn khác

Trong thế kỷ hai mươi mốt, hạnh phúc của con người định nghĩa khác nhau. Mỗi người có quyền lựa chọn giá trị sống phù hợp với mình. Đối với nhiều người trẻ, họ cảm thấy không hạnh phúc khi nghĩ đến

việc kết hôn, sinh con. Lê Thu Hà (27 tuổi, Cầu Giấy, Hà Nội) cho biết, cô có thu nhập rơi vào khoảng 20 triệu/ tháng, công việc kinh doanh tự chủ, giúp cô có nhiều thời gian. Tuy nhiên, Thu Hà không thích trẻ con, không thích yêu đương, kết hôn. Cô tâm sự: “Các buổi hẹn hò khiến tôi cảm thấy rất phí thời gian và mệt mỏi. Thay vì đi hẹn hò, yêu đương tôi có thể ở nhà nghỉ ngơi hoặc đi tập thể dục, chuẩn bị cho ngày hôm sau làm việc năng suất”.

Cô cho biết, chứng kiến cảnh chị gái, anh rể vừa thức đêm, vừa làm việc để ru con ngủ. Tận mắt thấy cô bé hàng xóm 13 tuổi bị tăng động, hò hét, cầu xé bố mẹ cả tiếng đồng hồ khiến cô sợ sinh con, kết hôn. Cô nói: “Đối mặt với những trách nhiệm, rủi ro quá lớn ảnh hưởng đến công việc, cuộc sống đang rất bình yên khiến tôi không cảm thấy hạnh phúc. Bản thân tôi cũng không nghĩ mình có thể gắn bó lâu dài với một cuộc hôn nhân và dành hết tâm huyết để nuôi dạy con trẻ”.

Vì vậy, theo Thu Hà, thay vì “tạo” ra một gia đình bất hạnh, tuổi thơ cô đơn cho trẻ nhỏ, cô chọn cuộc sống độc thân. Tuy nhiên, không vì sống độc thân mà Hà vô cảm với mọi người trong xã hội. Cô cho biết, mình vẫn tham gia thiện nguyện cùng các đoàn đến những trường học ở vùng sâu, vùng xa. Cô cũng rất tích cực việc bảo vệ môi trường như đi trồng cây xanh, đạp xe giảm khí thải.

Cũng giống như Thu Hà, Nguyễn Trần Phương Linh cho biết, dù không có ý định kết hôn, sinh con, nhưng cô vẫn yêu trẻ nhỏ. Mỗi ngày đến trường dạy học, cô đều dành cho các em học sinh những bài giảng tốt nhất. Thậm chí, sẵn sàng ở lại thêm giờ để kèm cặp cho những em học kém. Phương Linh tâm sự: “Không sinh con, không có nghĩa tôi vô trách nhiệm với đất nước, xã hội. Tôi dành hết tâm huyết để dạy học cho 30, 40 em học sinh mỗi ngày. Nếu như có gia đình, bận rộn việc chăm chồng, chăm con, làm sao tôi có thể dành hết tâm huyết để giúp đỡ hàng chục các em học sinh đang tin tưởng vào tôi ở trên lớp?”. Đối với Phương Linh, nhìn đôi mắt sáng ngời rực rỡ, hạnh phúc khi hiểu bài, đạt điểm cao chính là niềm hạnh phúc vô bờ bến của cô.

Đối với, Ngọc Thúy cho biết, sau khi kết hôn, vợ chồng cô làm được rất nhiều việc có ý nghĩa như nhận nuôi động vật từ trạm cứu hộ. Cả hai đi du lịch rất nhiều tỉnh, thành phố ở Việt Nam để cảm nhận vẻ đẹp quê hương, đất nước. Cô chia sẻ: “Đối với quan niệm của cá nhân tôi kết hôn không phải là nghĩa vụ để duy trì nòi giống. Dù không có con cái, nhưng chúng tôi vẫn yêu thương nhau, ủng hộ, giúp đỡ hết mình để đôi phương phát triển bản thân, sự nghiệp”.

Cô cho biết, sinh con hay không là quyền riêng của mỗi cá nhân. Vì vậy, đối với vấn đề sinh con, mỗi người có quyết định phù hợp với tâm lý, khả năng, sức khỏe của bản thân. Ngọc Thúy tâm sự: “Có rất nhiều bạn bè, họ hàng thúc giục chúng tôi sinh con để có người chăm sóc khi về già. Đó là quan niệm của cá nhân họ, chúng tôi tôn trọng và không phản bác đúng hay sai. Tuy nhiên, bây giờ, vợ chồng tôi đang cảm thấy rất hạnh phúc, thoải mái với cuộc sống hiện tại, vì vậy chưa có nhu cầu sinh con”.

Thực tế, hiện nay, vì nhiều lý do khác nhau, người trẻ Việt Nam “lười” kết hôn, sinh con hơn các thế hệ đi trước. Tuy nhiên, không phải họ vô trách nhiệm, mà bởi sự phát triển của xã hội, áp lực về kinh tế, mong muốn thấu hiểu bản thân khiến họ có những suy nghĩ cần chuẩn bị kỹ lưỡng hơn trước khi quyết định có con.

HƯƠNG NGỌC

Theo nghiên cứu của Quỹ Nhi đồng Liên hiệp quốc, khoảng 8-29% trẻ em đang trong độ tuổi vị thành niên ở Việt Nam mắc các bệnh về sức khỏe tâm thần. Ước tính Việt Nam có ít nhất 3 triệu thanh, thiếu niên có các vấn đề về sức khỏe tâm lý, tâm thần. Tuy nhiên số người được hỗ trợ y tế và điều trị cần thiết chiếm số lượng rất nhỏ. Vì vậy, thay vì tạo ra một gia đình không hạnh phúc với những đứa trẻ thiếu tình yêu thương, điều kiện kinh tế đầy đủ. Nhiều người trẻ đã nói không với hôn nhân, sinh con.

Khi người già không muốn “cây con”

Ở tuổi ngoài 70, vợ chồng cụ ông Mong Phước Minh (ngụ TP Long Xuyên, tỉnh An Giang) vẫn khiến cả cộng đồng kinh ngạc khi thực hiện những chuyến “phượt” xe máy khắp đất nước. Con cháu đã lớn, từ năm 2011, hai cụ bắt đầu thực hiện ước mơ son trẻ là đi du lịch khắp nơi trên chuyến xe máy. Hành trang gọn gàng mà đầy đủ, hai cụ đã tự rèn luyện sức khỏe và thực hiện những chuyến “phượt” từ Long Xuyên đi các tỉnh miền Tây, lên Tây Nguyên, qua cửa khẩu Bờ Y sang tận Lào. Rồi các cửa khẩu Móng Cái (Quảng Ninh), tận Hà Giang thăm cột cờ Lũng Cú... Những chuyến đi của hai cụ khiến người trẻ phải ngưỡng mộ và truyền cảm hứng cho rất nhiều người cao tuổi, rằng không bao giờ là quá trễ, quá lớn tuổi để sống cuộc sống mình mong muốn, thực hiện ước mơ của đời mình.

Không phượt đường trường như vợ chồng cụ Mong Phước Minh, nhưng vợ chồng ông Nguyễn Văn Lâm (65 tuổi), ở Tân Bình, TP Hồ Chí Minh chọn cách thức khác để hưởng thụ cuộc sống sau khi hưu trí. Các cụ không lựa chọn ở nhà, chăm cháu hay để con cái chăm sóc mà dùng một phần tiền dành dụm để thỏa ước mơ “đi khắp thế giới”. Mỗi năm vài lần, hai ông bà đăng kí các tour du lịch nhẹ nhàng, phù hợp với người cao tuổi. Cho đến nay, hai ông bà đã đến châu Âu, Trung Quốc, Hàn Quốc, Thái Lan... Ngoài ra, ông bà còn dành thời gian để thường xuyên về quê, họp mặt lớp, thăm thú bạn bè cũ. Ông Nguyễn Văn Lâm chia sẻ: “Nhiều người hỏi vợ chồng tôi sao sức khỏe còn tốt mà không ở nhà phụ giúp con cái kinh doanh, rồi sau này vợ chồng bệnh tật, con cái nó còn lo lắng, quan tâm, chăm sóc. Nhưng từ trước khi sắp về hưu, vợ chồng tôi cũng đã nói với các con, ba mẹ cả đời làm lụng vất vả, dành dụm lo cho các con ăn học, có cơ ngơi như ngày hôm nay. Giờ cha mẹ về hưu, sẽ dành chút ít thời gian đầu giúp các con được điều gì thì giúp, sau đó ba mẹ sẽ sống cuộc đời của ba mẹ. Về phần chuyện đau bệnh tuổi già cha mẹ cũng đã đóng bảo hiểm và chuẩn bị số tiền hợp lý, khi ba mẹ bệnh nhẹ thì hai ông bà tự chăm nhau, bệnh nặng thì thuê người chăm, không phiền đến công việc các con. Các con cháu hiếu thảo thì thăm nom, động viên tinh thần ba mẹ là tốt rồi”.

Theo ông Lâm, chia sẻ của ông bị một số người cho là “rạch ròi”, lạnh lùng vì con cái phải có nghĩa vụ chăm sóc, lo toan cho cha mẹ lúc về già chứ đâu thể “chuyện ai nấy làm” như thế. Nhưng vợ chồng ông Lâm cho rằng, không ai lo cho bản thân tốt bằng chính mình. Một khi có kế hoạch rõ ràng, chu toàn, ông bà có thể tự

Người xưa thường có câu, “trẻ cây cha, già cây con” để nói về mối quan hệ phụ thuộc - nương tựa lẫn nhau giữa các thành viên trong gia đình ở mỗi giai đoạn cuộc sống. Tuy nhiên, ngày nay, câu nói ấy dường như không hoàn toàn chính xác khi mà đã có một sự thay đổi rõ rệt trong thói quen sống, tư duy và mối quan hệ giữa các thành viên trong gia đình hiện đại.

● Cụ ông Mong Phước Minh và vợ trên những hành trình “phượt” khắp đất nước. (Ảnh: NVCC)

● Người cao tuổi ngày nay có tinh thần tự lập cao, có ý thức tự chăm lo cho sức khỏe bản thân, không muốn phụ thuộc con cái... (Ảnh: LP)

sống vui, sống khỏe cuộc đời mình, không phụ thuộc vào con cháu để rồi phải buồn, vui... theo hành xử của con cháu đối với mình.

Giờ đây, có thể nhận ra nhiều sự thay đổi trong tư duy của người cao tuổi hiện đại. Một bộ phận người cao tuổi đã lên kế hoạch rõ ràng cho mình ngay từ khi chưa đến tuổi hưu, khi con cái bắt đầu trưởng thành. Họ lo đóng bảo hiểm, lo dành dụm tiền bạc, chuẩn bị tinh thần cho việc hưởng thụ tuổi già, lên kế hoạch cho trường hợp đau ốm, bệnh tật, hoặc lựa chọn các viện dưỡng lão để làm nơi gửi gắm lúc tuổi già. Không phải họ không có niềm tin vào con cái, cũng không phải do mối quan hệ giữa con cái - cha mẹ già đứt gãy, mâu thuẫn, mà đơn giản là nhiều người cao tuổi trong xã hội hiện đại đã có sự thay đổi đáng kể về mặt tư duy.

Nhận thức thay đổi, cuộc sống thay đổi

Một trong những yếu tố quan trọng dẫn đến sự tự lập của người già hiện nay là khả năng tài chính được cải thiện. Nhiều người đã làm việc chăm chỉ và tích lũy được tài sản đáng kể trước khi nghỉ hưu. Các chính sách bảo hiểm xã hội, lương hưu và các khoản tiết kiệm cá nhân đã giúp người cao tuổi có đủ khả năng tài chính để tự lo cho cuộc sống của mình mà không cần dựa vào con cháu. Nhiều người già hiện nay tự quản lý tài chính cá nhân của

mình một cách hiệu quả. Họ biết cách đầu tư, quản lý chi tiêu và sử dụng các dịch vụ tài chính để đảm bảo cuộc sống ổn định. Sự tự tin trong việc quản lý tài chính giúp họ không phải dựa vào sự hỗ trợ của con cháu.

Bà Hoài Như, chủ một cửa hàng tạp hóa nhỏ ở quận Gò Vấp, TP Hồ Chí Minh ở tuổi 66 vẫn cần mẫn bán hàng cho khách mỗi ngày. Tuổi cao nhưng bà rất nhanh nhẹn, khỏe mạnh, tay chân thoăn thoắt. Bà kể là mỗi sáng, bà dậy lúc 5 giờ đi để bộ, thể dục rồi ăn sáng với các bà trong xóm, sau đó về mở cửa hàng buôn bán. Nhiều người thắc mắc các con cũng khá giả sao bà không ở nhà nghỉ ngơi hưởng phúc mà lại phải làm việc vất vả hàng ngày, bà Hoài Như trả lời rằng bà không thấy vất vả, công việc là niềm vui của bà. Từ trẻ, chồng mất sớm, bà nuôi dạy hai con nên người, dựng vợ, gả chồng, nay đã có 4 đứa cháu. Tiền dành dụm bà chia làm 3 phần, 2 phần cho hai con, phần còn lại bà giữ lại để phòng khi bất trắc lúc về già. Bà không có lương hưu, không muốn phiền con cái nên túc tắc kinh doanh để lấy tiền tiêu xài cho chủ động. “Con cháu có nỗi lo của con cháu, mình cứ tự túc là hạnh phúc, không phiền đến chúng nó. Khi mẹ cần đến chúng nó có mặt là được rồi”, bà thoải mái chia sẻ.

Sự phát triển của các dịch vụ chăm sóc người cao tuổi cũng đóng một vai trò quan trọng trong sự tự lập của người

cao tuổi. Các trung tâm dưỡng lão, dịch vụ chăm sóc tại nhà và các cộng đồng hưu trí đã cung cấp những giải pháp thay thế cho việc sống cùng con cháu. Những dịch vụ này không chỉ đảm bảo chất lượng chăm sóc mà còn tạo ra môi trường xã hội năng động, giúp người già duy trì cuộc sống độc lập và phong phú.

Có thể thấy, người cao tuổi ngày nay có xu hướng coi trọng sự tự do và độc lập hơn. Họ không muốn trở thành gánh nặng cho con cháu và mong muốn tự quản lý cuộc sống của mình. Tư duy này phần nào phản ánh sự thay đổi trong quan điểm sống và cách tiếp cận cuộc sống của người già, hướng đến một cuộc sống tự do, an nhàn và tự chủ.

Một chuyển biến khác dễ dàng nhận thấy trong xã hội, đó là độ tuổi tham gia hoạt động thể dục, thể thao ngày càng nói rộng. Người cao tuổi ngày nay rất chú trọng đến sức khỏe và chủ động trong việc chăm sóc sức khỏe bản thân. Họ thường xuyên tham gia các hoạt động thể dục, kiểm tra sức khỏe định kỳ và tuân thủ các chế độ ăn uống lành mạnh. Việc chăm sóc sức khỏe chủ động giúp họ duy trì sức khỏe tốt và sống một cuộc sống năng động.

Cạnh đó, người cao tuổi không chỉ tập trung vào việc chăm sóc bản thân mà còn tích cực tham gia vào các hoạt động xã hội. Họ tham gia vào các câu lạc bộ, nhóm thiện nguyện và

các hoạt động cộng đồng khác. Những hoạt động này không chỉ giúp họ duy trì mối quan hệ xã hội mà còn mang lại niềm vui và ý nghĩa cho cuộc sống.

Ở tuổi 64, bà Nguyễn Thị Lệ, ngụ quận Bình Thạnh vẫn tích cực tham gia các hoạt động của khu phố cũng như hoạt động thiện nguyện do nhóm người cao tuổi trong phường tổ chức. Bà thường cùng các bà trong nhóm quyền góp sách vở cho trẻ em có hoàn cảnh khó khăn, kêu gọi tặng quà cho người lao động nghèo ở địa phương. Bà Lệ cho biết: “Giờ về hưu rồi, mình vẫn còn khỏe mạnh, thay vì ở nhà cho con cái chăm nom thì tham gia các hoạt động xã hội, giúp đỡ người khác. Như vậy cuộc sống tuổi già cũng có ý nghĩa hơn, cạnh đó vận động, giao tiếp thường xuyên cũng làm tôi duy trì được sức khỏe và sự minh mẫn, con cái an tâm”.

Sự chuyển biến trong nhận thức của người cao tuổi hiện đại có thể coi là một xu hướng tích cực, phản ánh sự tiến bộ trong tư duy và phong cách sống của họ. Điều này không chỉ giúp người già có một cuộc sống tự do, an nhàn mà còn giảm bớt gánh nặng cho con cháu. Tất nhiên, đề xu hướng này phát triển một cách tích cực nhất, còn cần có những chính sách và dịch vụ phù hợp, tạo điều kiện cho người già tự lập và sống một cuộc sống chất lượng.

NGỌC MAI

Sự quyến rũ bất tận của Olympia

Ngày hôm nay (11/8), Thế vận hội mùa hè Olympic Paris 2024 đã chính thức khép lại, nhưng dư âm còn để lại rất lâu trong lòng những người yêu thể thao. Điều đáng nói, từ Thế vận hội thiêng liêng Olympia (bây giờ gọi là Olympic) xưa đến nay, dù mọi thứ đổi thay quá nhiều qua lịch sử, nhưng Thế vận hội vẫn là nơi quyến rũ khán giả bằng những màn trình diễn sức mạnh, sức bền, kỹ năng và tình đoàn kết nhân loại.

● Ảnh minh họa trong bài: Reuters

Loan tin khắp nhân gian

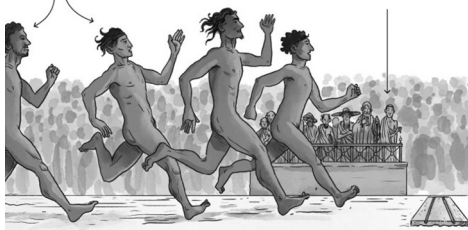
Để chuẩn bị một Olympia phải bắt đầu từ những “Những người truyền tin”. Họ đi đến tất cả các thành phố lớn của Hy Lạp quanh Địa Trung Hải để rao tin ngày diễn ra Thế vận hội. Điều đặc biệt là khi thông báo chuẩn bị Olympia diễn ra, mọi nơi sẽ có cam kết không gây chiến. Tất cả đều muốn Thế vận hội diễn ra an toàn cho những người đến thi đấu, xem Olympia trong hoà bình. Ngoài việc ngừng chiến, các phiên tòa xét xử hình sự bị đình chỉ và việc thi hành án tử hình không được diễn ra.

Theo cách tính toán về thiên văn, Thế vận hội được diễn ra sau vụ thu hoạch mùa hè. Điều này có nghĩa là Thế vận hội thường được tổ chức vào khoảng tháng 8 đến tháng 9. Thời gian này vẫn còn được tiếp nối cho tới nay.

Sau khi người đưa tin rời đi, các thành phố bắt đầu cuộc tìm kiếm các vận động viên nam trẻ tuổi, với mục đích chọn ra những người xuất sắc nhất để đại diện cho họ tại lễ hội mùa hè danh giá ở Olympia. Sự tuyển chọn gắt gao đã có kết quả. Các giám khảo công bố tên của các vận động viên được chọn để đại diện cho thành phố trong Thế vận hội.

Khoảng hai tháng trước khi Thế vận hội diễn ra, các vận động viên và huấn luyện viên sẽ hướng đến Elis. Thành phố này sẽ là nơi tổ chức Thế vận hội, nằm không xa địa điểm tổ chức Olympia. Đây có thể xem như là làng vận động viên bây giờ.

Theo quy định của Thế vận hội, các vận động viên phải ở lại Elis trong khoảng sáu tuần trước khi Thế vận hội bắt đầu. Trong thời gian này, họ sẽ trải qua quá trình huấn luyện nghiêm ngặt dưới sự hướng dẫn của huấn luyện viên của mình cũng như các

huấn luyện viên do hội đồng Olympia chỉ định. Đây là những ông thầy cực kỳ nghiêm khắc và được dùng roi để đánh đập VĐV nếu tập luyện không theo ý mình.

Địa điểm thi đấu của Olympia

Nằm trong một thung lũng xanh tươi được nuôi dưỡng bởi các con sông Alpheios và Kladeos và được bao quanh bởi những ngọn đồi nhấp nhô là địa điểm linh thiêng Olympia. Nơi đây từng là nơi có một loạt các tòa nhà, đền thờ lớn và nhiều địa điểm khác nhau dành riêng cho việc tổ chức các cuộc thi đấu thể thao.

Ba ngày trước Thế vận hội, các vận động viên cùng với các quan chức, huấn luyện viên sẽ diễu hành từ Elis đến Olympia. Sau đó, sau hai ngày chuẩn bị kỹ lưỡng, lễ hội kéo dài năm ngày bắt đầu.

Ngày đầu tiên, những người tham gia bắt đầu bằng một cuộc diễu hành đến Altis để tuyên thệ, hiến tế và dâng lễ vật. Tại đây họ tuyên thệ trung thành với thần Zeus và tuân thủ các quy tắc Olympia. Sau đó các cuộc thi thể thao mới được tổ chức.

Đua ngựa là sự kiện đầu tiên của lễ hội Olympia. Trường đua ngựa là di tích lớn nhất tại địa điểm Olympia, nhưng hiện tại không còn di tích nào. Người ta cho rằng lũ lụt thời trung cổ của Sông Alfeios là nguyên nhân gây ra sự phá hủy của nơi này. Các cuộc đua ngựa rất cạnh tranh với nhiều cảnh tượng bạo lực có thể kết thúc bằng sự chết chóc của cả người và ngựa.

Đường chạy xưa cũng có các rãnh song song chia mỗi vận động viên chạy. Các vận động viên phải đứng với cánh tay duỗi ngang, ở tư thế rất khác so với những gì chúng ta thường thấy trong các cuộc thi chạy ngày nay. Khi một vận động viên xuất

phát sai, họ sẽ bị trọng tài phạt về mặt thể chất. Hình phạt này cũng được trọng tài áp dụng trong các cuộc thi khác. Các vận động viên thi đấu hoàn toàn khỏa thân. Ban giám khảo sẽ trao giải cho người chiến thắng dựa trên một loạt các động tác được thực hiện tốt, theo cách tương tự như cách chấm điểm Thể dục nghệ thuật ngày nay.

Cuộc thi cuối cùng của ngày thứ tư là một cuộc chạy bộ khác. Lần này, những người chạy mặc áo giáp, bao gồm mũ sắt, khiên và ống đồng, một trọng lượng đáng rất nặng nề khi chạy.

Môn nhảy xa này có một số điểm tương đồng với bây giờ. Điều khác là các vận động viên mang theo một vật nặng bằng đá hoặc kim loại ở mỗi tay và họ thả ra khi thực hiện cú nhảy. Người ta không biết liệu những vật nặng này được sử dụng để hỗ trợ cho cú nhảy hay nhằm mục đích tăng thêm mức độ khó cho vận động viên. Ngoài ra còn có sự kiện ném lao và ném đĩa như các cuộc thi Olympic bây giờ. Đĩa được làm bằng đá hoặc đồng và trọng lượng của chúng khoảng 2-2,5kg.

Những sàndấu đẫm máu

Đấu vật đứng thẳng là một trận đấu mà vận động viên phải đứng hoặc thẳng đứng, khi đánh đối thủ ngã ngựa. Người chiến thắng là người thực hiện được điều này ba lần. Ngoài ra các vận động viên sẽ thi đấu thêm môn Kato Pale. Khi thi đấu ở tư thế khom người cho đến khi một được thực hiện bằng cách giơ tay lên với ngón trỏ duỗi ra. Nó giống như môn đấu vật hiện nay.

Có một số điều cấm trong đấu vật: không được cắn, đánh, bẻ ngón tay, tóm bộ

phận sinh dục của đối thủ hoặc cố gắng móc mắt họ. Trọng tài sẽ quan sát, vận động viên nào vi phạm sẽ bị trừng phạt bằng roi.

Môn quyền Anh có mặt bây giờ được khởi phát từ Olympia. Các vận động viên phải tung ra những cú đánh vào đối thủ cho đến khi họ đầu hàng, một cử chỉ được thực hiện bằng cách giơ ngón trỏ, tương tự như môn Kato Pale. Được phép đánh đối thủ ngay cả khi họ nằm trên mặt đất. Tuy nhiên, các hành động như cắn, đá hoặc làm đối thủ vấp ngã đều bị cấm. Hồi đó các vận động viên quyền anh dùng “Himantes” - đây là loại băng quấn tay và cổ tay làm từ những dải da bò thuộc được quấn quanh bàn tay và cổ tay để bảo vệ các đốt ngón tay khi thi đấu. Mỗi dải băng dài bốn mét.

Pankration - là môn võ này là sự kết hợp giữa quyền anh và đấu vật. Không sử dụng bất kỳ biện pháp bảo vệ tay nào. Đây là môn võ bạo lực nhất, cho phép thực hiện hầu hết mọi kiểu tấn công ngoại trừ cắn hoặc cố gắng khoét mắt đối thủ. Thất bại được xác nhận khi một trong những đầu gối đầu hàng, giơ ngón trỏ lên.

Vinh danh người chiến thắng

Ngày chính lễ hội, trùng với ngày trăng tròn và gắn liền với các sự kiện và nghi lễ tôn giáo. Các cuộc thi tạm dừng và có thể coi đây là “ngày khai mạc chính thức Olympia”. Một đám rước lớn diễn ra bên trong Altis, kết thúc tại bàn thờ thần Zeus với nghi lễ hiến tế 100 con bò dưới đồng lúa lớn, được dâng lên thần Zeus.

Bàn thờ thần Zeus được đặt cao trên tro cốt tích tụ từ giàn hỏa táng qua nhiều năm. Sau lễ hiến tế là một bữa tiệc lớn được tổ chức để phục vụ hàng trăm người. Vào ngày cuối cùng, lễ bế mạc là ngày vinh danh các vận động viên chiến thắng. Giải thưởng bao gồm vương miện từ cành ô liu. Những cành ô liu này được đưa trẻ cất bằng một chiếc liềm vàng trước ngày khởi tranh Olympica và được đặt bàn thờ trong đền thờ Hera. Các vận động viên chiến thắng diễu hành từ đền thờ Hera đến đền thờ Zeus cùng với giám khảo, quan chức. Có những người chiến thắng được công bố trước bức tượng Zeus hùng vĩ, một trong Bảy kỳ quan của thế giới cổ đại.

Lễ hội Olympia, được tổ chức liên tục trong 1.169 năm từ năm 776 trước Công nguyên đến năm 393 sau Công nguyên. Olympia kết thúc thế lệnh của Hoàng đế La Mã Theodosius I sau khi ban hành Sắc lệnh Thessalonica vào năm 380 sau Công nguyên, yêu cầu chấm dứt. Một thiên niên kỷ rưỡi sau, Thế vận hội Olympic hiện đại mà chúng ta biết đến hiện nay đã xuất hiện. Nhiều thứ đã thay đổi và những bổ sung mới cho đa dạng hơn lễ hội thể thao lớn nhất hành tinh này, như lễ rước đuốc, châm đuốc. Tuy nhiên, một số môn thể thao được ngày nay vẫn có nét tương đồng với những môn thể thao từ hàng ngàn năm trước.

TUẦN NGỌC

THÔNG BÁO

Về việc không có người tham gia đấu giá, trả giá hoặc bán đấu giá không thành (Lần 12)

Căn cứ Điều 104 Luật thi hành án dân sự (được sửa đổi, bổ sung năm 2014);
Căn cứ Bản án số: 1704/2010/KDTM-ST ngày 26 tháng 10 năm 2010 của Tòa án nhân dân thành phố Hồ Chí Minh;
Căn cứ Quyết định thi hành án số: 445/QĐ-CCTHA ngày 24 tháng 10 năm 2014 của Chi cục trưởng Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa;
Căn cứ Quyết định cưỡng chế thi hành án số: 27/QĐ-CCTHADS ngày 01 tháng 03 năm 2022 của Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa;
Căn cứ kết quả thẩm định giá theo chứng thư thẩm định giá số: 22113/CT-TĐG ngày 15 tháng 4 năm 2022 của Công ty TNHH thẩm định giá NOVA;
Căn cứ thông báo bán đấu giá tài sản số: 208/TB-ĐG ngày 19 tháng 6 năm 2024 của Công ty Đấu giá hợp danh Tiên Phong;
Căn cứ thông báo bán đấu giá số: 283/TB-CCTHADS ngày 26 tháng 6 năm 2024 của Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa;
Căn cứ công văn số: 625/24/TP-CV ngày 30 tháng 7 năm 2024 của Công ty Đấu giá hợp danh Tiên Phong về việc không có người tham gia đấu giá, trả giá hoặc bán đấu giá không thành;
Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa

thông báo cho:

Người được thi hành án: Ngân hàng TMCP Việt Á, địa chỉ: 115-121 Nguyễn Công Trứ, phường Nguyễn Thái Bình, quận 1, thành phố Hồ Chí Minh.

Người phải thi hành án: ông Phạm Văn Hùng – sinh năm 1960 và bà Lê Thị Thu Liễu – sinh năm 1959, địa chỉ: số 10 đường Phùng Văn Cung, phường 7, quận Phú Nhuận, thành phố Hồ Chí Minh.

Nội dung: Công văn số: 625/24/TP-CV ngày 30 tháng 7 năm 2024 của Công ty đấu giá hợp danh Tiên Phong về việc không có người tham gia đấu giá, trả giá và bán đấu giá không thành đối với tài sản kê biên là “Quyền sử dụng đất tại một phần thửa số 498, tờ bản đồ số 17, diện tích thực tế 1089 m², loại đất ODT, tọa lạc tại ấp Gò Cao, thị trấn Hậu Nghĩa, huyện Đức Hòa, tỉnh Long An và tài sản, công trình xây dựng, cây trồng trên đất”.

Trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được Thông báo này các bên có quyền thỏa thuận về mức giảm giá tài sản (đối với trường hợp tài sản đưa ra bán đấu giá lần đầu) hoặc người được thi hành án có quyền nhận tài sản để trừ vào số tiền được thi hành án (đối với lần giảm giá thứ hai trở đi). Nếu các bên không thỏa thuận hoặc thỏa thuận không được về mức giảm giá hoặc người được thi hành án không đồng ý nhận tài sản để trừ vào số tiền được thi hành án thì Chấp hành viên sẽ quyết định giảm giá tài sản để tiếp tục bán đấu giá.

Vậy, thông báo để ông Phạm Văn Hùng, bà Lê Thị Thu Liễu, người được thi hành án và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan biết./.

CHI CỤC THADS HUYỆN ĐỨC HÒA, TỈNH LONG AN

THÔNG BÁO

- Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa thông báo cho Ông Vũ Duy Hải Đăng, sinh năm 1990 và bà Lò Thị Phương, sinh năm 1991; Địa chỉ thường trú: Tổ 27, Khu phố 4, phường Trảng Dài, thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai được biết:

Ngày 08/5/2024 Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa đã thụ lý vụ án Dân sự sơ thẩm số 458/2020/TLST-DS ngày 08/5/2024 về việc tranh chấp hợp đồng tín dụng do nguyên đơn Ngân hàng TMCP Quân Đội (viết tắt là MBBank) khởi kiện.

Nội dung khởi kiện:
- Nguyên đơn trình bày: Ngân hàng TMCP Quân Đội (BIDV) cho ông Vũ Duy Hải Đăng, bà Lò Thị Phương vay số tiền 1.500.000.000 đồng theo hợp đồng tín dụng số 60773.21.221.1747291.TD ngày 30/3/2021 và ký Hợp đồng thế chấp Quyền sử dụng đất số 60810.21.221.1747291.BĐ ngày 30/3/2021 và đã đăng ký giao dịch đảm bảo theo quy định pháp luật. Tính đến ngày 29/1/2024 ông Đăng, bà Phương đã thanh toán được 477.899.437 đồng trong đó nợ gốc: 162.500.000 đồng, nợ lãi: 315.399.437 đồng. Quá trình thực hiện hợp đồng ông Đăng, bà Phương đã không thực hiện trả nợ theo cam kết trong hợp đồng;

+ Buộc Vũ Duy Hải Đăng, bà Lò Thị Phương phải thanh toán cho MB Bank số tiền 1.455.676.448 đồng (một tỷ bốn trăm năm mươi lăm triệu sáu trăm bảy mươi sáu nghìn bốn trăm bốn mươi tám đồng) gồm nợ gốc 1.337.500.000 đồng và nợ lãi tính 118.176.448 đồng (tạm tính đến hết ngày 29/01/2024).

- Buộc ông Vũ Duy Hải Đăng, bà Lò Thị Phương phải tiếp tục thanh toán nợ lãi, tiền phạt phát sinh theo lãi suất quá hạn theo thỏa thuận của

các hợp đồng tín dụng đã ký nêu trên từ ngày 30/01/2024 cho đến khi thanh toán xong khoản nợ cho MB Bank.

- Để nghị Tòa án tiếp tục xác định tài sản thế chấp là Quyền sử dụng đất và tài sản gắn liền với đất thửa số 222, tờ bản đồ 28, diện tích 128.3m² tại phường Bửu Hòa, thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai theo Giấy chứng nhận số BA073284, số vào sổ CH02871 do UBND thành phố Biên Hòa cấp ngày 25/02/2010 cấp nhập biên động ngày 22/3/2021 của Vũ Duy Hải Đăng, bà Lò Thị Phương theo hợp đồng thế chấp quyền tài sản số 60810.21.221.1747291.BĐ giữa MB Bank với ông Vũ Duy Hải Đăng, bà Lò Thị Phương do Văn phòng công chứng Lê Tâm chứng nhận ngày 30/3/2021 là tài sản đảm bảo để MB Bank thu hồi nợ đối với ông Đăng, bà Phương.

- Ngày 12/8/2024 Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa tiến hành xem xét thẩm định tại thửa đất số 222 tờ bản đồ 28 phường Tam Phước, thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai.

- Tòa án triệu tập ông Vũ Duy Hải Đăng, bà Lò Thị Phương có mặt tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai để tham gia phiên họp công khai tại liệu chứng cứ và hòa giải vào lúc 08 giờ 00 phút ngày 28/8/2024. Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa mở phiên tòa ngày 13/9/2024, trong trường hợp ông Vũ Duy Hải Đăng, bà Lò Thị Phương vắng mặt lần thứ nhất không có lý do Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa quyết định hoãn phiên tòa và ấn định mở lại phiên tòa vào lúc 08 giờ 00 phút ngày 30/9/2024 tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai. Nếu ông Vũ Duy Hải Đăng, bà Lò Thị Phương vắng mặt thì Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa tiến hành xét xử vắng mặt đương sự theo quy định của pháp luật tố tụng dân sự.

TÒA ÁN NHÂN DÂN TP BIÊN HÒA, TỈNH ĐỒNG NAI

Tiểu nuối các cây di sản
hàng trăm tuổi gặp nạn

Chỉ trong vài tháng, liên tiếp các cây di sản, cây di tích bị chết, gãy đổ. Đầu tháng 8/2024, cây đa Làng Trù là Di tích lịch sử nằm trên địa bàn xã đã bị gãy đổ. Theo đó, phần lớn thân và nhánh cây đa bất ngờ gãy đổ xuống làm sập một đoạn tường rào của Khu Di tích. Được biết, Cây đa Làng Trù là địa điểm ghi dấu sự kiện lịch sử của Đảng bộ và nhân dân huyện Nghĩa Đàn trong thời kỳ cách mạng 1930 - 1945. Cụ thể, sáng 22/8/1945, dưới sự lãnh đạo và tổ chức của Ủy ban Khởi nghĩa huyện Nghĩa Đàn, hàng nghìn quần chúng nhân dân và đông đảo lực lượng công nhân trong các đồn điền cao su, cả phê vùng Phủ Quý mang theo các loại vũ khí thô sơ tập trung tại cây đa Làng Trù giương cao cờ đỏ sao vàng, hô vang khẩu hiệu cách mạng, rầm rộ tổ chức biểu tình thị uy, kéo về trung tâm huyện lỵ Nghĩa Đàn, giành chính quyền về tay nhân dân. Ngày 22/8 hàng năm đã trở thành ngày truyền thống của Đảng bộ và nhân dân huyện Nghĩa Đàn. Cây đa Làng Trù trở thành di tích lịch sử tiêu biểu của Đảng bộ và nhân dân huyện Nghĩa Đàn. Ngày 20/8/2012, UBND tỉnh Nghệ An quyết định công nhận cây đa Làng Trù là di tích lịch sử cách mạng. Năm 2016, Hội Sinh vật cảnh Việt Nam quyết định công nhận cây đa Làng Trù là cây cổ thụ di tích lịch sử văn hóa tròn 300 tuổi.

Cây bồ đề hơn 300 tuổi thuộc xóm 5, thôn Hải Ninh, xã Kim Tân được Hội đồng Cây di sản Việt Nam (Hội Bảo vệ thiên nhiên và môi trường Việt Nam) công nhận là cây di sản đầu tiên tại huyện Kim Thành đã bị bật gốc, gãy đổ vào chiều 3/6/2024 sau sau trận mưa lớn xảy ra chiều cùng ngày.

Sáng sớm 9/5/2024, sau trận mưa to kéo dài kèm theo gió, cây đa hơn 100 tuổi, nằm cạnh cột mốc Km0 tại Hà Giang bật gốc, gãy đổ khiến nhiều người tiếc nuối. Theo các bậc cao niên ở thành phố Hà Giang, cây đa giữa lòng TP Hà Giang đã chứng kiến biết bao câu chuyện lịch sử của người dân. Trải qua các cuộc chiến tranh chống Pháp, chống Mỹ và chiến tranh biên giới, cây đa nằm trên tuyến Quốc lộ 2 vẫn ở đó. Cây đa được coi như một phần “linh hồn”, gắn với những mốc son lịch sử của người dân tại Hà Giang. Qua thời gian, cây đã già cỗi, một phần rễ đã mục cộng với những ngày vừa qua trên địa bàn thành phố có mưa to kèm theo gió lớn là nguyên nhân làm cây đa bật gốc.

Mới đây, vào đêm 17/4/2024, nhiều tỉnh miền núi phía Bắc xảy ra hiện tượng giông lốc, mưa lớn. Tại Cao Bằng, nhiều nhà bị tốc mái, cây xanh bị quật đổ. Tại xã Hoàng Tung (huyện Hòa An), cây đa vừa được công nhận “Cây di sản” bị đổ ngã. Trước Cách mạng Tháng Tám năm 1945 và trong thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp, Đền Vua Lê là địa điểm diễn ra nhiều sự kiện quan trọng. Tại đây, đầu năm 1936, nhà cách mạng Hoàng Đình Giọng đã chỉ thị thành lập Đoàn Thanh niên phản đế; năm 1944, đền là nơi họp hội nghị Liên tỉnh Cao - Bắc - Lạng; tháng 9.1945, đền là nơi tập trung tiễn đưa quân đi Nam tiến... Những sự kiện đó đều được thực hiện dưới tán cây đa. Người dân từ lâu đã xem cây đa như một nhân chứng sống, chứng tích cho mảnh đất giàu truyền thống cách mạng. Theo người dân, cây bị đổ vì đã bị sâu đục gốc, thối rễ, mục ruỗng thân từ nhiều năm qua.

Tháng 4 vừa qua, dư luận xôn xao về câu chuyện một cây dầu rai hơn 300 tuổi ở xã Thành Sơn, huyện miền núi Khánh Sơn (tỉnh Khánh Hòa) bị chết khô đã 3 năm.

Cần có quy chế bảo vệ báu vật

Cây cổ thụ, cây di sản, cây di tích Việt Nam không chỉ là di sản của mỗi làng quê,

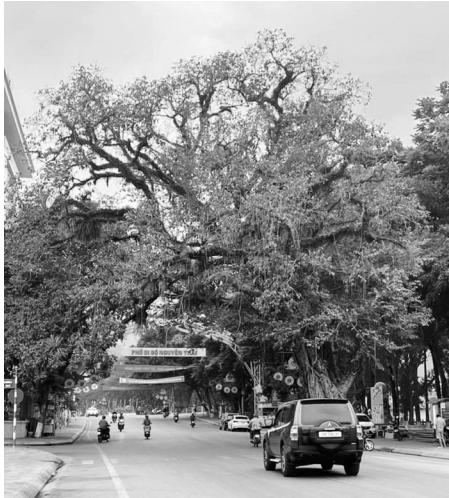
BẢO TỒN CÂY DI SẢN VIỆT NAM:

Cần xây dựng quy định cụ thể

Thời gian qua, có không ít cây di sản, cây di tích bị chết, gãy đổ vì nhiều nguyên nhân khác nhau. Trước thực tế đó, Bộ Tài nguyên và Môi trường cần sớm có quy định hoặc đề xuất Chính phủ xây dựng quy định cụ thể về việc bảo tồn cây di sản; tạo hành lang pháp lý để cộng đồng dân cư, chính quyền các cấp xác định rõ trách nhiệm và xây dựng giải pháp huy động nguồn lực hiệu quả để phát huy giá trị cây di sản...

● Cây đa di sản trăm tuổi tại đền vua Lê bật gốc. (Ảnh: Tân Văn)

● Cây đa đã gắn bó với lịch sử hình thành và phát triển của người dân Hà Giang qua nhiều thế hệ đã bị bật gốc khiến nhiều người tiếc nuối. (Ảnh: Văn Đức)

● Cây đa Di tích lịch sử ở xã Nghĩa Khánh (huyện Nghĩa Đàn, Nghệ An) bất ngờ gãy đổ. (Ảnh: Cảnh Huệ)

là báu vật quốc gia mà còn là những chứng nhân văn hóa được giữ gìn từ ngàn đời, làm nên bản sắc Việt Nam. Cây di sản, cây di tích là những nhân chứng lịch sử, văn hóa của đất nước, của dân tộc cần được tôn vinh và bảo vệ. Cây Di sản góp phần quan trọng trong việc bảo tồn tại chỗ đa dạng loài cây và nguồn gen thực vật tiêu biểu, giáo dục thế hệ trẻ về tình yêu thiên nhiên, nâng cao ý thức tôn trọng tự nhiên, nâng cao trách nhiệm bảo vệ môi trường của cộng đồng, góp phần quảng bá sự phong phú đa dạng và giá trị khoa học của hệ thực vật, tạo không gian xanh, làm tăng giá trị các công trình văn hoá, kiến trúc nơi cây hiện diện.

Cây di sản không đơn thuần là những cây cổ thụ mà còn là những nhân chứng lịch sử, văn hóa của đất nước, của dân tộc cần được tôn vinh và bảo vệ. Để được công nhận là cây di sản phải đáp ứng được các tiêu chí như: đối với cây mọc tự nhiên, cây sống trên 200 năm, cây to, hùng vĩ, có giá trị về đa dạng sinh học và môi trường, văn hóa, lịch sử; đối với cây trồng, cây sống trên 100 năm, cây to, hùng vĩ, có giá trị về đa dạng sinh học và môi trường, văn hóa, lịch sử; đối với các loại cây khác, phải gần đạt tiêu chí của cây tự nhiên và cây trồng, nhưng có giá trị đặc biệt về khoa học, đa dạng sinh học, lịch sử, văn hóa, mỹ quan.

Ở Việt Nam, mở đầu cho sự kiện “Cây di sản Việt Nam” vào dịp Đại lễ kỷ niệm 1.000 năm Thăng Long - Hà Nội, ngày 5/10/2010, 9 cây muôm cổ thụ gần 1.000 tuổi ở đền Voi Phục (Hà Nội) đã được Hội Bảo vệ Thiên nhiên và Môi trường Việt Nam công nhận, vinh danh. Kể từ năm 2010 đến quý II năm 2023, Hội Bảo vệ Thiên nhiên và Môi trường Việt Nam đã công nhận hơn 7.000 cây cổ thụ là cây di sản Việt Nam, thuộc 120 loài, tại 56 tỉnh/thành trong cả nước.

Những cây nghìn tuổi gắn liền với ý nghĩa, lịch sử, văn hóa của đất nước như rừng ruối 18 cây ở thôn Cam Lâm, Đường Lâm, thị xã Sơn Tây (Hà Nội) trên dưới 1.000 năm, từng là nơi Vua Ngô Quyền làm chỗ buộc voi chiến, ngựa chiến sau các cuộc tập trận để chuẩn bị tiến về vùng cửa sông Bạch Đằng đánh quân Nam Hán, chấm dứt 1.000 năm Bắc thuộc. Cây đa 1.000 tuổi ở đình Quán La, phường Xuân La, quận Tây Hồ (Hà Nội), trong một lần về thăm phường Xuân La tháng 11/1958, Bác Hồ đã đứng dưới bóng mát của cây cổ thụ này và căn dặn cán bộ, nhân dân địa phương phải bảo vệ, gìn giữ những cây bóng mát cho con cháu mai sau...

Ngoài ra có những cây đạt kỷ lục cây cao nhất Việt Nam được ghi nhận là cây samu dầu cao hơn 70m ở Vườn Quốc gia Pù Mát (Nghệ An); cây cao tuổi nhất 2.200 tuổi là hai cây tấu, có từ thời An Dương Vương ở Việt Trì (Phú Thọ); cây đơn thân lớn nhất là cây tung ở Đăk Lăk có đường kính 6,5m; cây đa ở đền Thượng (Lào Cai) có chu vi là 45m; quần thể 79 cây bàng, bằng lăng, thị rừng, điệp vàng ở huyện Côn Đảo (Bà Rịa - Vũng Tàu); quần thể 135 cây cổ thụ ở Tiểu khu 379 Mã Đà, huyện Đồng Phú (Bình Phước). Cây pomu Tây Giang (Quảng Nam) 1.500 năm tuổi theo phương pháp đếm vòng sinh trưởng. Cây nằm ở độ cao nhất là cây đỗ quỳen cảnh thô của Vườn Quốc gia Hoàng Liên, 2.700m. Địa phương có số lượng cây di sản nhiều nhất là quần thể Pơ mu Tây Giang, Quảng Nam 725 cây.

Có được cây di sản, cây cổ thụ tuổi đời hàng ngàn, hàng trăm năm đã khó, việc chăm sóc, bảo tồn còn gian nan bội phần. Do tuổi thọ cao, các cây di sản dễ bị xâm hại bởi sâu bệnh, thối rễ, mục rỗng thân

lâu năm, chết khô và thiên tai. Ngoài ra, còn có một số nguyên nhân khác. Có những di tích được tôn tạo, tu sửa đã bê tông hóa các địa điểm công cộng gây ảnh hưởng “sức khỏe” nghiêm trọng cho cây di sản. Tại một số nơi, người dân đã lập quây bán hàng vật, quán giải khát ngay dưới gốc cây di sản. Có cây bị đóng đinh lớn vào thân để chằng dây điện các loại, treo loa phát thanh, buộc dây căng bạt làm quán bán hàng. Những chỗ đóng đinh, nét khắc trên thân cây di sản là những vết thương cơ giới tạo điều kiện cho một số vi sinh vật xâm nhập, gây bệnh cho cây. Điều này chứng tỏ, ở một số nơi, việc chăm sóc cây di sản chưa thực sự được quan tâm.

Nhiều ý kiến cho rằng, việc công nhận hay phong tặng cây di sản quốc gia, cây di tích lịch sử, văn hóa dừng chỉ dừng ở bề ngoài, với khẩu hiệu với lễ nghi, diễn văn, phát biểu, dựng biển... mà quan trọng khi nhận thấy cây đó lâm bệnh thì các cơ quan chức năng cần phải làm gì để cứu chữa kịp thời. Đã công nhận hay phong tặng cây di sản quốc gia, nếu cây chết, gãy đổ thậm chí gây tử vong, thương tích cho người dân, ai, cơ quan nào là người chịu trách nhiệm?.

Có thể thấy, từ thực tế trên, Bộ Tài nguyên và Môi trường cần sớm có quy định hoặc đề xuất Chính phủ xây dựng quy định cụ thể về việc bảo tồn cây di sản; tạo hành lang pháp lý để cộng đồng dân cư, chính quyền các cấp xác định rõ trách nhiệm và xây dựng giải pháp huy động nguồn lực hiệu quả để phát huy giá trị cây di sản... **THUỶ DƯƠNG**

Vang vọng Hội thề Trung hiếu đền Đồng Cổ

● Hội thề Trung hiếu Đền Đồng Cổ là Di sản văn hóa phi vật thể cấp Quốc gia.

(Ảnh: baovanhoa.vn)

● Lời thề trung hiếu nêu cao lòng tự tôn dân tộc, giáo dục truyền thống lịch sử cho thế hệ trẻ. (Ảnh: Gia Linh)

Hội thề Trung hiếu đền Đồng Cổ là biểu tượng thiêng liêng của người Việt Nam, đồng thời là biểu tượng quyền uy của nhà nước được xác lập đầu tiên tại Việt Nam - nhà nước Hùng Vương. Hội thề gắn với Trống đồng, biểu hiện cho sức mạnh vật chất, tinh thần của dân tộc Việt Nam. Hội thề Trung hiếu là nét văn hóa độc đáo và đặc sắc của Thăng Long - Hà Nội ngàn năm văn hiến.

Sự linh ứng của Thần Đồng Cổ

Di tích Đền Đồng Cổ tại làng Đông xưa (nay là số 353 phố Thụy Khuê, phường Bưởi, quận Tây Hồ, Hà Nội) nằm trên một khu đất cao, trông ra sông Tô Lịch. Đền được xây dựng năm 1028 dưới thời vua Lý Thái Tông. Đền Đồng Cổ thờ thần Đồng Cổ linh thiêng.

Theo truyền thuyết, vua Hùng đi dẹp giặc Hồ Tôn, khi qua vùng Đan Nê - núi Tam Thai, thuộc Bộ Cửu Chân, nay là huyện Yên Định, tỉnh Thanh Hóa thì nghỉ lại, đêm ấy, Thần Đồng Cổ hiện lên xin theo giúp nhà vua. Khi thắng trận trở về, vua vào đền làm lễ tạ ơn, cho đúc trống đồng và phong là “Đông Cổ Đại Vương”. Tại thư viện trường Viễn Đông Bác Cổ, trong cuốn sách chép tay Đại Nam nhất thống chí chép rằng: “Đền Thần Đồng Cổ ở Đan Nê, huyện Yên Định, có thờ một chiếc trống đồng, tương truyền do thời Hùng Vương làm ra”.

Năm 986, Lê Hoàn đi đánh giặc Chăm ở phương Nam, khi

đến sông Ba Hòa, Tĩnh Gia, gặp mưa to gió lớn, Thần Đồng Cổ hiện lên, ông vái lạy, trời liền quang mây tạnh gió. Khi thắng trận trở về, Lê Hoàn làm lễ tạ ơn và ghi cho đền câu đối: Long đình tích hiển Tam Thanh lĩnh/Mã thủy Thanh lai Bán Nguyệt Hồ.

Năm 1020, Thái tử Lý Thái Tông, phụng mạng Vua cha là Lý Thái Tổ (Lý Công Uẩn) đem quân đi đánh Chiêm Thành, đến Trường Châu hạ trại. Đêm ấy Người mơ thấy Thần Đồng Cổ đến tâu rằng: “Tôi là Thần núi Đồng Cổ, nghe tin Thái tử sang đánh phương Nam, tôi xin theo giúp để phá giặc”. Lần ấy quân ta thắng lớn, khi trở về Thái tử cho quân sĩ nghỉ lại ở Đan Nê, sai người sửa sang lại Đền, tổ chức lễ tạ và khao quân.

Sau đó, người xin được rước bài vị của Thần về kinh đô để giữ nước hộ dân. Về đến Thăng Long, văn võ bá quan và các thầy phong thủy còn đang chọn đất lập đền thì ban đêm Thần lại báo mộng: “Xin lập đền ở bên hữu, trong Đại thành, sau chùa Thánh Thọ”. Đền được xây ở hợp lưu sông Thiên Phù và sông Tô Lịch thuộc làng Đông Xã, nay là số 353 đường Thụy Khuê, quận Tây Hồ, Hà Nội. Như vậy, ngôi đền Đồng Cổ này đã xấp xỉ 1000 năm tuổi và được giữ tôn hiệu “Minh chủ linh ứng Chiêu cảm Bảo hựu Đại vương” do nhà Lý và nhà Trần sắc phong.

Năm 1028, Lý Thái Tổ băng hà, Thái tử Lý Phật Mã được kế vị là Lý Thái Tông lên ngôi, niên hiệu là Thiên Thành, Ngài đã

phong tước vương cho Thần Đồng Cổ.

Kể từ năm 1028, khi Vua Lý Thái Tông cho dựng đàn thề, khởi xướng lễ thề với mục đích răn dạy các quân thần, tướng sĩ và dân chúng. Hội thề Trung hiếu đền Đồng Cổ cùng Lễ hội đền Quảng Chiếu là hai lễ hội lớn và quan trọng bậc nhất của Kinh thành Thăng Long trong triều đại nhà Lý.

Lúc đó trong triều có sự bất hòa, Thần Đồng Cổ lại báo mộng cho biết trước là sẽ có “loạn tam vương”. Quả nhiên, Thái tử chưa tể táng xong thì Võ Đức Vương, Dực Thánh Vương, Đông Chinh Vương đã đem quân vây thành để tranh ngôi của Thái tử. Lý Nhân Nghĩa và Võ vệ tướng quân là Lê Phụng Hiểu ra cửa thành nghênh chiến. Ông rút gươm ra chỉ mặt Võ Đức Vương mà mắng rằng: “Các ngươi dòm ngó ngôi cao, khinh rẻ tự Quân, trên quên ơn Tiên đế, dưới trái nghĩa tôi con, vậy Phụng Hiểu xin dâng nhất gươm này!”. Nói xong, xông vào chém Võ Đức Vương ở trận tiền. Quân các vương trông thấy sợ hãi bỏ chạy cả. Dực Thánh Vương và Đông Chinh Vương phải chạy trốn.

Thái tử Phật Mã lên ngôi tức là vua Lý Thái Tông. Dực Thánh Vương và Đông Chinh Vương xin về chịu tội. Thái Tông nghĩ tình anh em nên tha tội cho và phục chức cũ cho cả hai người. Cũng do có sự linh ứng của Thần Đồng Cổ biết trước sự phản nghịch ấy, nên vua Thái Tông mới lập lễ, các quan phải đến đền Đồng Cổ (ở làng Đông Xã -

Thăng Long) làm lễ uống máu ăn thề: “Làm tôi bất trung/ Làm con bất hiếu/ Thần minh tru diệt”. Hội thề Đồng Cổ có từ đây, các quan ai trôn không đến thì phải phạt đánh 50 trượng.

Hội thề của triều đình trở thành lễ hội trong dân gian

Lễ hội đền Đồng Cổ là lễ hội của triều đình, hướng về nguồn cội. Đây là hội thề quốc gia có ý nghĩa đặc biệt, nên được Hoàng đế và triều đình dành nhiều sự quan tâm. Hầu hết tôn thất, quan lại trong triều và người dân ở trong và ngoài Kinh thành Thăng Long đều về dự Hội thề với tinh thần tận trung, tận hiếu, cầu mong cho quốc thái dân an. Sang thời Trần, Hội thề còn đề cao sự trong sạch của người làm quan.

Lễ hội diễn ra với nghi thức rước Nhị vị Thành hoàng làng từ đình Đông Xã sang đền Đồng Cổ; nghi lễ rước Thánh, dâng lễ của các dòng họ, dâng hương nữ hoặc nam tại đền Đồng Cổ. Trong ngày lễ hội, trước đền đắp một đàn cao, xung quanh cờ xí rợp trời, đội ngũ chỉnh tề, giáo gươm rợp đất. Giữa đàn là thờ vị thần Đồng Cổ, lư hương nghi ngút, quan giám thệ điều khiển hội thề. Bách quan văn võ từ phía đông đi vào đền, đến trước đàn, quỳ trước thần vị và đọc lời thề: “Làm con bất hiếu, làm tôi bất trung, thần minh tru diệt”.

Hội thề đền Đồng Cổ là một hội thề non nước, một đại lễ hội của Kinh thành Thăng Long. Hội thề vốn là lời thề của văn võ bá

Năm 2023, tại lễ kỷ niệm 995 năm Hội thề Trung Hiếu đền Đồng Cổ, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã trao Quyết định ghi danh Hội thề Trung hiếu đền Đồng Cổ là Di sản văn hóa phi vật thể cấp Quốc gia cho chính quyền, nhân dân quận Tây Hồ và phường Bưởi. Đây là sự ghi nhận những nỗ lực của địa phương trong việc gìn giữ, bảo tồn, phát huy giá trị di tích lịch sử, văn hóa đền Đồng Cổ và lễ hội truyền thống Hội thề Trung hiếu, đồng thời thúc đẩy trách nhiệm bảo tồn, huy giá trị di sản để di sản tiếp tục tỏa sáng trong dòng chảy truyền thống văn hóa tốt đẹp ngàn đời của dân tộc Việt Nam.

quan của triều đình được thực hiện đầu thời Lý, được duy trì ở thời Lê, thời Trần, và sau này trở thành một lễ hội trong dân gian, nhưng hình thức lễ hội là sự kết hợp giữa nghi thức cung đình xưa và sự sáng tạo của dân gian. Hằng năm cứ đến ngày 4/4 âm lịch là khách tứ phương về dự rất đông để tiến hành lễ rất trang trọng.

Nét đặc sắc của Hội thề đền Đồng Cổ chính là sự hòa hợp, kết quyện giữa nghi thức cung đình và dân gian. Đây là một lễ hội đặc biệt, bởi theo các nhà khoa học, toàn miền Bắc hiện chỉ có hai Hội thề: Lễ hội Minh thệ ở Hải Phòng và Hội thề Trung hiếu đền Đồng Cổ ở Hà Nội.

Dù gần 1000 năm đã trôi qua, cùng với bao biến thiên, bản sắc văn hóa trong lễ hội đền Đồng Cổ đã và đang được cộng đồng duy trì, thực hành, lưu truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác, có tính lan tỏa mạnh mẽ trong đời sống văn hóa tâm linh của cộng đồng nơi đây.

Ông Nguyễn Thanh Tịnh - Phó Chủ tịch UBND quận Tây Hồ cho biết, Hội thề Trung hiếu được duy trì qua 8 đời nhà Lý và trải dài trong 216 năm, chuyển tiếp sang 14 đời vua nhà Trần với 175 năm. Dù ở giai đoạn nào của đất nước, lễ hội đền Đồng Cổ là biểu tượng thiêng liêng của người Việt Nam, đồng thời là biểu tượng quyền uy của nhà nước được xác lập đầu tiên tại Việt Nam - nhà nước Hùng Vương.

“Đề phù hợp với từng giai đoạn lịch sử dựng nước, giữ nước và xây dựng phát triển đất nước, Hội thề trung hiếu đền Đồng Cổ có sự điều chỉnh, bổ sung về nội dung và hình thức tổ chức. Lời thề linh thiêng ấy vang vọng núi sông Đại Việt, theo chiều dài lịch sử đất nước, trải qua các triều đại phong kiến, từ thời Lý, Trần cho đến ngày nay”, ông Nguyễn Thanh Tịnh chia sẻ.

Việc tổ chức Hội thề Trung hiếu nhằm khơi dậy, nêu cao lòng tự hào, tự tôn dân tộc, giáo dục truyền thống lịch sử văn hóa của ông cha, khẳng định bản sắc văn hóa về lòng trung thành với Tổ quốc, lòng hiếu thảo với tổ tiên, ông bà, cha mẹ. Đây cũng là hoạt động góp phần bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa và quảng bá các di tích lịch sử gắn với lễ hội truyền thống đền Đồng Cổ.

BẢO CHÂU (t/h)

Ông Đỗ Đình Hồng - Giám đốc Sở Văn hóa - Thể thao Hà Nội nhấn mạnh việc tăng cường kết nối di tích và lễ hội Đồng Cổ với hệ thống di sản văn hóa trên địa bàn quận Tây Hồ nói riêng cũng như TP Hà Nội nói chung để phát triển thành sản phẩm du lịch văn hóa đặc thù, đồng thời đẩy mạnh công tác giáo dục di sản đến với cộng đồng và người dân Thủ đô.

Nhóm bạn trẻ 10X và ước mơ xây dựng mái ấm cho người vô gia cư

Vào thời điểm này năm ngoái, trên các kênh truyền thông và mạng xã hội xuất hiện câu chuyện nhóm bạn trẻ 10X tự bỏ tiền túi ra thuê nhà cho những người vô gia cư sinh sống. Câu chuyện thu hút sự chú ý của cộng đồng mạng, không ít người vừa bất ngờ, vừa khâm phục trước hành động thiện nguyện này. Dù đều là những sinh viên tỉnh lẻ ra Hà Nội học tập và làm việc nhưng họ đã thực hiện một việc làm đáng nể mà không phải ai cũng có thể làm được. Đó là câu chuyện về ba chàng trai Lê Thanh Hải (24 tuổi), Lê Minh Sơn (23 tuổi) và Nguyễn Vương Anh (23 tuổi), họ là những người bạn thân từ nhỏ, đều sinh ra và lớn lên tại quê hương Thanh Hóa. Từ quê lên Hà Nội học tập và làm việc, nhóm bạn trẻ 10X không chỉ mang theo nhiệt huyết tuổi trẻ mà còn mang cả tấm lòng nhân ái của mình đến với Thủ đô. Với tâm niệm “Máu đỏ, da vàng, mình là người Việt Nam. Mình phải yêu thương chính đồng bào của mình”, dự án “Hà Nội chung tay - Đừng gọi tôi là vô gia cư” đã được lập nên để giúp những người già neo đơn có chỗ tránh nắng, tránh mưa mỗi ngày.

Nhớ về những ngày đầu, chỉ vì ám ảnh với hình ảnh một cụ ông co ro ở góc vườn hoa trong tiết trời lạnh 11 độ mà Hải đã quyết tâm phải làm được điều gì đó giúp đỡ cho những hoàn cảnh như vậy. Nghĩ là làm, Hải rủ Sơn và Vương Anh cùng thực hiện dự án với mình. Ba chàng trai trẻ, người còn đang đi học, người mới đi làm đã bắt đầu chất bóp chi tiêu, gom góp được số tiền 30 triệu đồng để bắt tay thực hiện. Thời điểm ấy, ba anh em đi tìm nhà trọ khắp nơi trong thành phố, khi có được địa điểm cả nhóm lại bắt tay vào sửa sang lại nhà, lắp đặt thêm đồ đạc tiện nghi như bình nóng lạnh, điều hòa, bếp gas, giường chiếu... Cuối cùng mới tính đến chuyện thuyết phục những người vô gia cư về sinh sống.

Hành trình xây dựng mái ấm cho các cụ nghe tưởng chừng như đơn giản nhưng thực tế lại đầy khó khăn, nhất là trong việc làm thế nào để các cụ đồng ý theo mình về. Đã từng có lúc các chàng trai thức cả đêm đi tìm hiểu về cuộc sống, tâm tư của người vô gia cư để hiểu tâm tư của họ, từ đó đồng cảm và nhận được sự tin tưởng. Thế rồi tâm ý của nhóm bạn trẻ cũng đã được hồi đáp, các cụ dần mở lòng và đồng ý về chung một nhà.

Người đầu tiên bước vào, rồi người thứ hai, thứ ba, mỗi lần như vậy đều là thành quả sau nhiều ngày tìm hiểu, tiếp cận và tạo niềm tin với các cụ. Được biết, mỗi người ở tại mái ấm chung đều có hoàn cảnh đặc biệt, người thì nhà cháy nên trắng tay, người thì vợ mất, con cái vô tâm,

Mang hơi ấm đến với người yếu thế

● Các cụ ông bên bữa cơm đầm ấm tại “Hà Nội chung tay”. (Ảnh: Hà Nội chung tay)

Bằng nhiệt huyết và sức trẻ, nhiều bạn trẻ đang nỗ lực giúp đỡ những người yếu thế có cuộc sống tốt hơn. Hành động này không chỉ thay đổi cuộc sống của nhiều người mà còn lan tỏa giá trị nhân văn, tấm lòng nhân ái, đồng thời chứng minh rằng thế hệ trẻ có thể tạo ra những tác động tích cực trong xã hội.

người thì đăng trí không còn nhớ nổi điều gì nhưng tất cả đều có điểm chung là không có chốn nương thân ở cái tuổi mà chính ra đang được an hưởng tuổi già.

Khi về sống tại mái ấm “Hà Nội chung tay”, các cụ được chăm sóc tận tình như người thân trong gia đình. Đồng thời, để xã hội thay đổi cách nhìn về người vô gia cư, nhóm cũng đặt ra một số quy định như các cụ về nhà trước 23 giờ, không ra đường ăn xin, các cụ đoàn kết sống cùng nhau... Còn lại thiếu thốn đến đâu các bạn sẽ lo. Dù vậy, các cụ vẫn tiếp tục những công việc thường nhật như nhặt ve chai, tự trồng rau, bán quần áo cũ vừa để có thêm thu nhập, vừa để giữ được niềm vui lao động.

Đến nay sau hơn 1 năm thành lập dự án, căn phòng trọ đặc biệt vẫn luôn đầy ắp tiếng cười của ba cụ ông Nguyễn Văn Phương (94 tuổi, quê gốc Nam Định), Nguyễn Bá Thành (74 tuổi, quê gốc Hải Phòng), Đặng Thế Quý (74 tuổi, quê gốc Hà Nội). Được biết, các cụ đã gắn bó với “Hà Nội chung

● Trúc Phương (ngoài cùng bên trái) trên hành trình thiện nguyện, giúp đỡ người nghèo. (Ảnh: FB nhân vật)

tay” từ những ngày đầu tiên và dịp Tết Giáp Thìn 2024 vừa qua, ba cụ ông đã cùng nhau trải qua cái tết đầu tiên sau bao nhiêu năm “không nhà, không tết”. Không chỉ vậy, các cụ còn được tham gia những hoạt động ý nghĩa như tổ chức sinh nhật, tham quan các di tích, bảo tàng ở Hà Nội,...

Nói về dự định trong tương lai, nhóm bạn trẻ mong muốn giúp đỡ thật nhiều người vô gia cư, thậm chí Hải còn mong muốn sau này sẽ xây dựng được một viện dưỡng lão miễn phí cho người già vô gia cư ở Hà Nội.

“Cô tiên từ thiện” giúp người nghèo khắp TP HCM

Cũng là một cá nhân nổi tiếng trên mạng xã hội với các hoạt động từ thiện, giúp đỡ người nghèo khắp TP HCM, Nguyễn Đỗ Trúc Phương (26 tuổi) được cộng đồng mạng gọi với cái tên thân thương “cô tiên từ thiện”. Tốt nghiệp ngành Quản trị Kinh doanh tại một đại học có tiếng ở Úc, Trúc Phương

về nước làm người mẫu ảnh kiêm quản lý cho khách sạn của gia đình. Tuy nhiên, cô được nhiều người biết tới hơn với vai trò mạnh thường quân khi đứng ra kêu gọi ủng hộ nhiều hoàn cảnh đặc biệt khó khăn khắp thành phố.

Là tiêu thư “lá ngọc cành vàng”, sống trong nhung lụa nhưng từ ngày bé Trúc Phương đã có một tình cảm đặc biệt dành cho những ông bà đi bán vé số và có ước mơ lớn lên sẽ xây dựng được một nơi để ông bà có thể ghé ăn cơm, nghỉ lại. Khi còn đi học, cô đã gắn bó với các hoạt động thiện nguyện, ban đầu chỉ đơn giản là gửi tiền ủng hộ cho bệnh nhân đang điều trị tại bệnh viện của người bạn thân, hay cùng đoàn phát thuốc và đồ ăn tại bệnh viện và chùa. Dần dần các hoạt động từ thiện mở rộng hơn khi cô trở về nước vào năm 2019, lúc đó thấy mạng xã hội chia sẻ ai cần được giúp đỡ, cô lại vận động gia đình, bạn bè cùng bỏ thêm tiền túi để tìm đến hỗ trợ. Nhưng số tiền lúc đó chỉ khoảng 7 - 8 triệu đồng/lần.

Nói về bước ngoặt trên hành trình từ thiện của Trúc Phương, có lẽ là vào năm 2020, khi cô giúp đỡ cho hoàn cảnh của chú Hải chạy xe ôm với mong muốn mua cho chú một chiếc xe máy mới. Bài đăng xin ủng hộ trên trang cá nhân về chú Hải, người đàn ông ngày ba bữa ăn bánh mì từ thiện đã thu hút sự chú ý của các mạnh thường quân. Ban đầu Trúc Phương nghĩ chỉ xin 10 - 15 triệu đồng để mua lại chiếc xe cũ cho chú, vậy nhưng con số quyền góp lên tới hơn 40 triệu đồng. Ngay hôm sau, cô gái trẻ lái ô tô đến chờ chú đi mua chiếc xe mới, đi siêu thị. “Nhìn chú đen nhẻm, khoác chiếc áo xe ôm công nghệ ngồi trên xe ô tô chụp ảnh cùng em mà thương lắm. Đó là cột mốc em bắt đầu nổi tiếng”, Trúc Phương chia sẻ với báo chí.

Một trường hợp nổi bật khác là anh Tâm ở Tây Ninh, người đã bị rắn hổ mang chúa cắn khi liều mình bắt rắn để kiếm tiền đóng học cho con. Vì gia đình khó khăn không có tiền, anh Tâm rơi vào hoàn cảnh nếu không phẫu thuật sẽ phải cưa chân để giữ tính mạng. Ngay khi nhận được thông tin, Trúc Phương đã kêu gọi quyền góp được số tiền hơn 200 triệu đồng và gửi về cho gia đình anh Tâm. Tiếp đó, Trúc Phương còn làm thẻ ngân hàng cho vợ anh Tâm để mọi người ủng hộ trực tiếp cho vợ chồng anh chị. Chỉ sau vài ngày, hơn 500 triệu đồng đã được gửi đến và số tiền vẫn tiếp tục tăng lên trong những ngày sau. Kết quả, anh Tâm được các bác sĩ cứu sống ngoạn mục, còn Trúc Phương thì vỡ oà, không tin được là mọi người lại tin tưởng mình đến vậy.

Sự tin tưởng và ủng hộ từ cộng đồng đã khiến Trúc Phương cảm thấy vô cùng xúc động, cô cho rằng sự yêu mến và động viên này chính là nguồn khích lệ lớn trên con đường thiện nguyện của mình. Gần 3 năm qua, cô gái 26 tuổi đã giúp khoảng 100 trường hợp với số tiền trên dưới 10 tỉ đồng. Trong đó, có không ít trường hợp khó khăn, từ người bán hàng rong, ông bà già yếu, bệnh tật đến những đứa bé nghèo,...

Đặc biệt, Trúc Phương ưu tiên nhất cho các ông bà lớn tuổi, cô nhận thấy nhiều ông bà sống cuộc đời đầy khổ cực, cuối đời ai cũng muốn được sống an nhàn nhưng ông bà vẫn đang từng ngày bươn chải mưu sinh vì “miếng cơm, manh áo”. Như trường hợp ông Sót 80 tuổi nhưng đã trải qua 79 năm khó khăn từ thời chiến tranh đến nay, hay như câu chuyện ông bà Tư bán đá bào và vé số, bà Tư bị ngã gãy chân cả năm trời không có tiền đi mổ, phải nằm một chỗ. Từ những câu chuyện đó, Trúc Phương mong muốn có thể giúp các ông bà có những ngày tháng cuối đời được nghỉ ngơi, tĩnh dưỡng, ăn những món ăn yêu thích và thực hiện những điều họ mong muốn.

TUỆ ANH (t/h)

Có nhiều “lợi thế vàng”

Những bộ phim Việt có bối cảnh đẹp không chỉ tạo nên sức hút cho chính phim đó mà còn thu hút du khách ghé thăm những điểm đến làm bối cảnh phim. Năm 2012, bộ phim “Ngọc Viễn Đông” được vinh danh tại Liên hoan phim độc lập California (CAIFF) tại San Francisco (Mỹ) ở hai hạng mục “Phim có bối cảnh quay đẹp nhất” và “Nhạc phim hay nhất”. Nhiều bộ phim khác cũng được đánh giá là khai thác được những cảnh sắc thiên nhiên “vô cùng đẹp mắt” trên màn ảnh nhỏ như “Mùa len trâu”, “Cánh đồng bất tận”, “Thiên mệnh anh hùng”...

Cách đây khoảng 7 năm, khi đó đoàn làm phim “Kong: Skull Island” đến Quảng Ninh, Ninh Bình, Quảng Bình để quay một số cảnh và đặc biệt, dựng phim trường ở Ninh Bình, thì câu chuyện hợp tác điện ảnh tiếp tục được đặt ra, thu hút sự chú ý của dư luận.

Thế nhưng, ngược thời gian kiểm đếm lại, chúng ta có thể nhận ra từ những năm 1970 trở lại đây, không nhiều đoàn phim quốc tế đến nước ta chọn bối cảnh. Tính đi tính lại, có thể nhắc tới các phim đã có cảnh quay ở Việt Nam như: “Người tình”, “Đồng Dương”, “Người Mỹ trầm lặng”, “Hai con gái ông chủ vườn thuốc Trung Hoa”...

Trong khi đó, Việt Nam tự hào với nhiều cảnh đẹp, nhiều di sản thiên nhiên ít tìm thấy được trên thế giới. Chúng ta cũng tự hào về bản sắc văn hóa đa dạng, ẩm thực phong phú, giá nhân công và giá cả sinh hoạt, dịch vụ rẻ... So với nhiều quốc gia khác, đó là những “lợi thế vàng”. Tuy nhiên, chúng ta lại không có chiến lược thúc đẩy, thu hút, để biến những lợi thế ấy thành những sản phẩm mang lợi ích kinh tế cho đất nước.

Đạo diễn Victor Vũ (đạo diễn phim “Tôi thấy hoa vàng trên cỏ xanh”) cũng chia sẻ: “Mặc dù tôi sinh ra ở Mỹ, được đào tạo về điện ảnh ở Mỹ nhưng khi viết kịch bản tôi luôn hướng về Việt Nam, muốn thể hiện những câu chuyện về người Việt. Chính vì thế mà từ bộ phim đầu tay đến nay, tôi đều lấy bối cảnh Việt Nam. Tôi từng đi rất nhiều nơi và nhận thấy rằng Việt Nam mình quá đẹp, quá đa dạng, phải làm sao đưa được vẻ đẹp đó vào trong phim. Tôi luôn muốn khám phá những bối cảnh mới, lạ để mang đến cho khán giả cảm xúc tươi mới nhất.

Hồi tháng 4 năm ngoái, Netflix đã phát sóng bộ phim “A

Việt Nam tìm hướng trở thành phim trường của điện ảnh thế giới

● Phú Yên được lựa chọn là điểm đến của đoàn làm phim “Tôi thấy hoa vàng trên cỏ xanh”. (Ảnh: DLP)

Tại nhiều quốc gia châu Á như: Hàn Quốc, Thái Lan, Nhật Bản... quảng bá du lịch thông qua điện ảnh là một giải pháp hữu hiệu để thúc đẩy nhu cầu đi lại của du khách trong nước, thu hút du khách quốc tế. Việt Nam với nhiều cảnh đẹp tự nhiên, phong phú, đa dạng, giá trị văn hóa đặc sắc được nhiều dự án phim ảnh quốc tế nhắm đến làm phim trường. Đây chính là tiềm năng để Việt Nam phát triển giữa điện ảnh và du lịch.

Tourist's Guide to Love” (Hành trình tình yêu) với bối cảnh chính ở Việt Nam. Bộ phim xoay quanh Amanda, nữ hướng dẫn viên du lịch người Mỹ. Sau khi bất ngờ chia tay người yêu, Amanda đã quyết định tham gia một đề án khám phá và tìm hiểu du lịch về Việt Nam. Đây là bộ phim quốc tế đầu tiên được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch cấp phép quay tại Việt Nam trong dịp Tết và mùa xuân năm 2022 ngay sau khi Việt Nam không chế thành công dịch COVID-19, với sự tham gia của dàn diễn viên kinh nghiệm của Việt Nam và quốc tế.

Chọn Việt Nam làm bối cảnh chính, nhiều danh lam thắng cảnh, địa điểm quen thuộc với khách du lịch tại TP HCM, Quảng Nam, Hà Nội, Hà Giang được đưa vào phim. Những bối cảnh tưởng chừng rất quen thuộc nhưng qua góc máy của ê kíp đến từ Hollywood trở nên mới lạ, sống động, đầy chất thơ.

Phát biểu tại buổi lễ ra mắt bộ phim tại TP HCM, Thứ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch Tạ Quang Đông đánh giá cao nỗ lực của Netflix trong việc góp phần quảng bá hình ảnh, nét đẹp

và văn hóa Việt Nam tới bạn bè khắp thế giới. Thứ trưởng bày tỏ mong muốn trong thời gian sắp tới sẽ có nhiều hơn nữa những hoạt động điện ảnh quốc tế tại Việt Nam cùng song hành cho việc quảng bá hình ảnh Việt Nam sâu rộng trên toàn thế giới.

Thực ra, không phải các nhà quản lý văn hóa không biết đến việc thu hút khách du lịch thế giới qua điện ảnh. Trong những năm qua, nhiều chương trình hợp tác, quảng bá du lịch cũng đã được tổ chức. Nhiều chuỗi quảng bá văn hóa, di sản thông qua các chương trình phối hợp với kênh CNN cũng đã được thực hiện...

Thậm chí, sau khi một số nghệ sĩ, ca sĩ nước ngoài quay MV tại Việt Nam cũng đã tạo ra những hiệu ứng và cơ quan quản lý văn hóa, du lịch cũng thấy được những tín hiệu tích cực. Tuy vậy, điều đó vẫn chưa đủ.

Mới đây, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch cũng đã thông qua chương trình xúc tiến du lịch - điện ảnh Việt Nam tại Mỹ với chủ đề “Việt Nam - Điểm đến mới của điện ảnh thế giới”. Đây là chương trình nhận được sự quan tâm của các tổ chức, doanh

nh nghiệp với nhiều kỳ vọng góp phần thúc đẩy hợp tác và phát triển du lịch, điện ảnh khi hứa hẹn có nhiều tổ chức, doanh nghiệp lớn của Việt Nam và Mỹ cùng tham gia.

Còn nhiều gian nan

Có thể nói, nhiều điểm đến của Việt Nam hiện nay có cơ hội để đón các nhà làm phim quốc tế, cũng như tiếp sức cho các đoàn làm phim trong nước. Bộ chỉ số thu hút đoàn làm phim - PAI (Production Attraction Index) do Hiệp hội Xúc tiến phát triển Điện ảnh Việt Nam xây dựng và triển khai năm 2023 cũng cho thấy nhiều tín hiệu tích cực.

Hiện nay, Phú Yên đang đứng đầu bảng xếp hạng chỉ số thu hút đoàn làm phim. Bên cạnh đó, 9 tỉnh, thành khác là: Tuyên Quang, Khánh Hòa, Nam Định, Đà Nẵng, Hà Nội, Thừa Thiên Huế, Ninh Bình, Bắc Kạn và Cần Thơ cho biết đã sẵn sàng đón các dự án phim đến địa phương mình.

Theo Chủ tịch Hội Điện ảnh Việt Nam Đỗ Lệnh Hùng Tú, thời gian qua việc các địa phương nhìn thấy tiềm năng của điện ảnh trong kích cầu du lịch, quảng bá

văn hóa, xã hội cho thấy đây là tín hiệu đáng mừng. Bằng khát vọng, chúng ta có thể nhìn nhận được thực tế là hiện có nhiều địa phương đã xác định chiến lược gắn kết hoạt động điện ảnh với kích cầu du lịch, góp phần quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam nói chung và của địa phương nói riêng.

Tuy nhiên, theo ông Tú, mỗi tỉnh có thể mạnh riêng để trở thành một thành phố điện ảnh, nhưng để một địa danh mang đúng nghĩa tầm vóc là trung tâm điện ảnh như nhiều nơi trên thế giới đã làm thì cần có đầy đủ các yếu tố như: giao thông, quỹ đất dành cho phim trường, hạ tầng cơ sở vật chất để tổ chức các hội thảo, hoạt động điện ảnh, đón được các đoàn khách quốc tế, những đoàn làm phim nước ngoài đến... Có được điều này sẽ thực sự là đòn bẩy, cú hích cho điện ảnh phát triển.

Để Việt Nam trở thành phim trường của thế giới thì đó vẫn còn là một hành trình đầy gian nan. Bởi thực tế, dù là quốc gia có cảnh quan thiên nhiên và văn hóa đa dạng nhưng so với nhiều nước trong khu vực, Việt Nam vẫn chưa thu hút nhiều đoàn làm phim nước ngoài đến sản xuất. Hiện nay, chủ trương của Nhà nước trong việc mời gọi các đoàn phim quốc tế đến Việt Nam đã có, song việc hiện thực hóa thế nào cho cụ thể, hiệu quả cũng thuộc nhiệm vụ của địa phương.

Theo TS. Ngô Phương Lan - Chủ tịch Hiệp hội Xúc tiến phát triển Điện ảnh Việt Nam, việc quảng bá các điểm đến thông qua tác phẩm điện ảnh vẫn chỉ dừng lại ở một vài ví dụ nhỏ lẻ, chưa thực sự khai thác hiệu quả tiềm năng, lợi thế sẵn có. Nguyên nhân dẫn đến hiện tượng này là bởi chúng ta chưa phát triển mạnh mẽ nguồn lực và chiến lược quảng bá đất nước đến các đoàn làm phim quốc tế. Do đó, ít nhà làm phim quốc tế biết đến tiềm năng và cơ hội tại Việt Nam.

“Dường như sự gặp nhau từ phía Nhà nước, địa phương, các nhà làm phim chưa đạt đến mức tạo sự đột phá. Nếu tính bài toán các địa phương dành sự ủng hộ các đoàn phim trong quá trình quay không quá 80 ngày, sau đó sự thành công bộ phim mang lại là phát triển du lịch, thu hút đầu tư, phát triển các ngành dịch vụ liên quan... sẽ lên đến hàng chục năm. Các nhà làm phim cũng rất muốn có sự ưu đãi từ địa phương nhưng họ còn rất loay hoay”, bà Lan chia sẻ.

HOÀI THU (Tổng hợp)